52

SAN-ANTONIO

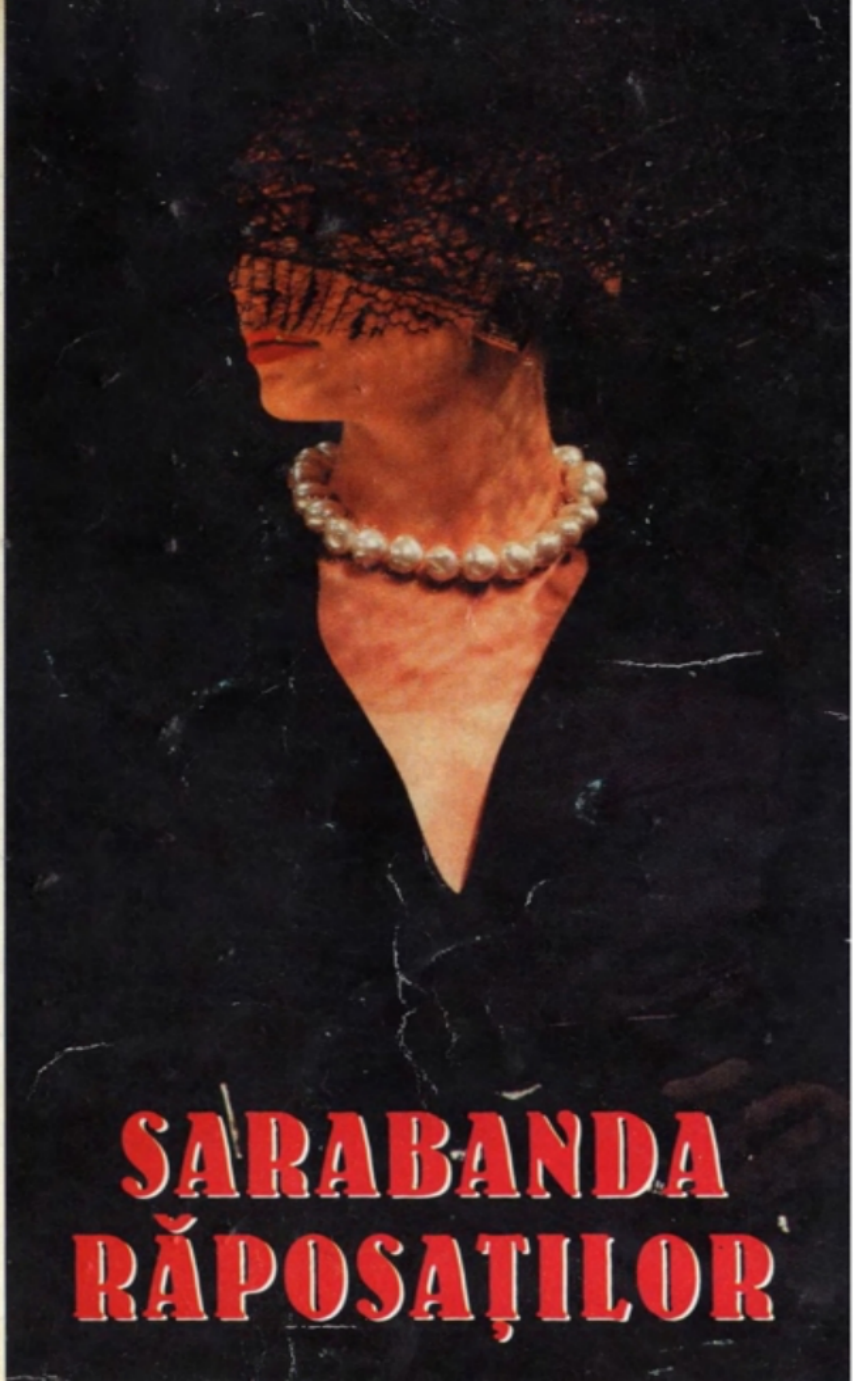

SARABANDA RĂPOSAȚILOR

Editura FORUM

San Antonio – Sarabanda răposaților

CAPITOLUL I

Învățătorul era un bărbat gras, sanguin, al cărui halat cenușiu era împodobit cu numeroase pete de cerneală. Din cauza burții nu-și putea încheia haina. Pulpanele îl încadrau așa cum cortina unui teatru, trasă, încadrează scena.

— Ia să facem noi apelul, rosti el.

Deschise catalogul în care se succedau numele elevilor.

— Când am să vă strig, să răspundeți prezent dacă sunteți prezenți, spuse învățătorul, și nu răspundeți nimic dacă sunteți absenți.

Şi-i dădu drumul cu o voce vâscoasă ca mierea:

— Andrivon?

— 'zent! răsună un glas juvenil.

— Barbarin!

Numitul Barbarin ridică două degete, strigând ca un naufragiat care lansează un S.O.S.:

— Dom'le! Dom'le!

— Asta-i bună! răbufni învățătorul, n-o să-mi începeți acum defilarea la budă! Ar fi trebuit să vă îngrijiți din vreme. Abia am intrat în clasă!

— Nu-i vorba de asta, dom' învățător. Tata mi-a dat un litru de rachiu pentru dumneavoastră!

Institutorul zâmbi încântat. Chipul lui căpătă expresia unei infinite tandreți, și o umezeală, datorată emoției, îi umplu ochii binevoitori.

— Ia să vedem cum arată? întrebă el.

Barbarin apucă din ghiozdan o sticlă de rachiu pe care o aduse până la catedră. Învățătorul o destupă, îi mirosi conținutul, apoi o coborî de vreo trei centimetri ca să-i plaseze gâtul în dreptul buzelor. Gâlgâi generos, plescăi din limbă cu satisfacție și declară:

— E strașnic. Cum zici că te cheamă, băiețaș?

— Lucine Barbarin, dom'le.

— Am să-ți ard un 20 la geografie, hotărî institutorul.

— Mulțumesc, dom'le.

În fundul clasei, Cugnazet, puturosul, ridică și el două degete.

— Tu ce mai vrei? se interesă învățătorul.

Cugnazet avea șaptesprezece ani, dar părea de treizeci și de zece ani de zile continua să învețe tabla înmulțirii. Îi trebuiseră cinci ani ca să-i intre în cap multiplii lui 1 și de alți cinci încerca să-și însușească multiplii lui 2. Ştia aproape pe de rost cât făcea 2 ori 1, dar, când era

vorba de 2 ori 2, i se lăsa ca o ceață pe creieri.

— Mama mi-a dat un cârn pentru dumneavoastră.

— Un ce? se miră învățătorul, puțin familiarizat cu graiul lyonez.

— Un cârnat!

— Ia să vedem.

Cugnazet se prezentă cu unul de porc, de talie rezonabilă. Institutorul îl estimă cinstit.

— Ăsta merită un optsprezece la istorie, afirmă el.

* * *

Totul a început cu patru zile mai înainte printr-o vizită pe care ne-a făcut-o Maiestatea sa Bérurier I, regele tolomacilor, la noi acasă, unde îmi petreceam un concediu plăcut în tovărășia Féliciei, scumpa mea mamă. Draga de ea fusese foarte bolnavă cu o lună mai înainte, în vreme ce eu eram gata s-o mierlesc în Germania de Est[1]. Când s-a mai restabilit puțin, i-am cerut și eu Bătrânului cincisprezece zile de concediu și de vreo săptămână o dădăceam la noi acasă.

Tocmai reușisem să pun mâna pe un Jaguar sport, tip „E”, și făceam mici plimbări împreună prin cartierul de vest. În fiecare după-amiază, când vremea era frumoasă, o porneam la drum și o duceam pe mami să ia un ceai într-un local select, pe lângă Ponchartrain sau Meulan. Conduceam fără viteză. Simțeam că Félicie era fericită. Serile mergeam la un spectacol. Ne ofeream reprezentații umoristice sau teatru de revistă. Astea îi plăceau.

Şi, într-o dimineață, pe când îmi luam micul dejun, își făcu apariția Béru, cu o mutră îngrijorată.

— Păcat că nu ești de serviciu, m-a luat el în primire, fără ocolișuri.

— De ce, Baby?

— Pentru că am moștenit o anchetă pe care mi-ar fi plăcut s-o fi preluat tu.

În mine a zbârnâit mica sonerie a subconștientului. Cea care țârâie de fiecare dată când presimt ceva ieșit din comun.

— Despre ce-i vorba?

— N-ai citit despre afacerea Grangognant-au-Mont-d’Or?

— Când sunt în concediu, nu citesc niciodată ziarele.

— E o localitate în apropierea Lyonului.

— Asta am înțeles.

— Închipuie-ți că acum vreo opt zile a dispărut un puști. Fiul unui viticultor. Treisprezece ani. Un băiat cuminte. Oamenii din comună au organizat o poteră împreună cu jandarmii. Brigada mobilă din Lyon a intrat și ea în acțiune, zero! Nici chip să dea peste puștan. Nu se știe nimic. A dispărut între școală și casa părinților…

M-am posomorât. Nu-mi plac treburile astea în care sunt amestecați copii. Ei sunt tabu în ochii mei.

— Urâtă istorie, mi-am dat eu cu părerea.

— Stai așa, că încă nu-i tot…

Se uită în jurul lui, căutând în mod vizibil ceva de băut. Dar nu zări decât apa din acvariul nostru în care evolua un peștișor verde cu mustăți, și se strâmbă.

— N-ai vrea să bei un gât de vinișor alb? l-am întrebat.

— Cu cea mai mare plăcere, se înseninâ el. Dacă nu-mi ud gura la plecare, sunt, cum s-ar zice, ca să zic așa, dezmoștenit cât e ziulica de lungă.

— Nu cumva vrei să zici deshidratat?

Béru se înfurie:

— N-am venit aici să-mi ții lecții de franceză, bagă asta la cap!

Félicie ne aduse o sticlă de Pouilly Fumé și Grasului îi reveni pe loc buna dispoziție.

— Mi-ai spus că asta nu era tot, l-am invitat eu.

Își goli primul pahar, se asigură că i-l torn și pe al doilea și reluă:

— La trei zile după dispariția mucosului, a fost găsit învățătorul strangulat în locuința lui.

— Nu se poate!

Mare șmecher, Obezul. Mă pândea cu coada ochiului său porcin. Ştia că mă pusese pe jăratic cu poveștile lui.

— Şi misterul continuă, reluă el. Nu s-a descoperit niciun indiciu…

„Învățătorul în chestiune era un băiat serios. Treizeci și doi de ani, bine cotat peste tot. N-avea treabă cu muieri, o viață monahală, ce mai tura-vura! De doi ani profesa în comună…”

— Ciudată afacere!

— Stai așa, că nu-i tot!

Goli și al doilea pahar și-și oferi deliberat un al treilea.

— Ce s-a mai putut întâmpla?

— A mai dispărut un puști, la fel ca și primul: când pleca de la școală. Îți dai seama că s-a stârnit panică în sat? Poliția lyoneză e sub presiune. Ziarele din regiune: *Le Progrès, Le Dauphiné*, iau partea populației și reclamă rezultate.

— Astfel încât, s-au adresat bunului Dumnezeu, adică Bătrânului, iar acesta îl însărcinează pe arhanghelul de serviciu, respectiv pe împuțitul de Bérurier. Împuțitul Bérurier e dezorientat. El e obișnuit cu pungași și cu agenți secreți, dar nu cu puștani și atunci vine să capete un sfat și îmbărbătări de la sublimul lui superior. Corect ori ba?

— Of, ar fi și câte ceva din ce spui tu, suspină Enormul. Se lăsă o clipă de tăcere, pe care Félicie o rupse.

Ştiți că pentru mami, fericirea cea mare e să mă aibă lângă ea. De îndată ce mă lansez într-o afacere, se întristează. Deci, nu mică mi-a fost uimirea când am auzit-o spunând:

— Trebuie să intervii, Antoine.

Mă uit la ea, năucit.

— Ce-ai spus, mami?

— E vorba de copii, mi se pare groaznic. Trebuie făcut tot ce este cu putință pentru a-i regăsi și a-i pedepsi pe mizerabilii care…

Tăcu, lacrimile împiedicând-o să mai continue.

Atunci am înțeles că-mi pot depune restul din solda pe vacanță într-o valiză și s-o las la casa de bagaje.

Grangognant-au-Mont-d'Or e o comună încântătoare cu patru sute de locuitori, situată la vreo treizeci de kilometri de Lyon. Prin părțile acelea oamenii cultivă vița de vie, ceea ce explică nasul ca o pătlăgică vânătă a majorității localnicilor. Casele ei din chirpici, învelite cu țiglă, sunt spoite, în culori care-ți încântă privirea și inima. Am sosit acolo pe înnoptat. Mi-am lăsat Jaguarul la Lyon și am împrumutat o mașină umilă, Juva-patru, neagră ca a poliției. Planul nostru de acțiune fusese ticluit ca la carte: Bérurier trebuia să treacă drept noul învățător, ceea ce i-ar fi permis să observe „în profunzime" plodărimea din sat, fără a zgândări susceptibilitățile peizane ale copiilor.

Eu eram fratele mai mic al noului învățător, provizoriu în vacanță, ceea ce ar fi justificat prezența mea în școala din Grangognant.

Grupul școlar era divizat în două părți: clasa de fete și clasa de băieți, separate între ele printr-un coridor a cărui principală utilitate consta în depozitarea combustibilului pentru iarnă (lemne și cărbuni). Se mai afla și o locuință compusă din trei camere pentru învățător și încă una, tot din trei camere, pentru învățătoare. Aceasta din urmă avea vreo douăzeci de ani. O fată fermecătoare, care, puțin elegantisită, ar fi devenit cu adevărat senzațională. În ciuda halatului albastru, a lipsei fardurilor și a nesocotirii saloanelor de coafură, ea reușea să fie o frumusețe. Se înroși când dădu cu ochii de mine, iar genunchii începuseră să i se bâlbâie când i-am adresat cuvântul.

Îmi petreceam cea mai mare parte a timpului în pod, privind sala de clasă printr-o gaură practicată în planșeu. Era o treabă plicticoasă și simțeam că dacă lucrurile aveau să dureze, riscam să câștig în greutate.

A doua seară după sosirea noastră, un domn slab ca un os de hering uitat la soare își făcu apariția între două valize, declarând că el era noul învățător.

Se numea Pensome, Albert Pensome. Cum cei din învățământ nu erau la curent cu șiretlicul nostru (cadrele din Educația Națională fiind persoane austere), i-am brodat noului sosit o istorioară expres. Trebuia să se întoarcă fuguliță la el acasă și să nu mai miște de acolo până ce nu va fi convocat. I-am dat vreo douăzeci de mii de franci ca să-și acopere cheltuielile cu deplasarea, după ce i-am arătat legitimația de comisar. Tipul a luat-o din loc, fericit de o asemenea vacanță neprevăzută, cu capul lui de știucă plin de proiecte de pescuit

cu undița.

Şi de atunci…

Şi de atunci continuăm să observăm comportamentul copiilor, iar Grasu să-și desfășoare talentele pedagogice. Trecuseră mai multe zile de când trăiam în circuit închis și începuseră să mi se mucegăiască articulațiile.

CAPITOLUL II

Béru în chip de învățător reprezintă o amintire care va dăinui multă vreme în memoria mea de elefant.

În dimineața asta mi-am băut cafeaua din cicoare în bodega din piață (piața se numește Piața Primăriei, iar cafeneaua în chestiune *Cafeneaua Primăriei*), după care mi-am reluat postul de comandă în cap cu gânduri în mare doliu. Timpul e urât. Mă simt deprimat. Regret că am recurs la șiretlicuri. Ar fi trebuit să apar sub adevărata mea înfățișare în loc s-o fac pe subșeful de birou fără treabă, chinuit pe deasupra de un frățior stil greșeală a naturii, cum e Grasu.

Ca să-mi mai clătesc sufletul, mă decid să fac un turneu amical până la clasa tinerei învățătoare. În sinea mea, îmi spun că mi-ar conveni să mi-o fac metresă. Fetica are niște pistrui plasați exact acolo unde-mi place mie, pielea precum catifeaua, ochii ca două nucșoare și niște dinți strălucitori unde, s-ar părea, că mâna omului n-a pus niciodată limba.

Când mă vede sosind se deghizează într-o langustă scoasă din oala de fiert. Se oprește chiar în mijlocul unei dictări. O salut ca un Casanova dat naibii. Copila se numește Rosette și, natural, e din Lyon. Mă proptesc în coate de catedră și mă uit drept în vasistasurile ei. Tipa se fâstâcește cu o viteză supersonică.

— Spune-mi, păpușico, mai există cursuri de seral pentru adulți?

Ea se bâlbâie că „da”.

— Ai mulți clienți?

— Nu, nimeni.

— Atunci, mă înscriu eu. Mi-ar conveni să profit de sejurul meu aici pentru a-mi perfecționa subjonctivul imperfect; ar avea nevoie de ceva exerciții ca să se rodeze, bietul de el. La ce oră poți să mă primești?

— Dar, obiectează ea, fratele dumneavoastră?

— El e bine mersi.

— N-ar putea, în privința cursurilor…

— Oh! El nu-i în stare să facă nimic pentru ridicarea nivelului intelectual al țării lui. E regele puturoșilor din învățământ…

— Deși frați, nu semănați deloc! prinde ea curaj.

— Pentru că nu avem aceeași mamă și în plus, mama lui l-a înșelat pe tata, o lămuresc eu.

Tipa e șocată. Mă hotărăsc să mă opresc aici cu extravaganțele, îi spun „pe diseară la ora șase” și urc în locuința noastră de celibatari…

Mă întind pe salteaua pneumatică și scot cepul de lemn care astupă gaura, ceea ce-mi permite să trag cu ochiul la ce se petrece în sala de clasă a lui Bérurier.

Grasu e la catedră înconjurat de trei dintre elevii lui, cele patru personaje disputându-și o partidă de belotă îndrăcită. Îl recunosc pe Cugnazet, pe Barbarin și pe Tardy. Jucătorii trag la măsea dintr-un kil de vin roșu. Béru e deosebit de însuflețit.

— Cugnazet! explodează el, nu s-ar cuveni să iei portretul tipului drept o porție de brânză! Mai adineaori ai jucat pe treflă, iar acum ai tăiat!

— Eu, dom’ învățător! protestează adversarul lui.

— Știu eu ce zic! i-o retează Grasu lăsând cu fața în sus o drăgălașă familie de cupă dinaintea lui Cugnazet.

Într-adevăr, un mizerabil șeptar de treflă strica armonia cupelor.

— Cine râde la urmă râde mai bine! tună Maiestatea sa. Ce sperai, cretinule? Că n-am să mă prind? Nu știu ce mă oprește să nu te pun și să-mi declini de zece ori adverbul: „Am abuzat de învățătorul meu și am jucat cu atu fără atu.”

Înșfacă litrul de vin și, pentru a-și stinge năduful, își umezește scara pivniței. După care îl întinde lui Barbarin, partenerul lui.

— Ține aici, băiete, stropește-ți amigdalele!

Apoi, își azvârle cărțile la grămada adunată pe mijlocul mesei și decretează:

— Din cauza imbecilului ăsta (îl arată pe Cugnazet) mișcarea e nulă și nesosită!

Vinovatul adună cărțile și le amestecă, bosumflat.

— Nu-mi fă mutre! îi aruncă Béru, pentru că altminteri îi dau locul tău lui Honoré Leboeuf!

Din fundul clasei, sus-numitul lansează un: „Oh! Da, dom’le” avid.

— Dormi acolo, îi spune Béru, vine și rândul tău, fiindcă, așa cum zicea Pasteur: „Belota e un fel de mâncare care se mănâncă rece.”

Își adună cărțile care i-au fost împărțite; se uită la ele cu interes și începe să pufnească.

— A, ha, ha! nu mai poate de bucurie valorosul meu camarad, se schimbă calimera, băieți!

Exact în clipa aceea, cineva bate în ușa cu geam.

Béru, fără să se întoarcă, lansează un „Mda”, care în ultimă instanță – într-o extrem de ultimă instanță – ar putea fi interpretat drept o invitație de a intra înăuntru.

Musafirul ciocăne din nou.

— Ce-o mai vrea și cretinul ăla! tună Béru. Intră, când îți zic… Crede că are de a face cu un elev, dar își întoarce periscopul și zărește un domn.

— Intră! urlă el.

Ușa se deschide și își face apariția un personaj pirpiriu, cu chipul galben ca o gutuie coaptă. E îmbrăcat în tonuri neutre, poartă o pălărie cu boruri ridicate și ține sub braț o servietă din piele neagră.

— E apropo în legătură cu ce? întreabă Béru de la biroul lui.

Individul se apropie cu un aer consternat. Se uită la jucătorii de belotă, la kilul de vinișor roșu, la cărți…

— V-am întrebat ce căutați aici! tună Miratul.

— Eu sunt inspectorul! rostește noul sosit.

Grasu pare impresionat și contrariat în același timp. Le adresează partenerilor săi o clătinare de cap dezolată.

— La locurile voastre, băieți, terminăm partida la o dată ulcerată.

Apoi, își oferă scaunul inspectorului.

— Binevoiți să luați loc, dom'le inspector.

Unul care se simte la strâmtoare e San-Antonio al dumneavoastră, drăgălașul. Mi se ofilește inventivitatea, dragele mele.

Îmi spun că cei de la Academie o să se încingă până la incandescență. Uzurpare de identitate și de funcție! E un motiv în măsură să distrugă un comisar și un inspector principal ca pe ultimul impiegat de mișcare care a uitat să închidă bariera la o trecere de nivel.

— Ce înseamnă toate astea? întreabă inspectorul arătând „materialul didactic" etalat pe catedră.

— Îi recompensez pe elevii buni, îi explică Grasu.

— Jucând cărți! Bând vin! Ce-i clasa dumneavoastră, domnule Pensome, tripou?

Béru face o mutră sinistrată, jalnică. Reproșurile inspectorului îi rănesc orgoliul. Deși nu-i decât un institutor ocazional, îi cade greu să fie apostrofat de față cu puștimea.

Musafirul scoate un registru din servietă și începe să scrie niște chestii neliniștitoare. Apoi lasă stiloul pe mijlocul registrului și, încrucișându-și brațele, declară:

— Perfect. Continuați lecția…

Béru își dă pălăria pe spate și-și șterge fruntea cu buretele de la tablă.

— O să facem nițică geografie, se hotărăște el. Andrivon, ia zi-i tu lu' domnu' inspector de unde izvorăște Guatemala!

Interpelatul se ridică și se bâlbâie:

— Din munții Gerbier des Joncs, dom'le?

Béru îl împunge cu degetul pe inspector. E încântat, Grasu meu.

— Ei? Ei? triumfă el, vă place cum răspunde băiatul? „Să mergem

mai departe…”

Infamul se reculege. Mie, inima îmi face treișpe-paișpe. Ori mă înșel eu, ori ăsta o să fie scandalul secolului, prieteni!

Grasu își drege glasul:

— Mangin! strigă el, tu ai să-mi spui ce culoare avea calul alb al lui Henric al IV-lea.

— Alb, dom’le.

— Nu-i o plăcere să lucrezi cu niște elevi atat de dotați? îl întreabă Bérurier pe „superiorul” lui.

Dar celălalt nu pare să guste gluma. A ajuns verde pară și mărul lui Adam împunge amenințător din gâtlejul lui.

— Foarte bine, cine a câștigat turul Franței în 1961?

— Anquetil, dom’le!

— Bravo!

Inspectorul a făcut o mutră în formă de hârtie igienică utilizată.

Grasu nu bagă nimic de seamă. E fericit, crezându-se stăpân pe situație!

— Franchon! Cât fac 7 ori 3?

Cel întrebat e un băiat gras, bucălat. Se ridică fără vlagă și întreabă lipsit de entuziasm:

— *8 ori 3*, dom’le?

— Yes, sir, confirmă Béru.

O ușoară neliniște tremură în glasul lui. În acest timp, inspectorul a început să noteze febril niște chestii veninoase în registrul lui.

— Nu știu, dom’le, răspunde Franchon.

Béru trage o lovitură de pumn în catedră. Călimara se răstoarnă și își varsă conținutul pe prohabul inspectorului.

— Franchon, urlă Béru. Dacă te-a lăsat memoria, e cazul să sugi niște chibrituri, sunt bogate în fosfor… Bine, dacă nu ești în stare să-mi spui cât fac 8 ori 3, zi măcar cât fac 3 ori 8.

— 22, dom’le?

— Era și timpul, se calmează Bérurier, aș fi sfărâmat maghernița asta!

Îi surâde tandru doctului musafir.

— Vă prindeți ce stil am, dom’le inspector? comentează Abrutizatul. Când nu găsesc în vitrină, caut mai jos. E o chestie de pedagogie, nu? Dar, n-am să vă învăț tocmai pe dumneavoastră.

Asta-i prea mult! Inspectorul se ridică, teribil în furia lui. Împunge spre Bérurier cu un deget acuzator.

— Dumneata ești beat! țipă el, altfel nu-mi pot explica!

Pentru colaboratorul meu e un adevărat șoc. Reușește să pălească în pofida fondului său de ten de culoare rubinie.

— Ce spui, baroane? articulează el. Zgomotul mării nu lasă peștii să doarmă?

— Am să-ți fac un raport să mă ții minte! își sparge pieptul inspectorul.

— Raport, mă doare-n cot! Asta-i bună, ce-o mai vrea și cretinul ăsta care se ține ca boala de om sănătos! Aici eu sunt stăpân și nu recunosc niciun inspector, așa cum nu găsești margarina în fundul izmenelor unui zuav! Beat, eu! Ia zi, tăticu', ar trebui să-ți cumperi un dublu decametru ca să-ți măsori cuvintele! Fără glumă!

Vorbind întruna, închide servieta prichindelului, i-o bagă sub braț, îi îndeasă pălăria până la sprâncene și-l împinge spre ușă.

— Ce comedioară mai e și asta care mă întrerupe în mijlocul belotei! Şi eu ce-mi mai băteam capul să-i întreb pe mucoși, să-i cânt dânsului în strună și când colo, tot ce găsește să-mi spună e că sunt beat! Vrei să ți-o zic pe a bună, nene? Chiar în clipa în care ai intrat, știi ce aveam în mână? Spune, știi? Nu? Ei bine! Să ți-o spun eu: un careu de valeți, nici mai mult nici mai puțin, mă auzi? Toți patru, în formație!

„Şi eu, ca un nătărău, îi trimit în șomaj, ca să fac sluj lu' domnu'! Şterge-o și să nu te mai văd pe aici!"

Îmi părăsesc postul de observație, ca să mă năpustesc la fereastră. Îl zăresc pe domnul inspector care fuge gesticulând până la mașina lui. Urcă dar în spate, fiind în continuare cu pălăria înfundată mai jos de sprâncene. Coboară, își reia locul la volan și demarează.

S-ar putea să mă înșel, dar tare m-ar mira ca numitul Albert Pensome să mai facă o frumoasă carieră în învățământ.

CAPITOLUL III

— Ce prostie, îi spun eu Grasului. Ai stricat toată treaba!

— Doar nu eram să mă las insultat de neamul ăla prost! pledează Monstruosul. Eu sunt pâinea lui Dumnezeu, o știi prea bine; dar când mă calcă cineva pe coadă…

Cum sună de recreație, puștimea, încântată de spectacolul de calitate grațios oferit, se răspândește în curte urlând.

— De atâtea zile ardem gazul aici și n-am avansat cu nimic, oftez eu.

— Nu trebuie să descurajezi, enunță Béru, care a prins gustul să dea lecții în pofida răfuielilor cu Academia.

— Recunoaște că am toate motivele. Nici cel mai mic indiciu… Toate căutările n-au dat niciun rezultat, și nu se știe dacă cei doi elevi dispăruți sunt morți sau vii. Pe deasupra, nimeni nu poate înțelege de ce „predecesorului" tău i-a fost tăiată beregata…

Vorbind, mă uit spre colțul curții unde fusese descoperit cadavrul institutorului. Colțul cu pricina se situează între latrine și rândul de

platani însărcinați să aprovizioneze curtea cu umbră în timpul zilelor caniculare.

Rosette l-a descoperit dis-de-dimineață pe când se ducea să ia lapte de la ferma vecină. Potrivit medicului legist, institutorului i se tăiase gâtul cu un brici pe când se ducea la budă. Era în pijama și se estima că moartea survenise în seara precedentă, în jur de ora zece. În timpul crimei, tânăra învățătoare se afla la cinema, fiindcă era o sâmbătă și, în sala de banchete a *Café de la Mairie*, se afla un cinematograf ambulant. Rula „Mutilații de la etravă" un film despre navigația cu pânze. Întorcându-se acasă pe la miezul nopții, nu văzuse cadavrul. Totul părea mai mult decât normal, iar ea intrase în așternut fără să-i treacă prin cap că celălalt coleg al ei…

— La ce te gândești? mă întreabă Grasu. Parcă ți-ar făta mintea!

— În zilele astea, i-am observat cu atenție pe copii. Nu par deloc să fie speriați.

— Așa-i, mă aprobă Béru. Sunt niște copii buni. Puțin cam escroci când joacă belotă. Ca mai adineaori, de exemplu, înainte să vină boșorogul ăla: Cugnazet încerca să mă tragă pe sfoară cu treflele lui, dar asta-i altă mâncare de pește…

„Ei bine! Ce-ai de gând?"

— Vreau să procedez la o mică percheziție, îi spun. Nimănui nu i-a trecut încă prin cap să le cotrobăiască elevilor prin ghiozdane.

— Crezi că fac contrabandă cu stridii?

— Eu nu cred absolut nimic, mă informez…

Fie vorba între noi și coloana Vendôme, încerc o anume jenă să scotocesc prin lucrurile acestor copii. Am efectuat numeroase percheziții în decursul strălucitei mele cariere, și nu toate au fost chiar așa de legale, dar e pentru prima dată când mă lansez în acest gen de explorări. În fine, e în interesul țâncilor ăstora!

Trec cinci ghiozdane în revistă fără a găsi decât material școlar, fluiere, capete de sfoară, cărțulii ilustrate sau pumnale de lemn. Deodată, nimeresc peste o gravură decupată dintr-un ziar trivial. Imaginea reprezintă o damă opulentă, complet în pielea goală. Era ascunsă sub învelitoarea unei cărți de gramatică. Verific identitatea respectivului elev: e vorba de numitul Barbarin. Îi arăt Grasului găselnița mea, iar el începe să viseze în fața nudului damei.

— Parcă ar fi Berthe când era mai tânără, mă asigură el. Numai că femeia mea avea niște jamboane ceva mai considerabile.

Las poza în ascunzătoarea ei și-mi continuu cercetările. Se dovedesc a fi infructuoase la zece ghiozdane, dar la al unsprezecelea și ultimul, scot la iveală o altă fotografie despre care ai putea spune cel puțin că e sugestivă.

Vă rog să-mi acordați toată încrederea și să vă ștergeți picioarele la intrare, poza cu pricina n-a fost publicată într-o revistă! Ea reprezintă

un domn și o doamnă în cea mai strictă intimitate. Doamna ocupă o poziție cheie și, la prima vedere, ai putea crede că domnul e un polițist care dirijează circulația. Dacă te mai uiți o dată, te întrebi dacă tăticul lui n-a fost centaur în timpul serviciului militar; iar dacă te mai uiți și a treia oară, îți dai seama, pur și simplu, că amicul damei posedă tot ce trebuie pentru a râde și a se distra în societate și pentru a pescui cu o undiță babană. De unde naiba a putut șterpeli puștanul această pornografie? O fi subtilizat poza dintr-un sertar al lui tăticul, sau de unde din altă parte?

Grasu e stacojiu. Arătând spre anatomia domnului, decretează:

— Ia zi, San-A., până una alta, asta-i o noutate, nu? Tipul e un domn! Prezintă garanții serioase! Apt pentru serviciul militar! N-ai fi crezut dacă te-ai fi luat după moaca lui pricăjită! Şi totuși nu-i marfă de duzină! N-aș vrea să fiu în locul damei…

Mă văd obligat să-i iau poza din mână, fiindcă a început să saliveze ca un boxer în fața unei fleici suculente. Observ atunci un mic detaliu: elevul și-a scris curajos numele de-a curmezișul pozei cu un bold. Se poate citi Louis, hârtia fiind înțepată cu mici găurele. Pun fotografia indecentă sub copertă. Acești gentlemeni n-au o imaginație prea bogată.

Când închid marginile hârtiei albastre care acoperă cartea, citesc numele băiatului pe etichetă. Léon Tardy! Ceea ce mă face să sar în sus. Fotografia aparținuse cuiva cu prenumele Louis.

Îmi scot carnețelul. Pe o fișă cu două fețe am trecut datele și fotografia celor doi elevi dispăruți. Primul se numește Jean Charron, al doilea Louis Dubois. Louis, mă auziți! Interesant, nu? În orice caz, rămâne de văzut… îi împărtășesc Grasului descoperirea mea. E sceptic.

— Chiar admițând că însuși acel Louis Dubois i-a dăruit tabloul câmpenesc lui Léon, ce dovadă-i asta? Copiii, parcă-i și văd: sunt întotdeauna gata să schimbe între ei tot felul de fleacuri. E o manie!

Grasu cade pe gânduri.

— Nu știu ce mă oprește să nu-i confisc acest portret de familie, rostește el cu ipocrizie.

— Chiar trebuie s-o faci! decid eu. Aranjează în așa fel ca să descoperi poza în fața lui. Iar după aia ia-l la trei-păzește și dă-l afară din clasă, anunțându-l că după ore ai să-l duci la el acasă de urechi, să se explice cu bătrânul lui, pricepi?

Béru clatină din cap.

— Fie. Oricum, merită o corecție. Ştiu eu că tineretul din ziua de azi a evoluat, dar însă!

Îl părăsesc pentru a-mi relua postul de observație de la etaj. Trecând prin fața clasei Rosettei, îi arunc acesteia din urmă o privire catifelată stil: „dacă mă vrei, mă ai”. Şi pe urmă, mă umflă râsul

gândind ce mutră ar face dacă i-aș arăta fotografia lui Tardy Léon.

* * *

Grasu bate cu pumnul în catedră pentru a restabili ordinea.

— Băieți, decretează el, am văzut că rechizitele voastre nu prea arată bine. Să nu uitați că trebuie să aveți grijă de ele. Statul v-a dat cărțile pe de-a moaca nu ca să faceți din ele preș de șters picioarele!

Ca într-o doară, se apropie de pupitrul lui Tardy, făcându-le întruna morală.

— Uite, rostește el, apucând cartea cu ascunzătoarea secretă, așa vreau să fie învelite cărțile voastre. E curată și cred că am să-i dau o notă mare lui Léon ca să-l recompensez.

Învârtește cartea în mâini în vreme ce obrajii celui în cauză prind să se înroșească.

— E o treabă serioasă, continuă Grasu cu vorbe și gesturi de prezentator de aparate menajere. Pliseurile sunt impecabile, și nu zăresc nicio pată…

Scoate învelitoarea.

— Pe scurt, se vede că băiatul și-a dat toată silința. Nu-i așa, Léon?

— Da, dom'le.

Îi arde o labă lui Léon ca pentru adulți. În măsură să-și strănute toți dinții de lapte dacă ar mai fi avut în cutia lui cu domino. Béru ridică poza, feroce.

— Dar ce descopăr eu? urlă Grasu clătindu-și ochii.

Toată clasa trebuie că-i la curent cu fotografia pentru că brusc se produce efervescență. Băieții își dau coate, își fac cu ochiul, pufnesc, se agită. Probabil că Léon Tardy organizează matinee artistice cu scurtul lui metraj!

Deocamdată, nu se gândește să-l prezinte la festivalul de la Boufemont. Plânge, fiindcă palma învățătorului a fost destul de tare în felul ei.

— Să nu-mi zici că e fotografia de nuntă a părinților tăi! Își scuipă plămânii Grasu. Are un fizic ca de teatru, bătrânul tău! O să mergem după ore să stăm puțin de vorbă cu el! Şi dacă n-ai gustat niciodată o infuzie de ciomag, cred că acum are să fie cazul! Deocamdată, ieși afară, hai mișcă!

Băiatul părăsește clasa, disperat.

Béru se întoarce la catedră și lasă poza pe cutia cu cretă.

Începe s-o contemple visător, clătinând din cap cu un aer neliniștitit.

* * *

Şcolarul stă neclintit lângă un trunchi de copac. Lacrimile se usucă

pe obrajii lui proaspeți. E un băiețel brunet cu privirea isteață.

— Ce-ai pățit, Léon?

— Domnu' învățător… îngână el.

— Ce ți-a făcut?

— A găsit la mine o poză urâtă și vrea s-o arate tatălui meu…

— O să se lase cu bătaie?

— Of! da…

— Unde ai găsit fotografia aia?

Se îmbufnează.

— Mai întâi că nu-i a mea. Mi-a împrumutat-o Loulou Dubois ca să i-o arăt surorii mele mai mari.

— Când ți-a împrumutat poza?

— În ajunul zilei în care a dispărut.

Mă uit la pușți.

— Bătrânul o să-ți rupă coastele cu coada lopeții, nu-i așa?

— Mai mult ca sigur, dom'le. Ultima oară a fost când am stricat un braț la roabă: n-am putut să merg la școală trei zile.

— De unde a luat Dubois poza?

Tăcere.

— Nu vrei să-mi spui?

Scutură din cap în semn că nu.

— E imposibil, dom'le.

— Ce vorbești?

— Am scuipat, dom'le.

— Cum adică, ai scuipat?

— Așa-i jurământul. Loulou Dubois m-a pus să jur că n-am să spun la nimeni. Nu pot…

Îl aprob.

— Te înțeleg, fiule; comportarea ta nu-i lipsită de măreție, dar Loulou nu mai este aici, din păcate! Prin urmare, jurământul tău nu mai are nicio însemnătate de acum înainte.

Şi adaug, perfid:

— Dacă-mi spui, am să-i cer învățătorului să șteargă totul cu buretele și să nu-i mai spună nimic părintelui tău.

Își ridică spre mine fața: e murdară și plină de speranță.

— Zău, dom'le?

Întind mâna și scuip.

— Pe cuvânt.

Atunci mutrișoara lui se însuflețește. Capătă expresia unei cumetre bătrâne.

— A furat-o, dom'le.

— Glumești!

— Pe cuvânt!

— De la cine?

— De la doamna Soubise.

— Cine e această onorabilă persoană?

— Of… cântăreața!

Îi pare atât de evident și am impresia că-i poartă un asemenea respect damei în chestiune, încât nu mai insist.

— Unde locuiește, doamna Soubise?

— Casa cu iederă, de la ieșirea din sat. E o casă de vechend, ce mai, altminteri ea locuiește la Lyon.

— Și cum a procedat de i-a furat fotografia?

— Îi făcea comisioane doamnei Soubise. Odată, când îi pregătea lista, Loulou a deschis un sertar plin cu fotografii ca asta. Loulou a șterpelit una ca să-i facă pe colegi să râdă.

Îi trag o palmă prietenească.

— Am impresia că sunteți foarte precoci în școala asta. Bun, am să-mi țin promisiunile, Léon. Vorba-i vorbă!

CAPITOLUL IV

O fermă transformată! Piatra este veche, iar iedera luxuriantă. O pajiște vastă împresoară casa. Se ajunge la ea printr-o alee bătută cu pietriș ocru de carieră. Încă din stradă, cercetez locurile. Pe terasă sunt parcate trei mașini. Și nu din cele de slujbași care beneficiază de concedii plătite! Un Cadillac crem, decapotabil, un Alfa Romeo și un Mercedes 230 SL. O nimica toată. Aud muzică, râsete, discuții, punctate uneori de strigăte aproape isterice. În pofida prodigioasei imaginații pe care mi-o cunoașteți, caut totuși un pretext ca să mă prezint în casă. Mi se pare cam dificil. Dar nimic nu-l oprește pe un pelerin când el se numește San-Antonio.

Curajos, împing bariera albă și îmi fac apariția în living unde pare să sufle un vânt de nebunie. Prin ușile de sticlă mari, larg deschise, zăresc o faună destul de exotică. Înăuntru sunt șapte persoane: patru surioare și trei motani. Trei dintre cele patru tipe sunt tinere biete și decoltate, a patra e bătrână rău și fardată cu mistria. De mai bine de cincizeci de ani și-a înlocuit machiorul cu un zidar. Cei trei bărbați reușesc performanța delicată de a fi la fel de antipatici și unii și alții. Ar fi trebuit cel puțin patru tururi de scrutin pentru a imagina o asemenea promiscuitate. Printre ei e un tinerel cu față de nevăstuică; un adipos, model importat din orient, cu pielea ca cea de broască și un al treilea mult mai în vârstă, cu părul aproape alb, tenul roz și privirea vicioasă.

În clipa în care îmi fac apariția, toată această populație e amestecată în modul cel mai surprinzător. Cei trei domni sunt tolăniți pe un divan mare cât esplanada Invalizilor, iar cele trei demoazele

mai tinere stau de-a curmezișul picioarelor lor, cu fustele ridicate cu mult mai sus decât la curtea Angliei. Bătrâna e așezată în fața lor și pare să se delecteze cu spectacolul acestor cupluri unele peste altele. Toată lumea am impresia că-i beată turtă, sau pe cale de a deveni rapid.

Sosirea mea provoacă liniște. N-a mai rămas decât un disc care continuă să macine din Johnny Hallyday, ca și cum nu m-ar fi văzut.

Mă căznesc puțin și arunc de jur împrejur un zâmbet care ar fi vrăjit un roi de bondari.

— Vă rog să mă scuzați, domnilor, doamnelor, susur eu cu vocea mea plină de inflexiuni adaptate situației, aș putea vorbi cu doamna Soubise?

Una dintre cele trei cocote decoltate până la buric ridică brațul, ceea ce-mi oferă o vedere superbă asupra unei subsuori pistruiate ca boii mari ai lui Pierre Dupont.[2]

— Eu sunt, subliniază ea prostește.

Celelalte parașute încep să chicotească. Domnii se strâmbă de râs. Am o clară, o foarte clară impresie, că rahiticii ăștia mă iau drept un idiot.

— Despre ce-i vorba? mă întreabă roșcata.

— Venisem să vă propun un spectacol de gală, doamnă Soubise, îi spun. Eu mă ocup de organizarea festivalurilor din Paris, și ne-ar face plăcere să prezentați un recital luna viitoare.

— Depinde ce condiții îmi propuneți, mi se adresează interlocutoarea mea. Să știți că sunt foarte scumpă.

Dar baba pictată începe să strige cu o voce mai acidă decât un suc de lămâie natur:

— Destul, Lola!

Apoi se întoarce spre mine:

— Eu sunt Léocadie Soubise.

Îmi înghit surpriza. Vedeta e centenară! Ceilalți trebuie că trăiesc mai mult sau mai puțin pe spinarea văduvei fiindcă au încetat să se mai hlizească.

— Eram gata să mă las antrenat de ceea ce această persoană consideră a fi o glumă, rostesc eu arătând spre roșcată. Cred, dragă doamnă, că veți binevoi să-mi acordați o întrevedere ca să putem discuta… serios.

Apăs tare pe cuvântul serios, până ce-l aud că pârâie din încheieturi. Dar nu se rupe.

— Să mergem în budoarul meu, decide diva babă. Dați-mi brațul, dragă domnule… Ah?… Cum ați zis că vă numiți?

— Antoine, mă prezint eu, de altfel nu l-am rostit până acum!

Cu pași mărunți – fiindcă bătrânica are picioarele teribil de constipate – ajungem în încăperea vecină. Un soi de mausoleu mai

mult decât un budoar. Plutește aici o lumină veninoasă, filtrată prin niște draperii groase. Pereții sunt în întregime acoperiți de fotografii cu dedicații. Réjane! Sarah Bernhardt! Mayol! Dranem! Mareșalul Sprountzbul! Președintele Glotmuche! etc. O canapea Ludovic al XV-lea veritabil ne întâmpină fundurile.

— Scuzați-i, face doamna Soubise, arătând spre living cu o mișcare a bărbiei, sunt tineri și le place să glumească.

— Şi mie îmi place, cu condiția ca gluma să fie de bună calitate, o asigur eu.

Dama clatină din cap.

— Povestea cu spectacolul e serioasă?

— Foarte serioasă, îi spun eu… serios.

— De doisprezece ani m-am lăsat de cântat, obiectează ea.

Dimpotrivă, eu am impresia că, de fapt, cântul a lăsat-o pe ea de multă vreme.

— Tocmai de aceea ar fi bine să vă manifestați din nou, intervin eu cu autoritate.

Bătrâna clatină din cap.

— Cinstit vorbind, e de părere ea, sunt convinsă că nu mi-am pierdut nimic din calitățile vocale.

— Şi eu sunt convins în egală măsură!

— Cred că știți că întotdeauna am obținut un triumf răsunător cu *Madame Butterfly*.

— Desigur.

— Aflați că am o slăbiciune pentru Puccini.

Slăbiciunea în chestiune trebuie că este vocea ei, biata femeie. N-am mai văzut încă o zgripțuroaică la fel ca ea. Iată una care probabil a dus o viață greu de povestit. Şi o mai duce și acum.

Pariez pe ce nu știți contra a ce nu vă spun eu că individa continuă să organizeze la ea întâlniri amoroase. Acum, e doar spectatoare. Pensionarea, ce-ați vrea, la toate etajele. Ciudată femeie! Stau și mă întreb dacă are peste sau mai puțin de o sută de ani.

— Cât îmi oferiți? se interesează ea.

Şi pe deasupra și zgârcită!

— Patru sute de mii de franci! risc eu.

Face o strâmbătură.

— Vă bateți joc de mine!

— Şi toate cheltuielile plătite, bineînțeles, mă grăbesc eu.

— Nu mă deplasez pentru mai puțin de un milion.

Asta-i bună! Vă dați seama cât e de lacomă? E în stare de fosilă, nu mai are voce nici cât un crap cu guturai, face o carieră necunoscută în provincie și vrea să pună mâna pe o retribuție de supervedetă! Dacă ar fi să mă ascult i-aș răspunde că Pont-aux-Dames[3] e înțesat de persoane de vârsta ei care ar accepta să se deplaseze pentru trei franci; dar ea e

cea care mă ascultă. Şi cum tot îi vând baliverne, nu mă costă nimic să-i dublez retribuția.

— Nu pot merge peste opt sute de mii, declar eu categoric.

— Oh, bine, de acord, face gazda mea. Pe cine mai aveți în program?

— Frank Sinatra!

— Nu-l cunosc!

— Dar numai la sfârșitul părții întâi.

— Ah bun!

— Trebuie să telegrafiez la Paris ca să pregătească contractul. Sper să-l am aici în două, trei zile…

Mă ridic.

— Aveți o casă foarte plăcută, doamnă Soubise.

— Aici îmi petrec toate *week-end*-urile. În restul timpului, locuiesc la Lyon.

Mă străbate un brusc frison. Imaginați-vă că mumia asta bătrână tocmai și-a lăsat neglijent mâna pe genunchiul meu. Mie îmi place ca damele să aibă anumite inițiative, dar nu când au depășit promontoriul celor optzeci de ani.

O mângâiere mai curând funebră. Pe cuvântul meu, gloria asta bătrână și descărnată încă mai încearcă să fie seducătoare, în așteptarea biletului ei de croazieră, cea unică și definitivă! Gândul, că niște indivizi i-ar putea livra extaz la domiciliu, îmi provoacă o greață formidabilă.

— Dumneavoastră ați avut ideea să mă angajați? gângurește ea.

— Eu, doamnă!

— Deci n-am fost uitată acolo sus?

Cred că face aluzie la Paris. Nu știu dacă acolo a fost uitată definitiv, în orice caz, în paradis, băiatul care face apelul trebuie că i-a rătăcit numele.

— Dovadă, doamnă Soubise.

— Îmi puteți spune Léo, ca toți prietenii mei. Ştiți că am cântat în Paris la Châtelet…

Pe atunci mama trebuie că nici nu se născuse.

— Hai să ne întoarcem la ceilalți. Plecați imediat la Lyon?

— Oh, mașina mea e în pană, am lăsat-o în satul vecin și…

— Atunci, rămâneți peste noapte aici!

Şovăi. Ocazia e formidabilă. Evident, n-am niciun indiciu că această *very old lady* e amestecată mai mult sau mai puțin în afacerea care mă interesează, și totuși… îl cunoașteți pe San-A. al dumneavoastră, nu, dragele mele? Ştiți cât de mult îi place să-și bage nasul peste tot. Adulmecă, ceva de speriat. Or, de când am pășit în casa asta, am simțit ceva bizar plutind în aer.

— N-aș vrea să abuzez, doamnă!

Îmi trage o pălmiță peste fund.

— Léo, îmi amintește ea.

— N-aș vrea să abuzez, Léo, aveți musafiri și…

— Cu cât se adună mai mulți nebuni, cu atât veselia e mai mare! mă asigură ea.

Şi pe urmă, am mai văzut eu și alții!

— În acest caz…

— Cum spuneați că vă numiți?

— Antoine.

— Şi prenumele?

— Antoine Antoine.

— Ce original. Hai să le povestim toate astea și șmecherilor de dincolo.

***

Întoarcerea în living unde domnii și doamnele s-au strâns la taclale. Leo face prezentările. Din ele rezultă că tânărul cu mutra de nevăstuică e partenerul tinerei blonde care se numește Violette, în timp ce el are pe nume Jérôme. Şi unul și celălalt sunt dansatori profesioniști la Lyon. Adiposului îi zice Ambistrouyan, e armean și cuplat cu Berthy, bruneta idioată căreia i-a reușit performanța să-și țină un picior între cele ale lui Jérôme și altul între cele ale lui mister Léopold, individul cu coama albă. Ambistrouyan are un bar de noapte la Lyon, Léopold se ocupă de import-export, dovedindu-se a fi și protectorul Lolei, roșcata care a încercat să mă ia în balon! Aceste onorabile persoane mă întâmpină civilizat acum când își imaginează că sunt un autentic impresar. Bătrâna îl roagă pe Jérôme să se așeze la pian, fiindcă, fără să mai aștepte, vrea să mă fericească interpretându-mi marea arie a cumetrei Butterfly.

Dansatorul se așază la pian pentru a merge în poante cu degetele. Începe preludiul. Matroana își drege gâtlejul și, cu un cot sprijinit de coada pianului, pornește să vocifereze.

Ah! Băieți, trebuie să ai trompele lui Eustache bine amarate și să-ți astupi timpanele. Cu o voce ca a ei o mare calmă ar fi curând răscolită de un taifun semnat Paramount!

Nu știu dacă ați auzit până acum o daltă mușcând la rece din marmură, un tramvai luând în coborâre un viraj, un cuțit știrbit tăind un măr verde și o chiuvetă înfundată dându-și brusc drumul. De asemeni, nu știu dacă ați auzit zgomotul făcut de un fierăstrău pentru metale tăind niște fiare ruginite și dacă vi s-a întâmplat să vedeți un motan cu coada prinsă la portiera unei mașini. În orice caz, tuturor vi s-a întâmplat să treceți pe lângă o clinică de maternitate, să scrieți cu o cretă prea tare pe o tăbliță udă, să închideți un oblon ale cărui balamale n-au fost niciodată unse, să auziți cum plânge o capră

închisă, să mergeți prin noroi cu niște galoși prea mari, să înghițiți o supă din cale afară de fierbinte, să pedalați pe o bicicletă dezarticulată, să bateți ouă spumă și să acționați o mașină electrică de măcinat cafea. Vocea Léocadiei Soubise reprezintă toate aceste zgomote întrunite, plus anumite inflexiuni care nu pot fi comparate cu nimic. Ceilalți fac eforturi să nu izbucnească în râs. Eu mă cramponez de brațele fotoliului ca să mă împiedic să-mi iau câmpii.

În groapă, Puccini probabil că face tărăboi pe aria lampioanelor, deși aceasta n-a fost scrisă de el. Regret că n-am la îndemână un tampon cu cloroform. Şi mai regret că nu-s tare de ureche. Ar fi fost strașnic să poți închide robinetul sonorului în acest moment! Şi nu-i numai vocea; ar trebui să vezi ce mine face Léo! Pleoape coborâte, o mână pe inimă, buzele ca un cur de găină, articulând limpede silabele!

În cele din urmă termină; mâini împreunate, chipul devastat de reculegere.

Prietenarii ei aplaudă, ceea ce-mi dă ideea să fac și eu la fel.

— Ei, care-i părerea dumneavoastră? gângurește dama din era secundară.

— Divin, fac eu, categoric.

— Când v-am spus că vocea mi-a rămas aceeași!

— Ar trebui să profitați de șederea la Paris pentru a înregistra niște discuri, o asigur eu.

— Credeți? se umezește ea.

Mă gândesc că ar putea face mari servicii în cazurile de operații fără anestezie. Ba mai mult, ar putea înlocui electroșocul!

Se oferă să ne mai cânte și din *Tosca*, dar moș Léopold se opune și, dintr-odată îmi devine simpatic.

— Fără excese, Léo, intervine el serios, gândește-te că bietul nostru Jérôme nu-i decât un pianist de ocazie, fie spus, fără nicio intenție ofensatoare. Trebuie să angajezi un acompaniator de primă clasă, altminteri riști să…

Diva e de acord și-l roagă să ne dea de băut. Şampanie pentru toată lumea. Şi încă Dom Pérignon, ce părere aveți!

Sugând din pahar, mă gândesc că Béru are să se întrebe ce mi s-a întâmplat, și îmi mai trece prin minte că aveam o întâlnire cu Rosette. Nu-mi place să dau plasă unei fete tinere, mai ales când ea e pistruiată și deține o diplomă universitară.

Trag cu ochiul la pendula mea individuală.

— Mai am exact atâta timp cât să dau o fugă până la poștă să-mi ridic corespondența! rostesc eu.

— N-ar putea să meargă Gaston, valetul meu? îmi propune băbuța.

— Vă mulțumesc, dar trebuie să mă mai ocup și de bagaje.

— Unul dintre domni are să vă însoțească!

— N-are rost să se deranjeze, ador *footing*-ul. Pe curând… Cum

dispar prin ușile largi de sticlă, o aud pe Léo proclamând celor din jur:

— Nu-i așa că-i simpatic foc?!

Uite că am ajuns s-o înlocuiesc pe Eleska.

CAPITOLUL V

— Te muți, Toto, sau schimbi numai strada?

— Mă duc în lumea bună, i-o întorc eu, întotdeauna am fost fascinat de arta lirică și uite că acum mă găzduiește o cântăreață celebră.

— Ce mai e și asta?

Îi povestesc Grasului despre vizita mea la Léocadie Soubise, dar el ridică din umeri.

— Nu te mai legăna cu vise, San-A.! Fiindcă o pușlama a șterpelit o poză pornografică de la o babă smintită, tu ești gata să tragi concluzia că ea l-a sechestrat.

Ridic capacul valizei și încep să-i deschid fermoarele.

— Eu nu trag nici o concluzie, Grasule. Numai că amândoi înotăm într-o călimară cu cerneală. S-a prezentat un indice mărunțel și eu am pus laba pe el. Păstrează-ți sarcasmele pentru domnul inspector!

— Ah! Ăla, nu-mi mai pomeni de el, l-am și uitat!

— Ai grijă că el n-o să te uite! Du-mi valiza la cârciuma din piață. Vin și eu cam peste o oră.

— Şi ce-ai de gând să faci până atunci?

— Să-mi netezesc asperitățile subjonctivului.

— Vezi că fierul de călcat e în dulapul din bucătărie, îmi spune el înainte de a ieși.

***

Intrând în sala de clasă unde umbrele serii se insinuează blând, observ că tânăra institutoare și-a dat jos halatul albastru și poartă o încântătoare șemizetă garnisită cu danteluțe și o fustă de girl-scout bleumarin.

Şi-a dat pe labiale cu puțin ruj și și-a pudrat obrăjorii.

Mă apropii de catedră, iar ea se străduie să-și impună un aer de domnișoară serioasă și-i reușește destul de bine.

— Am așteptat clipa asta oră după oră, secundă după secundă, îi șoptesc eu.

Atât i-a trebuit! Rosette a mea se înroșește ca un buchet de trandafiri bătuți, sau ca un crevete fiert, la alegere (vând aceaste comparații la același preț, prevenindu-mi în mod cinstit clientela că nu sunt nici preluate, nici schimbate).

— Cu ce vreți să începem? articulează ea timorată.

Ce ingenuă! Cu asemenea întrebări e în stare să revigoreze un blazat! Un adevărat duș de puritate, fraților, pentru un băiat care se întinde cu demoazele incredibile cât e anul și patul de lung.

— Hai să zicem cu o mică recapitulare a verbelor de conjugarea a patra, îi sugerez, așezându-mă pe un colț al catedrei.

— Așa… așa doriți? se bâlbâie Rosette.

Pieptul ei nubil se ridică într-un ritm accelarat.

— De ce nu…

— Sunt atât de ușoare că… probabil le cunoașteți…

— Nu tocmai. Iată, de exemplu, n-am conjugat niciodată verbul a iubi, e stupid, nu?

Îmi las o mână îndrăzneață pe umărul ei. Tremură teribil sub degetele mele.

— Te iubesc, îi murmur.

Nu știu dacă e bine pentru șeful operator, dar în orice caz pentru inginerul de sunet trebuie că este impecabil. Catifelat! Un vibrato! În notele grave, n-am pereche! Şi, dacă ați avea în ochi privirea pe care i-o arunc eu în clipa de față, v-ați răsturna pe spate pe sofa! Lampioanele mele nu sunt ca oricare altele! Ar face să se dezgheațe calota glaciară de la poli.

— Dar pe urmă nu-mi mai amintesc, șoptesc eu în umbra complice.

Domnișoara încearcă să-și restabilească starea de spirit, dar linia ei privată se dovedește a fi obstrucționată: căile respiratorii nu sunt la înălțime. Îi lipsește oxigenul. Mi se face milă de ea și-i ofer dintr-al meu. Sunt genul de om care știe să-și exploateze rezervele în caz de urgență.

Rosette își câștigă dreptul la o rație de cincizeci de centimetri cubi din amestecul meu personal (oxigen, azot), ceea ce o reanimează instantaneu.

— Nu, lăsați-mă, geme ea.

Exact cum vă spun: prea geme ca să-i dau ascultare. O cuprind în brațe și are loc celebrul vals al patinatorilor, interpretat mai întâi solo de maestrul San-Antonio de la conservatorul din Bourg-la-Reine (clasa flaut cu mustăți și al doilea Mare Premiu la clarinetul bălos), foarte curând acompaniat de limba iscoditoare a gentilei Rosette. Nu-i experimentată, dar dotată e! Drăguța de ea nu vrea decât să se instruiască. Sunt convins că dacă și-ar fi continuat studiile ar fi putut să facă o frumoasă carieră în domeniul limbilor vii.

Uite-o că se agață de mine ca Agrippine de unchiul Claude. Îi administrez un masaj al balcoanelor, de o supremă delicatețe, stil: „Totul pentru o fată tânără”. Iar ea începe să gângurească.

Conjugarea solicitată la început se operează de la sine. Repetăm prezentul infinitiv, apoi trecem la viitor fără a schimba viteza, lăsând

trecutul pe seama viitorului.[4]

Inefabil moment! Aș face numai nebunii pentru o asemenea copilă. Ne oferim o nouă infuziune de mucoase când se produce un șoc surd. Ne despărțim și ne uităm pe pardoseală.

— Trebuie că ne-a văzut un elev, se sperie cucerirea mea, și a aruncat în noi cu o piatră.

— Ce piatră?

— Uite-o acolo…

Mă uit, și imediat mi se udă spinarea. Piatra în chestiune nu-i altceva decât o grenadă. Promptitudinea lui San-Antonio a ajuns proverbială. De cum m-am prins despre ce-i vorba am și pus mâna pe cartof. Viața mea se joacă în fabuloase fracțiuni de secundă. Arunc grenada prin aceeași fereastră. Abia a ajuns în afara clasei că a și explodat. Se aude un bubuit cumplit. Geamurile se pun pe făcut pui. Rosette urlă ca o nebună. O apuc și o strâng în brațe.

— Liniștește-te, dragă, am rămas în viață.

E verde, dar de un verde foarte frumos. O legăn un moment până ce-i simt bătăile înnebunite ale inimii atenuându-se puțin.

— Un atentat! A fost un atentat! bolborosește dulcea mea fecioară.

— Da de unde, a fost o glumă, o calmez eu.

Şi adaug, convingător:

— N-a fost decât o mizerabilă grenadă de manevre. Face zgomot, dar numai zgomot…

Cu acestea o părăsesc pentru a sări afară. Fereastra în chestiune nu dă în curtea școlii, ci spre o pajiște, cu bălării destul de înalte. Trunchiurile copacilor sunt ciopârțite de schije și chiar fațada grupului școlar. Pornesc pe urmele lăsate în iarba călcată. Acestea duc în direcția unei spălătorii vechi aflate la vreo cincizeci de metri. Ajung la maghernița în paragină, dar nu văd pe nimeni. Sunt convins că tipul care ne-a oferit acest cadou de aniversare și-a asigurat spatele, iar acum e undeva departe. Ca glumă, e proastă. Totuși sunt încântat fiindcă prefer acțiunea imobilismului. Părerea mea, fraților, e că am avut un nas foarte sensibil mergând la coana Soubise. Sosirea mea a produs perturbații. O fi fost careva la bătrână mai puțin prost și l-a cuprins frica. E foarte bine când un criminal își pierde busola.

Mă întorc gânditor în școală. Aceasta se află în afara satului și deflagrația nu a atras decât trei persoane. Le spun că eu am făcut să explodeze niște petarde pe care copiii le aduseseră în clasă. Explicația îi satisface și își văd de drum. Micuța Rosette moare de frică. O îmbărbătez cum mă pricep mai bine și o sfătuiesc să se baricadeze la ea în casă și să nu-i deschidă decât colegului ei sau mie. Dar ea plânge cu sughițuri de spaimă. Atunci, sub pecetea secretului, îi mărturisesc cine sunt și cu ce mă îndeletnicesc la Grangognant-au-Mont-d'Or. Dintr-odată se simte complet revigorată.

— Înțelegi, dragostea mea, îi susur, tipul care a aruncat grenada a ghicit cine sunt și a vrut să mă intimideze…

— A fost o grenadă adevărată, nu-i așa?

— Da de unde!

— Ba da! Am văzut afară pietrele sparte…

— Hai să zicem că a vrut să mă omoare. În orice caz, n-are nimic cu dumneata. Evident, dacă grenada ar fi explodat în clasă… Dar acum sunt avertizat și am să deschid bine ochii.

Extaziată, copila îngână:

— Sunteți comisar…

Îi aplic un sărut gigantic, cel care a obținut premiul special al juriului la Festivalul de la Cannes, ca să-i demonstrez că un comisar este și un bărbat.

După care, plec să mă întâlnesc cu Béru al meu la Café de la Mairie.

***

Sprijinit de tejghea, Grasu s-a pus pe taclale nu glumă. Explică unui auditoriu atent care sunt metodele lui pedagogice. După câte înțeleg, cârciumărița îl întrebase de ce băiatul ei n-are nici teme, nici lecții pentru acasă, și, Delicatețea sa pornește bucuros s-o lămurească.

— Eu aplic metoda bulgărească, afirmă el. Trebuie ca elevul să-și răcorească boilerul când ajunge acasă. Altminteri poate să-l pască numai belele. De pildă, am avut în clasa mea un copil minune care a ajuns să facă o hernie de creier de cât tocise la gramatică. Şi herniile la creier, nu știu dacă v-a mai spus cineva, sunt cele mai parșive, fiindcă nu se poate purta un bandaj în locul cu pricina…

Auditoriul aprobă cu gravitate. Grasu își dă peste cap cupa[5] de beaujolais și reia:

— Cu cât înveți mai mult, cu atât știi mai mult; poate o să vă mirați, dar tocmai cei care își menajează meningele țin levierele comenzilor…

Cârciumărița, o femeie dolofană și stacojie, cu niște ochi precum jeleul de coacăze și niște obraji frecați cu miniu, întreabă:

— Domnule învățător, pentru că tot v-am prins, cum se spune corect șacali sau șacaluri?

Grasu ridică din umeri.

— Caraghios câtă lume îmi pune întrebarea asta, face el cu o noblețe în măsură să spună multe asupra cunoștințelor lui.

Apoi, ridicând un deget sentențios:

— Întotdeauna se spune șacal! afirmă el.

— Dar când sunt mai mulți! insistă cârciumărița, însetată de știință.

— Tocmai. Aici ai dat cu curul în baltă, madam Lenfoiret, jubilează învățătorul (ieșit direct de pe băncile Anormalei), niciodată n-ai să găsești doi șacali în același timp. Şi atunci n-ai ce-i face cu pluralul,

înțelegi? Un șacal e o pasăre care trăiește singuratică. Asta-i poanta!

Factorul, care trage la măsea în fundul cârciumii, strigă de acolo:

— Şacalul nu-i o pasăre!

Bérurier își pune mâinile în șolduri și se apropie de mitocan.

— Ce zici! Şacalul nu-i pasăre! tună el.

— Nu domnule, declară omul de litere.

— Şi atunci ce-i, mă rog? îl ironizează Grasu.

— E un mamifer! trâmbițează cu forță postman-ul.

Béru își încruntă sprâncenele. Cei doi stau nas în nas ca niște cocoși mai înainte de a se încăiera.

— Te joci cu cuvintele, măi poștașule! decide vajnicul meu camarad.

Şi, luând sala drept martor:

— Fiindcă toată lumea știe că mamifer e un termen latin care vrea să însemne pasăre!

Un omuleț, cu șapca îndesată până la bărbie, se hazardează pe sub cozorocul hărtănit:

— Eu am văzut șacali!

Tăcere generală. Grasu clătină din cap.

— Uite o persoană care va gratifica ce-am zis eu, suspină el. Vă las cuvântul, domnule!

Şapca anunță:

— Un șacal e ca un câine mic.

Béru are o ușoară ezitare.

— Asta-i bună, face el cu o voce plictisită, cum zici că e? Apoi, trecând la contraatac:

— Ia să aud tipule, nu cumva ești tata lu' Jean-Louis Cugnazet? Te recunosc după șapcă.

— Da, băiatul meu a văzut șacali, răspunde omul.

— Stai așa, că am să-ți dau o veste bună, spune Bérurier, o să capete mâine dimineață un zero la aritmetică să-i fie învățătură de minte că are un tată așa de incult.

Consumatorii izbucnesc în râs. Încurajat, Béru se apleacă asupra poștașului detractor.

— În ce privește plodul dumitale, nene, o să scrie de trei ori verbul „Nu trebuie să-l contrazic pe domnu' învățător când vorbește", e limpede? Şi dacă asemenea icendii, vreau să zic „incidente" se mai reproduc, am să mă văd în penibila situație de a-l trimite la closet să mă caute pe acolo.

Profit de pauza creată ca să mă manifest. Béru mă întâmpină aproape de intrare, încă roșu de mânie.

— Bășinoșii, tot bășinoși, îmi spune el. Incorijibili, n-ai ce să le faci!

— Fie vorba între noi, Grasule, șacalul n-a fost niciodată pasăre și într-adevăr seamănă cu un câine mic.

Béru își aruncă clopul pe ceafă.

— Nu vreau să mă țin de șicane, spune el, dar din moment ce eu, învățătorul, pretind contrariul, ei n-aveau drept să mi se pună de-a bățul. Se duce de râpă autoritatea dacă am începe să aprofundăm, de exemplu, tot ce ne înșiră superiorii și diriguitorii noștri? Nu-i așa?

— Tot ce afirmi tu mi se pare destul de întemeiat, admit eu cu sinceritate. Dar de filosofat, o să filosofăm altă dată.

Îi narez incidentul cu grenada. Béru e asfixiat.

— Crezi că-i unul din ăia dubioși de la cântăreață care ți-a trimis omagiile?

— Ai vedea o altă explicație?

— Nu, recunoaște el cinstit.

— Asta să-ți fie învățătură de minte Béru: atunci când San-A. se supune instinctului său, evită să-i mai adresezi sarcasme.

Îl părăsesc, trăgând după mine valiza.

CAPITOLUL VI

Nu-i prea plăcut să mergi și să faci nani într-o casă izolată a unor oameni bănuiți că ar fi atentat la viața ta. Cu toate astea, eu încerc o anumită bucurie incitantă.

După cele câteva zile goale, acțiunea mă stimulează. Mă simt în plină formă și decis să nu cunosc nici sâni, nici fese. Până nu ies învingător.

Amicii lui Léo sunt beți ca niște pușlamale dintr-un restaurant de trei stele. Mai ales femeile. Roșcovana, hotărât lucru isteață foc, și-a scos rochia. În jupon și sutien dansează pe un gheridon pe care cei trei bărbați îl țin zdravăn să nu se clatine, în vreme ce restul de două muieruști bat din palme.

Sosirea mea provoacă o explozie de isterie. Lola îmi întinde mâinile bătând din picioare.

— Vino aici, Antoine!

Berthy, bruneta, intonează cu un glas de bețivan, ridicându-și un colț al fustei:

Mă cheamă Antoine.
Pană de curcan
Nu duc lipsă de nimic
Bogat și frumos de pic
Cam tontălău deși voinic!

Léo, care nu era de față, intră, drapată într-un mantou pe lângă care cel al teribilului Napoleon ar semăna cu un șorț de bucătărie. Şi-a schimbat machiajul. Pentru seară bleul domină. E plină de pete peste tot, pe tâmple, pe nări. Roșul din obraji e galben, roșul de pe buze

violet, iar sprâncenele maro descriu un semicerc perfect în ciuda ridurilor. E mai mult decât mamă-mare, e firma unui negustor de vopsele. Exceptând muzeul Grevin, nu văd unde și-ar putea face apariția această damă fără a provoca îmbulzeala semenilor.

— Ești o frumusețe, draga mea! îi ciripește Jérôme, nevăstuica.

Léocadie Soubise gângurește:

— M-am gătit în onoarea scumpului nostru impresar.

Şi, de îndată, mi se atârnă de-o aripă, ca un sac cu făină de cârligul unui elevator. N-a făcut decât să se picteze pe deasupra, șmecherită! S-a și parfumat. Dar nu cu un pulverizator, ci cu o stropitoare. Şi-a făcut dușul cu esență de begonii, nu pot să-mi explic altfel. Am impresia că mă îneacă un val de „Soir de Paris". Ciudată creatură. Mâna i se cuibărește în palma mea. Îi simt degetele înghețate. Aș vrea să-i spun că-i o eroare. Că nu mi-am făcut niciodată stagiul în raionul centenarelor! Se mai găsesc unii temerari care au de-a face cu bunicile, treaba lor. Le admir capacitatea toracică și aș fi gata să le dau alocația de bătrânețe cu anticipație. Dar eu, eu îmi exercit vitejiile pe teren omologat. E o prostie, dar așa stau lucrurile.

Apare un individ atât de bizar, încât l-ai putea găsi ciudat. Măsoară un metru și treizeci și se îmbracă la raionul de copii ale marilor magazine, deși numără peste o jumătate de secol. Pantalonul negru și haina albă mă edifică: e vorba de valet.

— Doamna e servită! piuie pipernicitul.

Are un cap de broască țestoasă, un gât de broască țestoasă și un pieptene de ebonită în buzunarul revolverului. Insul, când pleacă la drum, trebuie că se bagă într-o valiză și se încuie cu cheia ca să nu se piardă.

— Haideți, dar să cinăm! declară Léo.

Înghesuială mare. În acest moment abia, observ ceva interesant pe pantalonul lui Ambistrouyan. E vorba de doi scaieți țepoși, care se agață de haine ca un păduche de sistemul capilar al unui vagabond. S-au prins de manșeta nădragului. Îl opresc pe tip și-i smulg cei doi scaieți.

— Uite ce înseamnă să hoinărești prin maidane! îi aruncă Lola.

San-Antonio cade cel puțin pe gânduri. Îmi amintesc de terenul din spatele școlii plin de scaieți și de bălării. Ambistrouyan se mulțumește doar să zâmbească.

— Iubiți natura, dacă înțeleg eu bine, îi spun așa ca într-o doară.

Tipul ridică din umeri, dar Berthy, partenera lui, îl șicanează:

— Pariez că a avut o întâlnire cu vreo șlujnicuță, porcul ăsta! Amorurile anicilare formează viciul lui.

Ambistrouyan nici nu se sinchisește. Conversația, care era de pe acum colonel, devine general. Léopold, insul cu ochi de vier guturoiat, afirmă că-și înțelege amicul și că cele mai frumoase amintiri de pat, i

se leagă de servitoarele de prin hanuri cu care avusese de a face. Jérôme intervine și el, povestind cum făcuse dragoste cu o taxatoare de pe un autobuz la miezul nopții pe o linie de periferie. Se întrerupeau în toate stațiile pentru a trage clopoțelul. Şi culmea, șoferul era chiar soțul individei. Confidențele erotice se succed, abundente. Am nimerit peste un grup tare haios, dragele mele! Gândesc că, dacă sunteți caste, ați face mai bine să schimbați această carte cu un Mauriac pentru că, așa cum merg lucrurile, există riscul ca povestirea să devină cam picantă destul de curând, dacă nu cumva chiar mai înainte!

Damele prezente îmi pun întrebări ca să afle care a fost aventura mea cea mai plebe. Le răspund că mi s-a întâmplat o dată cu un plugar venit în locul fiică-sii la întâlnire. „Era o noapte de cerneală, închei eu, și când mi-am dat seama de șiretlic, ireparabilul se comisese.” Toți se clatină de râs ca niște gondole venețiene.

Indiferent cum ar fi ei, dar le place să glumească. Un singur lucru nu-mi dă pace: ce profit trag de pe urma bunicuței Soubise? Doar nu pentru frumoșii ei ochi de ghips vin la Grangognant! Şi nici pentru farmecele ei! După cum nu se poate pretinde că gloria acestei onorabile persoane, care masacrează si bemoluri, îi fascinează. Atunci? Şi acest aspect trebuie elucidat. Împreună cu scaieții agățați de nădragul lui Ambistrouyan.

Cina e deosebit de însuflețită, fraților. La desert, damele au și ajuns în pielea goală, din fericire, cu excepția Léocadiei. Lola pune pariu că lăptăria ei nu încape în compotieră. Şi ne face o demonstrație. Vă spun: totul începe să se orienteze spre nopțile demențiale din Sanct-Petersburg. E genul de locuință în care e de preferat să vii îmbrăcat precum Philippe cel Frumos gata să plece la război, dacă ții să-ți aperi virtutea. În clipa în care blonda Violette sugerează că s-ar putea stinge lumina ca atmosfera să devină mai intimă, în camera învecinată începe să zbârnâie telefonul. Gaston, jumătatea de metru de valet, intră anunțând că domnul Ambistrouyan e căutat de un anume Fred. Armeanul se duce să vorbească, în vreme ce tinerelele îl iau în primire pe Léopold. Dumnealui se dă în vânt după masajele preliminare. E un rafinat, de asta îți dai seama din capul locului!

Gazda mea îmi freacă ceafa cu degetele ei osoase, emițând niște chițăituri de șoarece.

— Îmi placi extrem de mult, dragă Antoine, ciripește ea. Cred că întâlnirea noastră ne va procura multe momente delectabile.

Acestea sunt niște promisiuni care nu-i angajează decât propria responsabilitate. Încă mă mai întrebam în ce manieră savantă și diplomatică aș putea să mă retrag din această situație dificilă, fără s-o vexez pe madam O sută zece anișori, când Ambistrouyan apare din nou cu o mască crispată de o imensă preocupare.

Domnul Léopold, în ciuda atențiilor al căror obiect îl face din partea damelor, îi aruncă o privire întrebătoare. Ambistrouyan se apropie de el și-i pulverizează timpanul cu niște șoapte pe care nu le înțeleg. Domnul Léopold clatină din cap. Apoi, Ambistrouyan bate din palme, iar damele și le retrag pe ale lor din sectorul privat unde și le furișaseră.

— Iepurași, făcu armeanul, sunt obligat să mă întorc la Lyon pentru o afacere importantă și urgentă. Vă propun să continuăm seara la *Mistigri*.

Toată lumea e de acord, mai puțin mama-mare Soubise, care declară:

— Mă simt obosită, și n-am chef să ies. Plecați cu toții, domnul Antoine îmi va ține companie…

Iată, așadar, băieți, faza critică de care mă temeam. Dacă vreau să-mi apăr virtutea, individa o să primească o lovitură în mai puțin de prea mult timp.

Grăsanul se apropie atunci de amfitrioana mea și începe să-i șușotească ceva pe conductul auditiv. Bătrâna cotcodăcește ca o bibilică răcită căreia domnul bibiloi îi propune o partidă de pene răvășite.

— Bine, am înțeles, am să merg și eu! declară ea.

Iar mie, strecurându-mi mânuța de mumie în palmă:

— Ai să-mi conduci mașina, nu-i așa, dragă Antoine?

— Cu cea mai mare plăcere, o asigur eu, încântat de ideea acestui răgaz miraculos.

Nu-i vorbă că mi-ar fi simpatic Ambistrouyan, dar l-aș săruta fără să-mi dezinfectez buzele, atât îi sunt de recunoscător că m-a scos din acest impas.

Zece minute mai bine de mai târziu, cum ar zice Béru (care, acum când vă vorbesc, trebuie că stă în continuare la taclale în cârciuma primăriei), pedalăm în direcția Lyonului.

E miezul nopții când ajungem. Baba sforăie. Străzile sunt pustii și puține lumini strălucesc pe înaltele fațade severe. Rhônul și Saônul continuă să curgă de vale flirtând în apropiere de Mulatière. E o noapte frumoasă.

— Barul lui Ambistrouyan, *Mistigri*, e situat pe o străduță din centru. Nu se remarcă dintre alte clădiri decât printr-o firmă de neon prăpădită, a cărei lumină tremură ca privirea unui paracliser pornit să-l mintă pe preot. Deschidem o ușă, două, trei, continuăm drumul pe un culoar și debarcăm într-o încăpere mobilată cu butoaie și iluminată șic de niște lumânări înfipte în gâturi de sticlă. Pe o estradă mare cât ambalajul unei mașini de curățit morcovi, o damă decoltată până la călcâie cântă un mare succes al stagiunii, intitulat: „N-ai decât să te așezi deasupra ca să nu se mai vadă nimic”.

Cinci sau șase persoane, deghizate în lyoneze ațipesc ascultând-o. Aceștia sunt noctambulii laboriosului oraș.

Ambistrouyan ne încredințează unui chelner, îmbrăcat atât pe scenă, cât și în oraș de către asociații de binefacere. Ni se aduce o șampanie foarte convenabilă pe care o dăm peste cap într-o hărmălaie care acoperă lamentările cântăreței.

În cele din urmă, vexată de vacarm, urlătoarea își ia picioarele la spinare. Pianistul, care sforăie pe claviatura universală, nu se prinde de dispariția ei și continuă să cânte. Interpretarea lui seamănă cu tropăitul obosit al unui cal înhămat la dric, urcând spre cimitir.

San-Antonio al dumneavoastră devine brusc foarte posomorât. Se întreabă, bietul de el, ce caută printre toți idioții ăștia. Teribil, cât de multe sunt persoanele în compania cărora te plictisești. După părerea voastră, care ar putea fi cauza? Nu-i în mod obligatoriu o chestiune de inteligență: dovada, eu mă simt întotdeauna bine cu Béru, și totuși, nu se poate spune că a pulverizat recordul lui Einstein. Cele trei fete mi se par insipide, însoțitorii lor antipatici mai să-ți provoace greață, iar bunica Soubise mai deprimantă ca un marș funebru cântat la armonică de un *boy-scout*.

După o jumătate de oră de absență, Ambistrouyan își face din nou apariția. Pare radios. Râgâie și ordonă personalului să ne prepare o supă. Toate astea ar putea fi plăcute, dar e trist, trist să regreți o duminică ploioasă la periferiile Londrei.

Lola o sărută acum pe Berthy pe gură. Nu m-ar surprinde deloc dacă aceste dame ar da-o pe lesbianism. Mă convoc de urgență pentru o conferință secretă de unde rezultă că sunt un imbecil. Fiindcă, din două una: ori indivizii ăștia sunt amestecați în afacerea Grangognant și nu prea văd ce realizez bând șampanie cu ei în loc să-i strâng cu ușa, ori nu sunt amestecați și cu atât mai puțin văd ce caut eu în trista lor companie. Trec două ore.

Ni se servește supa gratinată, din nou șampanie, apoi whisky, ca să ne dreagă gustul de șampanie și în cele din urmă un vin roșu pentru a-l alunga pe cel de whisky. Ultimii clienți au plecat, goniți de ora tardivă. Acum, sala e goală și toată lumea criță, inclusiv eu. Capul mi s-a deghizat în turboreactor.

— Ce-ar fi să ne întoarcem? susur la ureche Léocadiei.

— Tocmai voiam să-ți propun, dragul meu, mi-o întoarce ea, ca o mitralieră bine unsă.

Mărul lui Adam s-a deghizat într-o Evă care coboară șontâc-șontâc în esofagul meu cu fermoar. Léo posedă o mașină mare englezească, neagră, pătrată, cu perne capitonate, apă caldă (în radiator) și gaze (de eșapament). E ca un drăgălaș apartament în miniatură, ideal pentru două persoane și care cheltuiește 64 de litri la suta de kilometri.

E nevoie de o scară ca să te cațeri în ea, atât e de ridicată pe labe. Dar când te-ai tolănit în interior, te simți ca la tine acasă.

— Neobrăzații ăștia mi-au provocat o migrenă, declară Léo. Aș vrea să găsim o farmacie de serviciu ca să cumpărăm Spritz-block-Consternant, efectul e radical.

Că e radical în orașul președintelui Herriot6, nu-i un fapt care să mă surprindă.

O apuc (cu intenția fermă de a o servi) pe strada Re7 și, în cele din urmă, reperez o farmacie deschisă.

— Stați pe loc, dau eu o fugă, mă grăbesc să-i spun.

Toate pretextele sunt bune pentru a mă îndepărta de Léocadie Soubise. În mașină, parfumul ei e mult prea insistent, îmi dă dureri de cap.

Intru la apoticar, un domn cu o mutră violacee, care probabil că nu suge bragă. Are un nas zdravăn ca strângerea de mână a unui hamal și pleoapele ca o felie de jambon slab. Cumpăr un flacon gigantic cu Spritz-block-Consternant și mai solicit pe lângă el trei aspirine, fiindcă dovleacul meu nu face decât să crească și să se înfrumusețeze.

Le înghit curajos, dar nu-mi pot reprima o grimasă.

— N-ați vrea un gât de Juliénas8 ca să alunece mai bine? sugerează negustorul de purgative.

Am impresia că Bérurier ar deveni clientul lui dacă ar locui prin părțile Ampère-ului. Îi mulțumesc binevoitorului farmacist și mă întorc la Léo. Biata bătrână a adormit. La vârsta ei, nu-i indicat să pierzi nopțile. I se va ofili tenul de copiliță, cântăreței.

Demarez în vârful picioarelor ca să n-o trezesc. Dacă ar putea să soilească până la Grangognant ar fi strașnic. Rulez fără viteză, negociind cu atenție virajele, cum spun radioreporterii. Dar, cum urcăm dealul dinspre Champagne (potrivit situației după tot Moët-ul și Chandon-ul ingurgitat), Léo alunecă de pe speteaza scaunului și-mi cade pe umăr. Încerc s-o împing cu un gest prudent; în loc să se trezească ea se abate înainte. Realizez atunci că are înfipt între omoplați un tirbușon imens, ca un cuțit într-o bucată de margarină. Frânez sălbatic și trag mașina la marginea trotuarului. Gândurile nu mi se adună, sistemul meu neurovegetativ începe să vegeteze, băieți.

Cel puțin pentru o sutime de secundă, poate puțin mai mult, mă întreb dacă nu cumva sunt mai beat decât credeam. Dar nu, asta-i realitatea: Léo și-a dat sufletul Domnului și n-o să mai cânte niciodată, nici măcar la înmormântarea ei. Am impresia că o persoană, dovedind multă inițiativă, a profitat de vizita mea la farmacist ca să-i facă de petrecanie bătrânei. Sunt dezolat și cu toate astea nu cine știe ce. Simt gustul triumfului pe buze. Astfel, o dată în plus, San-Antonio, omul care a înlocuit vitamina B 12, a văzut just: bătrâna era amestecată în afacerea Grangognant!

Fac stânga împrejur, și, ca prin farmec, costișea se transformă în coborâș, ca să vă dați seama cât sunt de dotat. Gonesc până la sucursala de poliție de pe strada Vauban. Opresc mașina într-un colț întunecos și mă catapultez în clădirea curcănăriei. Un polițist burtos, umflat cu vinișor roșu, tocmai mănâncă niște cârnați în spatele contoarului. I-au mai rămas șase dinți în fața balustradei. Dar de-ai vedea cum își folosește aceste ultime relicve, frățiorul! Își bagă în gură o bucată de cârnat, gros ca antebrațul unui catcher și bea un kil de vin roșu ca să-i treacă dumicatul pe gât. Apoi, își închide briceagul, îi dă drumul în buzunar, își șterge buzele și plescăie din limbă așa cum un căruțaș plesnește din bici.

— Acum mă simt mai bine, îmi spune el clătinând din cap.

Asist la spectacol cu o răbdare meritorie.

— Care-i baiul? mă întreabă el.

— Aș vrea să-l văd pe comisarul Franchet, îi spun.

— Nu-i de permanență!

— Atunci pe comisarul Griffon.

— Nici el.

— Dar inspectorul Javer?

— S-a nimerit bine: e sus. Pe cine să anunț?

— Comisar San-Antonio!

Tipul pălește, se ridică, își corectează poziția, bombează pieptul, făcând să-i sară catarama centironului, și strigă:

— Deci dumneavoastră sunteți, domnule comisar! De câtă vreme tot aud vorbindu-se!

Se catapultează afară din ghișeu și în drumul lui răstoarnă patru sticle de beaujolais care se aflau acolo să-i țină tovărășie pe timpul nopții. Fără să se mai ostenească să le ridice, o ia înaintea mea pe scări. Ciocăne la o ușă, făcându-mi cu ochiul promițător. O voce potrivită să anunțe cotele mareei ne sfătuiește să intrăm. Ne conformăm.

— Nu-i momentul să faci valuri! rostește aceeași voce. Nu mă înșelasem, asociindu-l cu mareea. Încăperea e afumată ca o vizuină de vulpe. Nu merită osteneala să-mi fac un desen, am priceput tot. E pe cale să-l decidă pe un ins să facă mărturisiri. Doi inspectori, dintre care unul Javer, în cămașă, cu cravata desfăcută și părul lipit de sudoare, încălzesc un ins nu tocmai proaspăt, cu privirea ca un ochi de pește congelat. Potrivit tradiției, pacientul e luminat drept în față de un reflector și inspiră pe nas fumul țigărilor, pentru că domnii polițiști au vizionat filme edificatoare asupra artei și metodelor de a face vorbăreț un crap.

— Domnule inspector, bolborosește agentul Gradubide, a venit comisarul San-Antonio.

Dintr-odată, colegii mei lyonezi opresc ședința. Până și

răufăcătorul, pe care-l „interoghează”, întoarce capul să mă vadă. Javer grăbește spre mine, întinzându-mi cârnăciorii degetelor.

— Nu-i cu putință! Oh, ce surpriză…

Mă prezintă colegului său, inspectorul Naicreut. Ne congratulăm.

— Mă scuz că v-am deranjat, le spun. Munciți din greu, după câte văd.

Ca să-mi demonstreze că-i un om manierat administrează un pumn violent în husa pentru dinți a individului veștejit. Acesta din urmă își strănută un incisiv și se bâlbâie că n-a făcut nimic.

— Lasă că mai stăm noi de vorbă, îi promite Javer.

Îi fac semn să-mi acorde o întrevedere extrem de particulară și bravul polițist mă conduce în biroul vecin. Javer e un zdrahon cât toate zilele, cu umeri masivi, părul blond și o bărbie ca un tampon de tren.

— Aveți neplăceri? mă întreabă el de pe acum compătimitor.

— Peste margini și în regiunile limitrofe, îl asigur eu. Ați auzit vorbindu-se de o anume Léocadie Soubise?

— Fosta cântăreață?

— Chiar ea. Şi-a înghițit extrasul de naștere…

— Nici nu-i de mirare la vârsta ei, glumește Javer, trebuie că avea pe puțin optzeci de ani. Dacă v-aș spune că pe vremea bunicii ea ieșise deja la pensie de la Operă. A făcut o embolie?

— Nu: un tirbușon în inimă.

— Ce! strigă polițistul.

— Cineva o fi vrut să-i regleze ralantiul și a uitat unealta în carburator…

Îi narez circumstanțele crimei. Javer nu-și vine în fire cum nu și-a mai revenit nici sărmana Léo.

— Ei bine, comentează el, crima asta are să facă senzație în Lyon. Frații de la *Progresul* o să umple cinci coloane pe prima pagină, țin să vă aduc la cunoștință!

— Sunt convins și mă bucur pentru ei, îl asigur eu cinic, atât doar că eu n-aș vrea să fiu amestecat în afacerea asta, dacă mă înțelegeți ce vreau să spun? N-am nimic împotriva publicității, dar în momentul de față m-ar deranja la subsuori.

Se scarpină în cap.

— Ziariștii de pe aici sunt niște gentlemeni, mă informează el; dacă le cer să șteargă cu buretele, șterg cu buretele. Unde-i corpul?

— Jos, în mașină. Cred că am putea pune în circulație următoarea versiune: un misterios domn X v-a telefonat în toiul nopții pentru a vă spune că la vreo douăzeci de metri de poliție, într-o mașină, se află cadavrul unei femei. O.K.?

Mă grăbesc să adaug, față de lipsa grabei de care dă el dovadă.

— Bineînțeles, față de superiori veți fi acoperit…

Chipul i se luminează ca fațada unui cinematograf.

— Nu vreau decât să vă ajut, domnule comisar!

Își dă jos mânecile suflecate, îmbracă haina, ridică nodul cravatei până la glotă și mă urmează.

Jos, agentul Gradubide a bătut tam-tamul pentru a da de veste prezența mea între zidurile sucursalei și s-au adunat vreo șase sticleți în hol făcând drepți ca la paradă. Le arunc zâmbetul meu de vedetă *first class*, întreținut de Colgate, stil mare senior modest. Domnii de care vă vorbesc dau din cap când trec prin dreptul lor privind praful ridicat de trena mea din brocart. Iată-ne ieșiți afară. Noaptea se răcorește, zorii mijesc, și, pentru a respecta tradiția, o ușoară ceață plutește deasupra Rhonului din apropiere.

Fac zece pași însoțit de Javer, apoi mă opresc, cu o inimă care-și pierde ritmul în pieptul meu. Deschideți-vă cu toții urechile, dragii mei, și încercați să pricepeți ceea ce am onoarea și avantajul de a vă anunța: mașina doamnei Soubise nu mai e unde am lăsat-o! Ați citit bine? Se scrie cum se citește. Bătrânul cupeu englezesc plus și mai bătrâna lui pasageră s-au volatilizat. Dacă aș fi fost singur în fața unui asemenea fenomen, cred că l-aș fi suportat ceva mai bine. Dar, însoțit de Javer simt că aș avea mai multe afinități cu o clătită prost coaptă decât cu Eseurile lui Montaigne.

Aș da jumătate din averea pe care ați agonisit-o, contra sutienului nevestii dumneavoastră, ca să mă aflu în altă parte. Inspectorul se întoarce spre mine, cu privirea ca două vârfuri de pix. E pe cale să se întrebe dacă nu cumva am tras la măsea prea mult vinișor roșu. Acesta, mai ales când îl bei în țara lui de baștină, se dovedește a fi teribil de perfid. Gâdilă palatul rezidențial, iar vaporii lui ți se adună în pod și începi să vorbești în dialect în mai puțin timp decât i-ar trebui unui indian să strecoare un bănuț în pușculița nevesti-sii.

— Aici era acum mai puțin de cinci minute! afirm eu cu o forță care-mi traduce zăpăceala.

— Şi nu mai e, remarcă sobru Javer.

În loc să continuu această serie de considerații, dau fuga în sediul poliției unde sunt adunate cătanele de serviciu pe timpul nopții.

— Domnilor, îi interpelez eu, care a fost pe afară cu câteva minute în urmă?

Se uită unii la alții de parcă i-aș fi întrebat dacă nu sunt cambodgieni sau libanezi. Pe urmă, ia cuvântul un sticlete înalt cu o mustață de parcă n-ar fi fost a lui, și-mi declară:

— Eu, domnule comisar, veneam dinspre chei.

Are o voce de eunuc care vorbește într-o sticlă de lampă.

— Ai văzut demarând o mașină veche staționată dinaintea porții?

— Într-adevăr.

— Cine se afla la bord?

— Un cuplu…

— Descrie-mi-l!

Agentul Verdevase îmi examinează vârful pantofului, apoi privirea i se ridică la nivelul prohabului, marchează un timp de reculegere absolut de înțeles, și sfârșește prin a se urca până spre privirea mea care o așteaptă pe a lui în pragul ușii.

— Era o doamnă bătrână adormită și un bărbat cu o caschetă neagră, despre care am crezut, dată fiind mașina, că-i un șofer de casă mare.

— N-ai vrea să mi-l descrii ceva mai bine?

— Nu. Nu i-am văzut fața. Dacă aș fi știut că vă interesează, domnule comisar, bineînțeles că i-aș fi cercetat mai cu de-amănuntul.

Mă întorc spre un perete pe care se etalează un plan al Lyonului în culori naturale cu Rhônul și Saônul la toate nivelurile. Dacă nu vreau să-mi pierd reputația, va trebui să mă grăbesc, și încă tare de tot.

— Javer, trebuie să dau un telefon de urgență.

— Veniți cu mine, domnule comisar!

Să fie o părere? Am impresia că decelez un zâmbet reținut pe mutra lui de cuțitar. Îmi vine să i-l șterg cu lovituri de copită potcovită, dar demnitatea mea n-ar avea de câștigat mare lucru.

Ajunși din nou în birou, încep să răsfoiesc febril cartea de telefon din departamentul Rhônului.

Comuna Grangognant-au-Mont-d'Or. Soubise! 69! Ar fi trebuit să fiu sigur. Cer numărul telefonistei, recomandându-i să se miște mai repede. Aparatul începe să zbârnâie în locuința răposatei doamne care masacra octavele.

— Nu răspunde numărul! mă anunță domnișoara de la poștă după șase apeluri.

— Insistă! tun eu.

Funcționara lasă să se golească bateriile. La al paisprezecelea semnal sonor, în fine, cineva ridică receptorul. Glasul behăit al lui Gaston, valetul, articulează un „Da, vă ascult" care ar stoarce lacrimi unui consiliu de reformă.

— Poliția! strig eu, ca să-l trezesc bine. Dă-mi numărul de înmatriculare al mașinii doamnei Soubise. Şi mișcă-te repede, bătrâne, că arde!

— S-a întâmplat ceva?

— Mișcă repede, ai să citești urmarea în ziare, cu capul limpede.

Mai behăie ceva și lasă receptorul pe consola de marmură de Tarara. Încep să aștept, cu creionul gata pregătit deasupra unui blocnotes imaculat.

— Luați legătura cu poliția rutieră! îi spun lui Javer, care se uită la mine ca un turist englez la Mont Blanc. De îndată ce le vom comunica numărul mașinii, va trebui să-mi imite circuitul de la Reims. Vreau să

fie găsit acest dric ambulant înainte de ora opt…

Se scurg câteva minute. Ce-o fi făcând moș Gaston?

Bătrânul deșeu are o memorie de microb. Trebuie că scotocește prin sertarele cântăreței fără voce pentru a găsi vreo poliță de asigurare sau ceva comportând numărul vehiculului.

Trec cinci minute.

— Vorbiți? mă întreabă din când în când telefonista care ar fi vrut să-și reia somnul.

— Şi încă cum! tranșez eu nerăbdător.

— Nu vă aud.

— Fiindcă mă exprim în surdo-mută.

— Foarte nostim! protestează ea, glume de duzină la ora asta, mersi…

Simt că are să mă taie ca un rabin dacă n-o îmbunez. Ca s-o fac ceva mai răbdătoare, mă decid s-o curtez puțin:

— Făceai nani cu soțul preferat, păpușă? îi susur eu.

— Vă rog, sunt domnișoară! se supără ea.

— Dacă m-ați fi cunoscut, n-ați mai fi rămas nicio clipă în plus, îi certific eu. Cunosc pe cineva care a vrut să-mi reziste; s-a ținut bine un sfert de oră, dar virtutea ei a explodat…

— Ia spune-mi nene, te crezi spiritual? mă întreabă ea cu un accent lyonez mai ceva ca cel autentic.

O dură! Individul care ar încerca s-o posede ar trebui să-și ia niște precauțiuni și să-și asigure concursul unui ciocan pneumatic.

S-au scurs de acum zece minute și nici urmă de Gaston, așa cum nu găsești unt într-un restaurant spaniol.

— Ia spune-mi, adorabilă telefonistă, fac eu, nu cumva interlocutorul meu de la capătul firului o fi închis din nebăgare de seamă?

— Nu, aparatul e ridicat!

Mă uit la Javer. Mă simt din ce în ce mai încurcat, fraților!

— Fii atentă, mă adresez eu domnișoarei (o, în ce măsură) de la telefoane, ai să fii un amor dacă ai să-mi suni la *Café de la Mairie*!

— La ora asta!

Astea-s vorbele ei cheie. Nu-i cu putință să fie retribuită de Lipp.

— Fă ce-ți spun și n-o să-ți pară rău…

Cuvinte sibilice, dar al căror efect e magic, chiar și asupra unei fete bătrâne pentru a cărei dezvirginare ar fi nevoie de participarea unei întreprinderi de lucrări biblice.

Sună la *Café de la Mairie*.

La al treilea apel, cârciumăreasa ridică receptorul și se pune pe vociferat:

— Dacă e o glumă, vreau să vă spun că am să chem jandarmeria!

— Poliția la telefon, fac eu, trebuie neapărat să stăm de vorbă cu

învățătorul din sat. Puteți să trimiteți pe cineva după el, urgent?

— E chiar aici, dar nu știu dacă o să poată vorbi…

— De ce?

— Fiindcă a băut prea mult și doarme pe jos. Sforăie așa de tare că ați putea să-l auziți!

— Încercați să-l treziți! ordon eu. La nevoie, turnați-i o căldare de apă pe cap.

Cârciumărița se supără.

— Nu obișnuiesc să torn căldări de apă în capul oamenilor instruiți, face ea. Stați așa puțin, să văd…

Din nou comunic cu o suprafață lustruită. Dar, de data asta nu-i marmură ci zinc. Percep totuși niște chemări, mormăieli, căscaturi…

În cele din urmă aud mugind glasul încleiat al lui Bérurier:

— Mda?

— Ai făcut ochi, Grasule?

— Ah! tu erai, Tonio! Unde mă aflu?

În general, interlocutorul e întrebat unde se află.

— Bețivan ce ești! țip eu, ești în cârciuma din sat! Frumos exemplu dă un învățător!

— Așteaptă, și nu mai urla așa de tare, m-au apucat niște crampe în vasul de expansiune. Spuneți-mi, doamnă, n-ați putea să-mi preparați în fuga mare o băutură cu apă gazoasă, că mi se întorc mațele pe dos.

Aud niște gâlgâituri, jetul impetuos al unui sifon și vocea cârciumăresei care întreabă:

— Şi aspirină, domnule învățător, face bine la ce aveți dumneavoastră…

Îmi permit un fluierat plin de cruzime care-i smulge Grasului un țipăt.

— Nu ești zdravăn! râgâie Maiestatea sa. Mi-ai spart timpanul.

— Așa ai să auzi mai bine. Ascultă, întreabă unde locuiește doamna Soubise. Du-te la ea. Găsește-l pe valet și întreabă-l două lucruri: primo, de ce nu-mi răspunde la telefon, secundo, care-i numărul de înmatriculare al mașinii. Şi pe urmă, mă suni tu! Totul trebuie să se petreacă în mai puțin timp decât i-ar trebui șefului poliției să-ți semneze destituirea, m-ai înțeles?

— Am înțeles, bombăne Grasu, am să te sun…

E gata să închidă telefonul.

— Şi unde ai să mă suni, tomată toflegită?

— Așa-i, unde să te sun?

Îi dau numărul pe care mi-l suflă Javer și închid. Mă cufund într-o meditație care trebuie că-i foarte respectabilă dacă mă refer la… respectul de care dă dovadă inspectorul.

Se impune să vedem unde ne aflăm. Îmi iau sextantul și mă pierd în calcule atât de profunde că o echipă de speologi nu i-ar da de capăt.

Să rezumăm. În Shakespeare, care e cine e, dar știa să povestească, întotdeauna, în mijlocul unei piese apare un tip isteț care vine să facă un mic rezumat celor precedente:

Într-un sat de pe Rhône, dispar doi școlari și învățătorului lor i se taie beregata. Valorosul San-Antonio preia problema. Găsește o fotografie pornografică în ghiozdanul unui elev. Această imagine licențioasă provine de la o fostă cântăreață ieșită la pensie și care locuiește în sat. Dama primește o întreagă bandă de persoane dubioase din Lyon. În școală se aruncă o grenadă. În cursul serii, cel mai dubios dintre dubioșii invitați ai Léocadiei primește un telefon și decide să se întoarcă. Le propune tuturor să meargă cu el. La început, coana Léocadie refuză, dar Ambistrouyan îi șoptește câteva cuvinte la ureche și ea acceptă. De reținut că Ambistrouyan are doi scaieți pe pantalon. Ne distrăm sumbru într-un cabaret la fel de vesel ca o conferință despre îngrășămintele azotate, apoi, bătrâna și cu mine ne hotărâm să plecăm.

Mă opresc patru minute într-o farmacie de noapte pentru a cumpăra un medicament. În acest timp, cineva o asasinează pe bătrână, înfigându-i un robust tirbușon în spate. Descopăr gluma și alerg în fuga mare la poliție. În vreme ce-i pun în temă pe colegii mei, un tip, care probabil ne-a filat, fură mașina și sinistra ei încărcătură. Telefonez acasă la doamna Soubise pentru a obține numărul de înmatriculare al vehiculului. Valetul îmi spune să aștept un moment, dar nu se mai întoarce.

Iată un motiv pentru care să râzi și să te amuzi în societate, nu-i așa, puicuțelor? Ca pentru o întâmplare cu semn de întrebare, e o întâmplare cu suspans, recunoașteți!

Pun mâna din nou pe telefon și o rog pe funcționara fără soț să mai sune o dată la 69. Bombăne, dar n-are încotro.

— Receptorul a rămas ridicat, mă anunță ea, în fine.

— O.K., inimioaro, du-te și te bagă în așternut și visează în voie la mine.

— S-ar părea că nu prea merge rotund, nu? remarcă fin Javer.

Îmi scutur capul răpitor, care l-a sucit pe cel al atâtor și atâtor dame.

— Spuneți-le celor de la circulație să caute o mașină englezească neagră, un tip demodat. E drept că astea nu-s semnalmente, fiindcă, exceptând modelele sport, care numai ce au ieșit de pe porțile uzinei, orice altă mașină british pare deja să aibă zece ani.

Javer lansează apelul. O tăcere delicată apasă acum asupra noastră, ca bucatele cu grăsime pe ficatul unui hepatic.

CAPITOLUL VII

Trece o jumătate de oră în fum de țigară și iz de băutură. Javer a plecat la colegul lui din biroul învecinat. Din timp în timp zgomotul unei palme punctat de un geamăt întrerupe pacea nocturnă a stabilimentului. În fine, se aude un zbârnâit. Glasul agentului Gradubide se face auzit:

— Cineva întreabă de comisarul San-Antonio.

— Dă-mi-l la telefon!

E Béru.

Trebuie că s-a trezit din beție, cu ajutorul aerului nopții și a băuturii acidulate.

Glasul și-a regăsit timbrul care, dacă mai amintește încă de un canal ce dă pe dinafară, lasă totuși să se întrevadă facultățile lui intelectuale.

— Sunt la bătrâna, face Grasu.

— Şi? Pentru ce valetul m-a lăsat baltă la capătul firului?

— Pentru că și el atârnă la capătul unui fir, se distrează Béru.

— Adică?

— Adică, atunci când am sosit eu aici, l-am găsit pe musiu agățat de lustra din salon cu o funie.

— Spânzurat! mugesc eu.

— Până ce moartea a intervenit! afirmă Maiestatea sa, care cunoaște formulele sacramentale.

— Dar… În fine, pentru Dumnezeu, explică-te!

— Ce-ai vrea să-ți explic? Era lumină, ușa deschisă. Intru și-l văd pe spânzurat. Lustra se afla de-a curmezișul și sub el era un scaun răsturnat.

— Sinucidere?

— Așa s-ar părea…

— Înseamnă că bătrânul crab a fost ucis de un telefon, spun eu.

La capătul celălalt, Grasu râde, ceea ce produce bule de aer în aparat.

— Un telefon când îți nimerește în ceainic, băiete, îți cam ramolește meningele…

— Ești sigur că nu i s-a dat o mână de ajutor ca să se spânzure de lustră?

— Nu pot să zic așa ceva. La prima vedere nu s-ar părea, dar uneori te mai și înșeli…

Tresar.

— Nu mi-ai spus că ușa era deschisă când ai sosit tu?

— Ezact.

Iată ceva interesant. Când am sunat eu, valetul soilea. Casa era încuiată. Dacă s-a sinucis, nu avea să deschidă ușa ca să se spânzure…

— Ce mai fac acum? se interesează Umflatul.

— Rămâi acolo până la noi ordine. Am să-ți trimit musafiri, fiule.

— Am înțeles!

Şi râgâie. Mă grăbesc să închid. Javer apare cu chipul iluminat de un foc interior care-l face să semene cu Vulcan.

— Ceva noutăți? întreabă el, ștergându-și fruntea magnifică de taur.

— Da, servitorul bătrânei s-a sinucis!

Javer face o mutră tristă.

— O să fie sărbătoare mare pe la noi, îngână el. Deja am fost blagosloviți de ziarele din Paris în legătură cu misterele din Grangognant și acum, ne mai cade și asta pe cap…

În vreme ce el se lamentează, frunzăresc din nou cartea de telefon. Caut tot numărul Léocadiei Soubise, dar de data asta mă interesează cel de la adresa ei din Lyon. Onorabila persoană locuia în apropierea parcului Tête-d'Or, cartierul elegant al orașului. Formez cele șase cifre, dar soneria nu se aude decât de două ori și-mi răspunde chinezoaica japonezilor absenți. Mă lămurește că doamna Soubise e la țară și că trebuie să telefonez la numărul 69 din Grangognant.

Îi răspund „bine, mulțumesc, foarte interesant" și-mi convoc întreaga energie pentru o anchetă despre care s-ar putea spune cel puțin că-i roasă de viermi de mătase.

— Ce hotărâți? mă întreabă Javer.

Îmi scarpin ceafa.

— E pe lângă lacul Bourget, murmur eu, am constatat că întotdeauna dovedesc înclinații lamartiniene. „O timpule, oprește-ți zborul!" Procedați exact ca și cum nu v-aș fi spus nimic, dragă prietene!

— Dar…

— La prânz mă întorc pentru o conferință cu boșii; dar până atunci, îmi păstrez puteri depline…

V-ați prins, sper, voi care mă cunoașteți cât de cât, că mi-am apucat zăbala în dinți. Loviturile perfide de genul ăsta îmi scormonesc materia cenușie.

Mă uit cât e ceasul la ceapa mea. Cadranul luminos anunță 4 dimineața în cifre romane. Am opt ore pentru a clarifica puțin situația.

— Pot fi condus până în cartierul Perache? întreb eu. Pentru a-mi lua mașina din garajul unde am lăsat-o…

***

După ce m-am așezat la volanul cupeului meu Jaguar, tip „E", mi-am recăpătat încrederea în steaua mea. Nimic mai indicat ca pilotarea unui mic monstru de acest fel ca să-ți redai nergia. Îmi conduc obuzul pe roate până la *Mistigri*. Firma e stinsă. Pubele pline de gunoaie menajere se află pe marginea trotuarului.

Un muncitor încărcat cu un sac plin trece pe bicicletă, fluierând, împing o poartă neîncuiată, și pătrund printr-o lumină de pivniță până într-un mic antreu lateral, pe care stă scris *Mistigri Service*. Cu cretă portocalie. Ușa e din fier ruginit. O încuietoare de siguranță o zăvorește. Dar știți că micului meu sezam puțin îi pasă de acest gen de obstacole, așa cum ar nesocoti pușculița unei băcănii. Cât i-ar trebui unui bâlbâit să numere până la treizeci, și am și pătruns în fortăreață.

Nimeresc într-un soi de magazie unde se îngrămădesc lăzi de apă minerală și ambalaje de șampanie. Îmi aprind lanterna portabilă. Alte două uși se oferă investigațiilor mele. Cea de la stânga dă într-o sală, cea din dreapta spre dependințe. Asta din urmă îmi place mai mult.

Precedat de fasciculul luminos al lanternei mele, traversez o bucătărioară infectă, plină de vase murdare, apoi trec pe un palier pardosit cu dale ciobite.

Scara de lemn miroase a rânced. Nu-ți vine a crede că deservește dependințele unui cabaret de noapte. Suntem departe de barurile din Las Vegas, băieți! Le urc grav și curajos, fiindcă fiecare treaptă se clatină ca ultimul dinte al unei centenare care a mâncat o linte prost aleasă. La primul etaj, o ușă lasă să se filtreze raza de lumină găsită în toate romanele polițiste bune, care se respectă, și chiar și în cele care nu se respectă.

Ciulesc urechea, dar cum niciun zgomot nu ajunge până la mine, îmi iau inima în dinți și mă apropii de ușă. Gaura cheii e gotică. Îmi lipesc de ea ochiul drept, cel mai bun. Ceea ce zăresc ar zbârli părul de pe capul unui arici: Ambistrouyan în ținuta lui Adam e întins pe pat cu Berthy alături și cu cântăreața răgușită. Aceste dame și-au pus costumul Evei de serate festive. Am impresia că a avut loc o drăgălașă ședință de amor colectiv, deoarece tribului i-a cam pierit suflul. Exact în clipa în care dau să apăs pe clanță, o sonerie începe să zbârnâie la etajul de jos.

Ce baftă mai am și eu! Prompt ca un fulger, cobor în goană scara. Ajuns jos, intru în bucătărie, sting lanterna și fac eforturi lăudabile ca să aplic un amortizor respirației mele. Scara trosnește ca un vapor mâncat de molii pe timp de furtună. Trebuie să știți că osânza armeanului atârnă nu glumă! E tot în pielea goală. „Clopoțeii triști” sunt cei pe care-i zăresc prin ușa întredeschisă. Trece la câțiva centimetri de mine și se îndreaptă spre bar. Zbârnâiala continuă. Ambistrouyan ridică receptorul, ceea ce face să-i strănute membrana.

— Alo! se aude glasul lui, fiind un domn căruia îi place să ia inițiative dacă e nevoie.

Se scurge un timp destul de lung. Patronul barului *Mistigri* trebuie că înghite pălăvrăgeala stropșită de interlocutor. Se mulțumește să mormăie din când în când. Apoi, discuția se termină brusc, fără ca armeanul să fi proferat nici cel mai mic cuvânt inteligibil. Închide sec.

Mă aștept să-l văd apărând, dar nu se întâmplă nimic. Tăcere. Aștept vreo douăsprezece secunde și-mi hazardez fizicul de teatru prin ușa întredeschisă. Osânzosul stă în pielea goală dinaintea porții de fier care dă în antreul imobilului. Am lăsat-o anume deschisă pentru a-mi asigura spatele și faptul îl șochează teribil pe omul nostru, care probabil se întreabă dacă nu cumva simțurile nu-i mai carburează corect. Studiind problema își scarpină popoul. Nu vreau să vă înșel, dragele mele, dar spectacolul e de calitate. Merită a fi văzut la Versailles în cadrul unei reprezentații de sunet și lumină, credeți-mă! Gol, Ambistrouyan pare mai gras decât îmbrăcat. Are brioșa rotundă și căzută. Cu părul lui gras și ciufulit, cu barba crescută în zori, seamănă cu o gorilă obeză. Se decide în cele din urmă să închidă ușa. Cum face stânga împrejur pentru a urca scara, se trezește nas în nas cu adorabilul, irezistibilul, surprinzătorul, minunatul San-Antonio.

Gura lui cu buze groase ca niște escalopuri se deschide, descoperind o limbă de bou plină de salivă băloasă. Îi fac cu ochiul plin de amabilitate, și-i plasez croșeul meu de dreapta 44 bis, cel care l-a vindecat de sughiț pe campionul Europei la catch și a lecuit de migrenă un cap de cal. Cartilajele mele îl nimeresc în bărbie, clatină din dovleac și se prăbușește. De ce am acționat în acest fel? Imposibil să vă pot explica. După o noapte albă, bogată în emoții, nu te mai controlezi cum trebuie; instinctul capătă prioritate și trebuie, vrând nevrând, să-i dai ascultare, nu? Arunc o privire trupului neînsuflețit al lui Ambistrouyan. Mă simt brusc stânjenit. Ca și cum Samariteana de lux mi-ar livra trei duzini de mașini de spălat. Ce-i de făcut? Apuc perechea de cătușe care sălășluiește permanent în buzunarele mele și i le pun cârciumarului, după ce am petrecut lanțul pe după țeava încălzirii centrale. E un procedeu destul de clasic, dar n-am timp să umblu cu metode rafinate. Sigur că demna persoană nu va șterge putina, urc scara și intru în mod deliberat în dormitor. Cântăreața a adormit, dar drăgălașa Berthy dă cu ochii de mine și trei riduri în „V” formează imediat o escadrilă pe fruntea ei.

— Ia te uită! face ea.

Închid ușa cu o lovitură de picior. Cântăreața își deschide ochii frumoși și tresare.

— Cine-i ăsta? articulează ea cu greu.

— Nu-l recunoști? A fost cu noi în seara asta, o lămurește bruna Berthy.

Iar apoi, către mine:

— I-ai dat plasă Léocadiei?

— Mai curând ea mi-a dat plasă mie!

— M-ar mira, surâde tânăra, am impresia că ești exact genul ei.

— Genul ei, la ora actuală, s-ar părea că-i arhanghelul Mihail, rostesc eu, așezându-mă pe marginea patului.

Berthy mai adaugă un „V” celor care-i tapisează fațada nordică.

— Ce tot vorbești acolo?

— Biata bătrână e moartă! Nu-i de mirare pentru vârsta ei, cum a remarcat unul dintre amicii mei de la poliție, acum vreo zece minute…

— Moartă! exclamă tovarășa ei de pat.

— Şi stai și te întrebi dacă a trăit vreodată.

Fetițele realizează doar absurdul prezenței mele la căpătâiul lor. Se uită una la alta. Cântăreața ridică cearșaful pentru a-și acoperi flotorii, mai curând piperniciți. Berthy mă întreabă privind spre ușă:

— Şi Ambistrouyan?

— Când m-a văzut a adormit brusc!

Damele se sperie. Berthy începe să strige:

— Ce căutați aici? Cine sunteți? Ce vreți de la noi? Cam multe întrebări dintr-o răsuflare. Le tratez punct cu punct, așa cum m-a învățat profu meu de franceză de la liceul Papillon, unde mi-am făcut studiile.

— Am venit să-ți dau un pupic.

O sărut cu foc, fiindcă trebuie să vă spun că, văzută sub acest unghi, are tendința să te răscolească în profunzimi.

— Sunt comisarul San-Antonio, asul așilor din poliție… Şi-mi prezint legitimația profesională în sprijinul spuselor mele.

— Nu vă vreau răul, cu condiția să fiți foarte sincere cu mine și una și cealaltă, conchid eu.

Când pigmeilor le-a căzut pe cap primul avion, probabil că n-au fost mai siderați.

Profitând de emoția lor, trec la precizări.

— Când am plecat din *Mistigri* împreună cu bătrâna, cine a ieșit imediat după noi?

Demoazela Chocote du Gland pare să nu priceapă nimic și amica ei la fel. Mă explic cu o răbdare meritorie:

— Ia să vedem, puicuțelor, petreceam cu toții. Şi pe urmă coana Soubise și cu mine am plecat, îți amintești, Berthy?

Ea mă aprobă.

— Cineva din bandă a ieșit imediat după noi! Vreau să știu cine, e limpede?

Dar duduia scutură vehement din capul ei de pițigoi.

— Nimeni n-a ieșit după dumneavoastră, pot să jur! Nu-i așa, Maryska?

Şi adaugă imediat:

— Ce-i drept, tu nu erai acolo!

Mă uit la Maryska, și-i văd privirea tremurând. Foarte rapid, dar sunt sigur că nu m-am înșelat: i-a trecut prin ochi o fulgerare de panică. Iată ceva care mă interesează.

— Așa-i, păpușă, tu nu erai acolo! îi spun. Dar acum ești aici! Ce-ai făcut între timp?

— M-am urcat să mă culc.

De îndată, devine ostilă. O ghicești că e pe poziții și hotărâtă să nu cedeze. Acum mă uit la Berthy. Constat că pare surprinsă. Evident, răspunsul dat de Maryska o tulbură, fiindcă nu-i conform realității.

Degetul meu mic, care știe multe, ca piesele trecute pe factura unui garajist, despre sufletul omenesc, îmi sugerează că dizeuza fără voce trebuie că nu-i albă precum Persilul. De altfel, capul acestei Maryska nu-mi place deloc. Are niște ochi verzi de târfă a anilor 1900 și o gură cu colțurile căzute.

— Ascultă, frumoaso, îi spun, nu-s tare în cititul liniilor din palmă, cu toate astea, aș putea să-ți prevestesc niște necazuri serioase dacă nu vorbești. S-au adunat atâția morți în afacerea asta încât primarul Lyonului se va vedea nevoit cu siguranță să deblocheze niște credite pentru a pune bazele unui nou cimitir. M-ar mira ca tenul tău de piersică să reziste la aerul închis dintr-o pușcărie.

— Maryska! Ce Dumnezeu ai făcut? articulează cu greu Berthy.

Cealaltă ridică din umeri.

— E o întâmplare demențială! afirmă ea.

Ca pentru a-i veni în sprijinul celor afirmate, aud două împușcături la etajul de jos.

CAPITOLUL VIII

Primul glonț l-a primit în burtă, unde i-a constituit un al doilea buric, și al doilea în tâmplă. S-a zis cu Ambistrouyan! Ușa de serviciu a barului *Mistigri* e din nou deschisă. Dacă cineva simte dorința să urle a mort, acela e San-Antonio, credeți-mă. Istoria asta începe să aducă a gag. E destul să mă arăt pe undeva, ca imediat să se înregistreze un ins rece.

Pășesc peste cadavru, și încep să fug pe stradă ca un Bambuck la pătrat. Mi-au trebuit probabil vreo douăzeci de secunde de la producerea detonațiilor pentru: a părăsi camera, a coborî scara, a constata dezastrul și a ieși. Dar nici criminalul n-a stat cu amândouă picioarele în același sabot.

Zăresc o mașină în capătul străzii. Dau fuga la a mea și demarez. Dar când ajung în capătul străzii nu mai văd nimic. Din exces de zel, gonesc cu o sută cincizeci la oră prin cartier, înregistrez doar câteva mașini ale presei și mă abțin să le opresc. Când te afli într-o perioadă de ghinion, așa trebuie să fie, ce mai!

Mă întorc la *Mistigri*. Berthy a încremenit lângă cadavrul amicului. Paloarea ei te face să gândești la o porție de frișcă. Își masează sânii în

prostie, clătinând din cap cu o expresie rătăcită.

— Unde-i Maryska? o întreb.

Își revine din starea de extaz suspect.

— A plecat…

— Unde?

— Nu știu…

Asta-i culmea! Încep să bat din picioare ca o duduiță. Mi-ar plăcea să mă am în fața mea pentru a-mi cârpi câteva de *big days*! În loc să mă țin de intrigi complicate, ar fi trebuit să-i încarcerez pe toți suspecții ăștia, nici mai mult nici mai puțin. Dar domnul comisar a ținut să acționeze de unul singur. Se crede un geniu, San-Antonio! Uneori până și el se consideră o Jeanne d'Arc! Concluzia: a intrat la apă, cam multișor! În curând și poate chiar mai înainte, colegii din Lyon o să-și râdă de el multă vreme, până o începe Rhônul să iasă din matcă. Cred că m-am prins ce s-a întâmplat: Ambistrouyan a primit un telefon de la un complice care-și anunța vizita. Complicele a sosit, l-a găsit cu cătușe la mâini și a preferat să-l suprime pe camaradul lui care călcase cu stângul. Martorii arată bine doar la cununii… Idiotul de San-Antonio, înnebunit, aleargă în urmărirea unui semafor… Şi, în acest timp, celălalt complice, Maryska, se deghizează în curent de aer. Ce-i rămâne de făcut strălucitului comisar?

Un om mărunt lipsit de importanță, care urlă cât doi și nu știe măcar dacă suntem într-o zi de miercuri sau trebuie să-și facă o baie la picioare cu mușchi.

Cu alte cuvinte, am dat-o în bară! Acum puicuța a început să plângă cu hohote.

— Dovleac ce ești! urlu eu, du-te și te îmbracă și coboară în viteză!

— Mă arestați? Dar eu n-am făcut nimic! lăcrimează ea, nu mai înțeleg ce se întâmplă.

— Executarea!

Urcă scările hohotind. În vreme ce ea subscrie exigențelor celei mai elementare pudori, eu îi scot cătușele lui Ambistrouyan, fiindcă, oricum, nu mai are nevoie de ele.

Mă duc la bar să-mi servesc un pahar mare de scotch. E genul de mic dejun care te face să scrâșnești din dinți, dar nu văd o altă terapeutică pentru combaterea imensei sfârșeli care a pus stăpânire pe mine. Ce hecatombă, străbunilor: coana Léo, valetul ei, amicul Ambistrouyan, și totul în mai puțin de o oră! Dacă după toate astea o să mai spuneți că nu-i suficientă acțiune în cărțile mele, cumpărați-vă un pliant și duceți-vă să vă așezați la morgă!

Puicuța apare, mereu îmbufnată.

— Vreau un avocat! spune ea. N-am făcut nimic, nu știu nimic… Petreceam așa de bine, și pe urmă…

— Nu mai insista fetițo, oftez eu, trebuie să înțelegi că prietenul tău

n-a murit de o hernie strangulată și că o să iasă scandal nu glumă. Dacă mă ajuți, am să uit că ai fost în tovărășia lui când a încasat cele două lovituri de archebuză, îți fac un cadou frumos, nu?

Pufăie de mirată ce-i.

— Adevărat, chiar o să faceți așa?

— Pe cuvânt, dar îți repet: cu condiția să-mi acorzi tot concursul. Bine?

— Nici nu-mi trebuie mai mult…

— O.K.! Spune-mi, frumoaso, erai la curent cu ce învârtea bietul băiat?

Berthy ridică din umeri.

— Păi… ținea un bar.

— În afară de asta?

— Nu știu nimic.

— Trăiai cu el?

— Doar de patru zile. Am venit de la Nisa. Eram animatoare în barul lui, și pe urmă…

Strașnic de bine! Îmi asigur concursul unei smintite care habar n-are de nimic. Un soi de gâscă albă, care n-o să mai fie albă!

— Ce știi despre Léo?

— Era o veche prietenă din bandă. Mergeau la ea să se prostească.

— Şi despre banda însăși ce-ai putea să-mi spui?

— Mare lucru, nu… Nu i-ați văzut? Cei trei bărbați erau mână în mână. Noi, fetele, ne luam după ei…

— Ambistrouyan nu ți-a făcut confidențe?

— Da de unde, nici cea mai mică…

— Mai are un apartament?

— Nu cred.

Îi fac semn să mă urmeze și ne întoarcem în cameră. Încep s-o percheziționez cu de-amănuntul. Mișcând mobilele din loc, continuu s-o chestionez pe puicuță:

— În timpul serii, la bătrâna, a primit un telefon de la un anume Fred, știi cine e?

— Nu.

— N-ai auzit niciodată vorbindu-se de el?

— Ba da: ieri.

— Cine anume?

— Léopold i-a spus lui Ambistrouyan că probabil Fred are să sosească azi, adică ieri, fiindcă nu mai suntem azi.

Toată această exprimare confuză îi provoacă o criză de ilaritate care se suprapune crizei de nervi.

— Ştii unde locuiește Léopold?

— Da, sughiță ea de râs.

Nu-i mai cer să facă precizări, pentru că am rămas împietrit în fața

unui seif încastrat în zid. Seiful era mascat de tăblia patului. Haios, de ce șiretlicuri mic-burgheze se mai folosesc și bandiții ăștia!

Examinez încuietoarea și-mi spun că sezamul meu i-ar putea da de rost. E un seif nu tocmai blindat. Un model ca o casetă de bijuterii, într-un anumit sens. N-are mai multe combinații ca Berthy. Învârtești cheia de trei ori, apeși pe un buton aflat în interior și se deschide ca o stridie uitată pe o plită fierbinte.

— Ați fost lăcătuș? murmură copila.

— Nu, dar am citit viața lui Ludovic al XVI-lea, o lămuresc. Seiful nu conține nici documente, nici diamante, nici bani, doar un picup portativ. Nostim, nu?

Scot obiectul din ascunzătoarea lui, teribil de surprins că un lucru atât de banal e înconjurat de un asemenea mister. Dar, mă surprinde cât e de ușor. Ca o pană! Îl deschid. Mă uit la disc, la brațul picupului…

Dar nu mă satisface. Tot meșterind la el, sfârșesc prin a constata că sub disc e gol. Dacă într-o zi Maria Callas vă va oferi unul din discurile ei, aveți tot interesul să vă cumpărați un patefon Marconi mai perfecționat. Cel de față e o fantomă.

— Ce-i asta? mă întreabă curioasă Berthy.

— O valiză trucată, îi răspund.

— De ce trucată? chestionează candida demoazelă.

Am impresia că știe mai puține decât un pui de vrabie care mai suge de la maică-sa. O tinerică dezmățată, asta-i ea.

— Ca să transporte chestii delicate pe sub nasul polițiștilor și vameșilor, îi răspund. Se pot căra aici mai multe milioane de bancnote false sau mai multe kile de stupefiante.

Berthy tresare.

— Droguri!

În loc să-i mai dau alte lămuriri, adulmec interiorul cutiei. Apoi, iau o mică lupă care nu mă părăsește niciodată și examinez câteva grăunțe de un alb cenușiu, de pe fundul cofrajului. N-am nicio îndoială: e cocaină. S-ar părea că am pus mâna pe o frumusețe de trafic, băieți. Dintr-odată mă simt consolat de eșecurile mele.

— Vino.

— Unde mergem? se bâlbâie drăguța demoazelă.

— Să-i dăm un bună ziua lui Léopold. Dimineața omul are ideile limpezi; sunt sigur că discuția ar putea fi edificatoare.

***

Léopold locuiește pe strada Gambetta, aproape de piața Podului. Portăreasa scotea tomberoanele cu gunoaie în clipa în care sosim noi. În orașul ăsta de oameni harnici, viața începe devreme. Escaladăm cele trei etaje, plus mezaninul, deci patru, și trag soneria de aramă a

lui Léopold cu atâta vigoare încât inelul îmi rămâne pe deget. Ușa e prevăzută cu un vizor. Mă lipesc de zid, lăsând-o numai pe însoțitoarea mea la vedere pe palier, în chip de momeală.

— Să zici la fel ca mine! îi ordon, indiferent de ce enormități aș putea debita, ai înțeles?

Bate din măturici ca să mă asigure. Aștept. După un moment se face auzită ca o alunecare în apartament. Vizorul se vede mișcându-se, iar zăvorul acționat scoate un geamăt care ar face să plângă o sticlă cu ulei. Léopold ni se arată într-o fabuloasă pijama neagră, încheiată pe umăr. Apar și eu. V-am zis că am luat cu mine falsul picup? Nu? Atunci o fac acum!

— Salut, Léopold, ciripesc eu. Sper că nu vă deranjăm? Şi-a lăsat proteza pneumatică într-un pahar cu apă și-mi amintește în mod frapant de o pușculiță la care am ținut mult.

— Dumneavoastră! clămpăne el.

Se uită la Berthy cu un ochi mai indecis ca cel al unui canibal pe punctul de a hăpăi un înger și care se întreabă cu ce să înceapă, cu aripile sau cu piciorul de lemn.

— Putem intra? îl iau eu cu vorba, și să nu vă impacientați dacă nu-i făcut menajul.

Locuința lui e mic-burgheză, aproape austeră. Zugrăveala n-a mai fost refăcută de la asasinatul lui Sadi Carnot9, iar mobilele ceruite miros a vechi. E plin de tapiserii care n-au mai fost scuturate de la majoratul lor, vase decorative cu plante verzi, nu tocmai verzi, lustre cu franjuri din mărgele și obiecte marocane.

Ne conduce până în sufragerie. Storurile sunt trase și legate de bara de sprijin cu o sârmă, ceea ce indică faptul că sunt ridicate o dată pe mileniu; te-ai fi crezut într-un sanctuar.

— Cine a venit, dragul mamii? întreabă o voce tremurătoare.

— Niște prieteni, nu te neliniști, îi răspunde bătrânul crab cu o gravitate afectată.

Şi coborând tonul:

— Mama s-a întors de la țară, i se adresează el lui Berthy. Brusc îl descopăr sub un alt aspect. Nu mai e bătrânul vicios care scotocea pe sub fustele damelor cu câteva ore mai înainte, ci un băiat tomnatic, foarte tomnatic, care trăiește împreună cu mămica. Un Ambistrouyan cu treizeci de ani mai mult! Vizita noastră pare să-l incomodeze teribil.

— Ce s-a întâmplat? ne întreabă demna persoană.

— Aș vrea să știu ce ați făcut din momentul în care ați plecat din *Mistigri*! atac eu.

Îmi strigă „Ssst” arătând spre un perete despărțitor. Îi e frică de mămica, bietul țap. Un refulat, care nu s-a putut niciodată elibera de sub tutela maternă! Nu-s toate mamele ca Félicie, din păcate!

Începe să-mi vorbească șoptit:

— Am plecat la vreo jumătate de oră după dumneavoastră. Dar cum se face că sunteți aici, Antoine? Ați lăsat-o pe Léocadie?

— *Yes, sir*, pentru că am fost însărcinat cu un mic comision pentru dumneavoastră.

Şi, după aceste cuvinte, depun teatral în fața lui falsul picup. Léopold se crispează puțin. O rază de nemulțumire trece prin ochii lui porcini.

— Ce-i asta? articulează el.

— Din partea lui Ambistrouyan. Ca să nu vă ascund nimic, trebuie să vă spun că a avut neplăceri.

Léopold pălește.

— Necazuri grave, insist eu. Şi, pentru a continua să vă pun în temă, aflați că și eu făceam parte din echipa lui; Fred nu v-a vorbit niciodată despre mine?

Interlocutorul meu scutură din cap.

— Nu, niciodată.

E mai discret decât l-aș fi bănuit.

— Spuneți că Ambi a avut necazuri?

— Da, domnule. Şi-a luat o vacanță. Înainte s-o șteagă, mi-a spus să vă aduc obiectul ăsta…

Léopold apucă mânerul aparatului.

— Ah! e gol, oftează el ușurat.

Credeți-mă, prieteni, dacă nu duceți-vă să vă rumeniți creierul la soare, n-a făcut deloc bine să se simtă ușurat, fiindcă a pierdut o ocazie tare bună de a-și ține gura. Acum, când am dovada complicității lui, trec la atac cu capul înainte. Îi cârpesc una, două peste mutră. Se răstoarnă de pe scaun…

— Ce s-a întâmplat, Léopold? scârțâie vocea de aguridă a bătrânei.

— Nu-i nimic, mami, am răsturnat un scaun, se bâlbâie epava.

— Fii mai atent, îl ceartă mama.

Ridic de jos maimuțoiul înșfăcându-l de pijamaua lui de mare spectacol. Trei nasturi își fac valiza, descurajați de manierele mele brutale. Insul se uită după ei cum se rostogolesc la picioarele lui, cu o privire deprimată.

— De ce? îngână el.

— De aia! îi răspund eu, prezentându-mi legitimația.

I se declanșează un tic patetic: clipește dintr-un ochi, își răsfrânge buza superioară, își răsucește maxilarul, suflă pe nara dreaptă și scoate limba de trei centimetri; toate astea într-un sincronism uluitor. Nu-i o sabie ascuțită, Léopold. Curajul îl lasă pe seama cavalerului Bayard. Am înaintea mea un ratat al afacerilor ilegale, un porc, un neisprăvit.

— Îți dau trei secunde și jumătate să verși sacul, *baby*, îi spun.

Timpul meu e atât de prețios că, pentru a-ți oferi o zecime de secundă în plus, ai fi obligat să-ți vinzi ferma și caii și să-ți forțezi mama să lucreze cu ziua la străini. Dacă nu vorbești, ce o să ți se întâmple o să fie atât de trist că lumea ar izbucni în hohote de plâns la vederea ta.

Începe să se bâlbâie mai lamentabil ca un copil tuberculos pe care un tată bețiv îl zvântă în bătăi.

— Ce vreți să știți?

— Pentru început totul, și pe urmă om mai vedea. Demarează prin traficul tău cu Ambistrouyan, dezvăluirile ce le vei face vor crea ambianța. Droguri, nu-i așa?

Dă din cap în semn că da.

— Continuă, zdreanță bătrână! îi poruncesc eu.

Şi, pentru a-i încuraja darul vorbirii, îi aplic un escalop de o jumătate de livră peste mutră.

— Ce se întâmplă acolo, Léopold? se neliniștește vocea doamnei mame.

— Am omorât un țânțar! behăie larva cu păr sur.

— Vei fi lăsat ferestrele deschise! protestează bătrâna.

După mine, trebuie că nu-s deschise prea des, în acest apartament. După ce s-a pus acoperișul imobilului, soarele n-a mai luminat zidurile astea îngălbenite.

— Vorbești sau o iau de la capăt în stil mare? Dispun de un serviciu complet din douăsprezece piese, băiete, cu farfurii de pește și pentru desert, decorate de mână, vrei să-l vezi?

Insul scutură din cap, aruncându-i lui Berthy o privire cât se poate de dojenitoare. Crede că ea a fost cea care i-a denunțat pe toți și, dacă i-ar putea tăia beregata cu forfecuța de broderie, s-ar simți ca în al nouălea cer.

— Am un nepot care locuiește în Liban, spune Léopold.

— El te alimentează, floare de mac?

— Mi-a cerut să-i asigur un debușeu în regiunea lioneză. Eram foarte legat de Ambi…

— Legat prin ședințele de amor în grup, ei, maimuță bătrână.

Îmi adresează o rugăminte din toată ființa lui.

— Vă implor, suflă el. Mami…

Apoi, revenind la oile noastre:

— Ambi a organizat o rețea de distribuire în Elveția și Jérôme era cel care făcea naveta…

Léopold e genul de cal care o ia greu din loc, dar pe urmă, trebuie să-l prinzi cu lasoul ca să-l obligi să se oprească. Cu viteza cu care a pornit o să ne recite toată cartea de telefon mai înainte de sfârșitul ședinței! Îmi pun următoarea întrebare: să fie el autorul celor două crime din timpul nopții? Dar mi-o pun de formă și pentru a fi corect față de conștiința mea, întrucât mi se pare evident că găgăuța asta

bătrână n-ar avea tristul curaj de a-și extermina contemporanii. Palmele polițiștilor au fost inventate pentru debili mintal ca el. E o specie de gândac vicios.

— Şi cumătra Soubise ce rol avea în afacera asta? îl întreb eu.

— Ea călătorea împreună cu Jérôme în Elveția.

Păi sigur… O persoană în vârstă, respectabilă cu o mașină și mai venerabilă, nu trezește bănuielile vameșilor. Şi pe deasupra, o fostă cântăreață… Picupul își găsea astfel justificarea.

— Ascultă, comoaro, continuu eu. Acum o să abordăm o altă problemă: evenimentele din Grangognant! Mai ales acest aspect mă interesează. Ce s-a întâmplat cu cei doi băieți dispăruți și cine l-a omorât pe învățător?

Tipul scutură din cap cu o energie pe care nu i-aș fi bănuit-o.

— Nu știu nimic! Asta n-are absolut deloc de a face cu… activitățile noastre culpabile!

Activități culpabile! Trebuie să-l auzi ca să-ți vină a crede! În fond, Léopold și-a ratat vocația. În loc să fie traficant de cocaină, ar fi trebuit să fie membrul Jockey Clubului! Ce l-a pierdut pe acest jalnic imbecil a fost înclinația lui către femei. Delicatesele costă scump. Şi pe urmă, mămica trebuie că și ea are pretenții mari: se sufocă în apartamentul lui. Rezultă din ce-mi spune că școala din Grangognant și barul *Mistigri* nu aveau nimic în comun și că răposata cumătră Soubise nu-i vinovată de dispariția școlarilor.

— În afară de bătrână și de Jérôme, cine se mai murdărise în traficul vostru?

— Ăștia sunt toți!

— Şi Fred?

— E omul care ne aducea drogul din Liban.

— N-ai vrea să-mi vorbești despre el? Ai o conversație pasionantă!

Se scarpină pe frunte.

— E vorba de un prieten al nepotului meu. Dar nu l-am văzut niciodată. Numai Ambi îl cunoștea. Când Fred ajungea la Lyon, îmi telefona, iar eu îl anunțam pe Ambi. Procedam astfel ca măsură de siguranță, pentru eventualitatea în care cabaretul *Mistigri* ar fi fost supravegheat de poliție.

— În momentul de față, e aici?

— Așa cred…

Îi administrez o palmă expres ca să-l mențin pe drumul cel bun.

Glasul doamnei mama se aude din culise:

— Încă un țânțar, Léopold?

— Da, mami!

— Ești sigur că fereastra e bine închisă?

— Da, mami.

— Ascultă, drăgălașule, domnișoara Berthy, răpitoarea târfuliță aici

prezentă, afirmă că tu l-ai anunțat ieri pe Ambi de vizita lui Fred.

— Foarte adevărat.

— Atunci, de ce-mi spui că *așa crezi* că-i aici, când tu ești sigur?

— Nu sunt sigur dacă a mai rămas în Lyon!

— Ieri seară, la madam Soubise, armeanul a primit un telefon din partea unui anume Fred… Acesta a reprezentat semnalul de plecare… Fred cunoștea deci numărul de telefon de la Léo, nu?

— M-am gândit că i l-o fi dat Ambistrouyan.

— Léo n-a vrut să vină. Ambi s-a aplecat la urechea ei și i-a șoptit ceva care a decis-o. Ce anume?

— Nu știu, pe cuvântul meu!

Şi adaugă:

— De ce nu-l întrebați pe Jérôme, poate că știe el…

— Tocmai voiam să-ți cer adresa lui, băiete!

Mi-o dă. Individul locuiește pe strada Molière, destul de aproape de locul unde ne aflăm, și de asemeni destul de aproape de sediul poliției. Ceea ce ar putea facilita situația.

— Îmbracă-te! îi ordon lui Léopold.

— Mă arestați? se bâlbâie boșorogul.

— Numai *Progresul* nu poate fi arestat, dovada: numai ce și-a sărbătorit centenarul!

Trece în camera lui cu capul în piept. Mă iau după el. E o încăpere de flăcău bătrân, cu mobile dintr-o altă epocă, cu rame din lemn negru înțesate cu fotografii îngălbenite, mileuri brodate, vase de Saxa…

— Pot să mă bărbieresc? abia îndrugă el.

— N-are rost, acolo unde te duc eu nu se află fetițe bune de sedus, ci numai șobolani. Pune-ți nădragul și proteza, Léopold, o să fie destul pentru *standing*-ul tău.

***

Îl las pe Léopold în seama inspectorului Javer cu recomandarea să-l trimită la răcoare. N-a aflat nimic în legătură cu mașina dispărută și nici cu macabra ei încărcătură.

— În ce vă privește, merge treaba, merge? mă întreabă el cu un surâs foarte ușor.

— Cum nici nu s-ar putea mai bine, îl asigur.

Îndrăzneț, S.A. al dumneavoastră, frumoaselor? N-am ce-i face, așa sunt eu! Berthy, năucită, mă așteaptă în Jaguar.

Iată una care n-are nevoie să-și cumpere o cutie de săruri în dimineața asta. Ai zice că a fost pusă la fiert cu Aice.

— Acum, să ne continuăm turneul de inspecție! îi arunc eu. Sper ca amicul Jérôme să știe mai multe ca Léopold despre misteriosul Fred.

Fiindcă, în Fordul meu interior, iepurașilor, sunt convins că Fred a

fost cel care le-a făcut de petrecanie coanei Soubise și lui Ambistrouyan. Rațiunea acestui masacru?

Exact asta intenționez să-l întreb. Iată de ce trebuie să dau de el urgent, ba chiar mai repede de atât.

***

Mai puțin burghez ca prietenul Léopold, Jérôme locuiește la ultimul etaj. În casa lui, buda se află pe palier și trebuie să coboare două etaje ca să dea de apă curentă. O femeie destul de în etate, bine sub toate raporturile, cu o frumoasă mustață frizată și ochelari cu lentile mai groase decât fundul de sticlă, urcă gâfâind, ceea ce-i mai penibil decât un ascensor, cu câte o stropitoare în fiecare mână. Se lipește de perete ca să ne lase drumul liber. Beneficiez de treizeci de centilitri de apă în fiecare pantof.

— N-ați vrea să-mi permiteți să vă car eu greutățile astea? îi propun.

Cu accentul mătușii Cottivet10, dama mă asigură de recunoștința ei infinită, îmi împărtășește surpriza provocată de o asemenea galanterie și, ștergându-și fruntea cu dosul mânecii, îmi mărturisește că-i „udă toată de căldură”. Acest efort îi este cu atât mai dificil cu cât azi cam scârțâie cu sănătatea. Această stare proastă se datorează unei plimbări făcute pe o ploaie care turna cu găleata.

Tace ca să-și tragă sufletul și profit de răgaz pentru a o întreba dacă domnul Jérôme e acasă. Îmi răspunde că nu crede, fiindcă, mai adineaori, în vreme ce ea se scula, a auzit trântindu-se ușa.

Iat-o ajunsă la destinație. Își ia stropitorile și intră cu provizia de H_20 în casa ei. Ciocan la ușa vecină. Aceasta e vopsită într-un cafeniu căcăcios și o carte de vizită stă prinsă de ea în piuneze: Jérôme K. Jairhaume, citesc eu.

Nu răspunde nimeni la ciocănitul meu, și înclin să cred că ochelarista de alături nu s-a înșelat: Jérôme și-a părăsit domiciliul. Să-i fi ajuns ceva pe la urechi? Să fie amestecat în cele două crime?

— Plecăm? mă întreabă Berthy.

O clipă, fluturaș! San-Antonio pornit la război, nu părăsește un teren fără a-l fi defrișat. Treci la treabă, sezam! Şi ușa se deschide. Nu prea mult, deoarece cadavrul lui Jérôme se află chiar în spatele ei. I s-a urat la mulți ani cu un baros. Jumătate din fața lui e sfărâmată, literalmente sfărâmată.

Berthy, care și-a strecurat capul în interior, scoate un țipăt. Uite-o că-mi leșină. Ce-i drept, are și de ce. Alarmată, sosește și vecina.

— Ce s-a întâmplat? Am auzit un țipăt.

— Logodnica mea s-a lovit la cap, o liniștesc.

— Ia te uită, domnul Jérôme era acasă!

— Este aici, o asigur eu, nu aveți puțin oțet?

— Vreți să faceți o salată?

— Nu, ca să-și vină în simțiri această domnișoară.

Se duce după sticlă. O zgâlțâi pe Berthy care-și deschide ochii.

— Să nu sufli o vorbă! altminteri ajungi după gratii. Săritoarea vecină îi șterge fruntea cu oncțiune, devoțiune, aplicațiune și de asemeni cu o bucată de pânză.

— Te simți mai bine, draga mea? o întreabă.

Berthy bolborosește că da. O împing în interiorul casei, și-i mulțumesc vecinei. Am o slăbiciune pentru ea, e limpede. Dacă aș prelua apartamentul lui Jérôme, acum când el nu mai este, pariez că mi-ar face menajul pe gratis.

— A fost ucis! rostește tânăra cu o voce răgușită, după ce am închis ușa.

Corpul încă mai e cald. Nu s-a întâmplat de mult. Dacă mi-aș fi început vizitele cu el, l-aș fi putut întâlni pe asasin!

Acest gând face asupra mea același efect ca o descărcare electrică. În mai puțin timp decât i-ar trebui prietenei tale să-și prindă un ochi la ciorap, am ajuns la următorul raționament: „Acum e lucru cert că cineva (misteriosul Fred sau altul) vrea să distrugă rețeaua drogului. Îi lichidează sistematic pe toți traficanții: Soubise, Ambistrouyan, Jérôme… Prin urmare își va continua secerișul roșu cu Léopold, tot atât de evident cum 1 și cu 1 fac 11. Eu am început cu Léopold iar el cu Jérôme, eu am venit la Jérôme după ce am fost la Léopold, totul merge invers.”

— Hai, la drum! îi spun individei.

— Unde mai mergem? N-am închis un ochi toată noaptea! Nu mai pot, domnule comisar…

— Ai să ai timp să te odihnești la închisoarea Saint-Paul11.

— Dar mi-ați promis că…

— Dacă ești cuminte. Atunci, fii cuminte!

Şi cursa după asasin reîncepe.

Din nou pe strada Gambetta…

Apartamentul lui Léopold și al bătrânei lui *mother*. Mă apropii de ușă și ciulesc urechea. Niciun zgomot. Sun.

În continuare, niciun zgomot.

— De ce ați mai venit aici, dacă Léopold e la închisoare? vrea să știe Berthy.

Eram gata să-i răspund, dar vocea behăită a mămicii se aude deodată de cealaltă parte a ușii:

— Ce s-a mai întâmplat?

Nu-i prea comodă, văduva. Dacă într-o zi am să-mi caut o slujbă de servitoare, n-aș veni să-mi propun ei serviciile.

— Sunt un prieten al lui Léopold!

— Încă unul! De azi dimineață se țin lanț!

Mai să mă sufoc.

— Deschideți, vă rog.

— Nu deschid niciodată când fiul meu nu-i acasă!

Dar așa ceva nu ține. Sezamul meu e într-o formă strașnică și n-a fost invitat pentru câinii care și-au pierdut cheia cuștii, încep să meșteresc încuietoarea.

— Ce faceți acolo? țipă bătrâna.

În loc să-i răspund, intru. Fac pe loc cunoștință cu doamna Léopold, mama. E mai puțin bătrână decât ai fi crezut după vocea ei fragilă. Dar am impresia că a cam luat-o alăturea cu drumul. Poartă o cămașă de noapte din zenana, un fular negru tricotat și și-apus pe cap o cuvertură ecosez, care-i dă un oarecare aer de *family* cu anumiți sfinți.

— Am să chem poliția! țipă ea.

— E chiar în fața dumneavoastră, ripostez eu, prezentându-mi legitimația.

O citește cu atenție și apoi se uită la Berthy.

— Şi asta, întreabă ea, după câte văd, nu-i un inspector?

— E un martor, îi aduc la cunoștință. Un martor femelă, calitatea cea mai rară; am refuzat o avere la expoziția de martori organizată anul trecut la Paris. A rezultat din încrucișarea unui martor gigantic cu un martor fals.

Doamna Scrântileanul e năucită. Ideea ei fixă o reprezintă curenții de aer. Stăpânindu-și ostilitatea, închide ușa, dovedindu-mi în acest fel că sunt de preferat față de aerul rece de pe palier.

— De ce, mă rog, poliția? mă întreabă ea. Nu ni s-a furat nimic, după câte știu eu!

Îmi amintesc de draga mea Félicie și un pic de milă se ridică din mine.

— Băiețelul dumneavoastră are apucături urâte; frecventează oameni de proastă calitate, doamnă. Țineam neapărat să vă previn.

Trebuie să-l ţineţi mai din scurt.

— Vreţi să spuneţi că Léopold a comis vreo indelicateţe?

— Cam aşa ceva, dar e mai bine să previi decât să tai. Spuneaţi că a primit mai multe vizite în dimineaţa asta?

— A dumitale, pentru a începe, face ea.

Rămân diplomat.[12]

— Cum de v-aţi dat seama?

— V-am recunoscut glasul. Aveţi nişte inflexiuni deosebite. Băiatul meu n-a plecat împreună cu dumneavoastră?

— Într-adevăr.

— Unde e acum?

— S-a dus să le dea alune americane primatelor cu faţa nepăroasă din parcul La Tronche-d'Or.

— Dragul de el, suspină bătrâna, iubeşte aşa de mult animalele!

— Şi eu, intervin, mai ales vaca, friptă la grătar. Cine a mai venit între timp?

— O duduie, acum zece minute.

— Serios?

— Da.

— I-aţi deschis?

— Nici pomeneală. M-am mulţumit să mă uit la ea prin vizor.

— Ce dorea?

— Să vorbească cu Léopold. I-am spus că băiatul meu numai ce plecase.

— V-a întrebat încotro?

— Da.

— Şi ce i-aţi răspuns?

— Să mă lase în pace, i-am spus că a plecat la ţară, la o veche şi foarte cumsecade prietenă, Léocadie Soubise. În felul ăsta, azi n-are să mă mai plictisească.

— Cum arăta această duduie?

— Tânără.

— Blondă, brună, roşcată, cheală?

— Avea un batic pe cap.

— Ochii: albaştri sau negri?

— Purta ochelari de soare.

— Atunci, măcar ce culoare avea rochia ei, negociez eu.

— Era îmbrăcată într-un impermeabil negru.

Îmi sare mustarul:

— Dacă v-aş întreba de culoarea pantofilor, mi-aţi spune cu siguranţă că era în cizme de gunoier!

— E imposibil să vezi mai jos de talie, îmi răspunde liniştită persoana în cauză.

— Avea vreun accent?

Dintr-odată, cade pe gânduri.

— Ia te uită, da, într-adevăr. Un accent ciudat. Nu, de fapt, avea mai multe.

E pentru prima oară când mi se dă un asemenea răspuns. În fond, mămica lui Léopold e mai curând haioasă!

— Cum adică, mai multe accente?

— A început să mi se adreseze cu un accent italienesc. Şi pe urmă a continuat cu un accent belgian, dar niciunul nici celălalt nu era foarte reuşit. Am impresia că voia să-şi deghizeze propria voce.

Isteață, dama cu pledul pe cap! De unde rezultă că fetițele chiar și cele zdruncinate rău, bolnave și pline de manii, n-au cremă de anșoa în loc de creieri.

— Nu ținea nimic în mână? insist eu în continuare.

— Nu. Avea la subsuoară un ziar răsucit.

— Fără poșetă?

— Fără.

— Foarte bine, vă mulțumesc. Încă o dată, toate scuzele mele pentru această intruziune. Procedați în continuare la fel, doamnă, să nu deschideți la nimeni; așa-i corect: liniștea e bunul cel mai de preț al vieții moderne.

Dacă n-aveți impresia că aventura mea se aseamănă cu cele ale lui Tintin înseamnă că sunteți de douăsprezece miliarde de ori mai imbecili decât aș fi presupus. S-ar putea spune, fără a face uz de un clișeu perimat (voi sunteți altul!), că drumul meu e jalonat de cadavre așa cum cel al lui Degețel era cu pietricele! Nu mai merită osteneala să fac o listă, băieți, am să angajez un expert contabil cu o mașină electronică pentru a întocmi inventarul. Rezultă (niște lucruri) din vizita mea la bătrâna doamnă că nu m-am înșelat socotind zilele tuturor membrilor rețelei ca fiind în pericol. Băgându-l la pușcărie pe Léopold, i-am salvat viața. Dacă ar fi fost acasă, bătrânul i-ar fi deschis misterioasei dame cu accente atât de tonice și pariez pe același lucru ca ieri contra aceleiași chestii ca poimâine că boșorogul ar fi încasat o lovitură de bâtă la mansardă. În ziarul rulat pe care-l ținea sub braț, *miss* Mister trebuie că plimba un aparat de vindecat migrene, v-o spun eu.

— Pot să mă duc să mă culc? se bâlbâie Berthy.

O privire mă edifică în ceea ce o privește: este k.o. În picioare. Un ins care ar fi căscat în spatele ei ar fi provocat o depresiune atmosferică suficientă pentru a o trânti pe trotuar.

În halul în care a ajuns, ar sforăi pe platforma unei rachete interplanetare sau pe umărul unui lepros. Mi se face milă.

— Dă-mi adresa ta, Berthy, și du-te să te culci. Dar te previn asupra unui lucru: dacă îmi joci cumva vreo festă, ai să ai atâtea belele încât ai să fii obligată să dai jumătate din ele săracilor din parohia ta.

Tânăra protestează:

— Glumiți, domnule comisar. Ştiți prea bine că toate astea mă depășesc. Stau în hotelul *Gratton racorni* și cu somnul de pe mine, cred că n-am să mă trezesc mai înainte de săptămâna viitoare.

„Vă admir că puteți rezista atât, chiar nu dormiți niciodată?”

— Mi se întâmplă o dată la zece ani. Mă plictisisem în așa hal că m-am jurat să nu se mai repete!

Cu acestea ne despărțim. Eu intru într-un bistrou în care niște ucenici de măcelar joacă 421 bând vin roșu. Cer o cafea tare și permisiunea de a da un telefon. Patronul mi le acordă pe amândouă. Mai e nevoie să vă spun că sun la 69 din Grangognant? Da, fiindcă nu aveți mai multă judecată ca un mâner de umbrelă. Mă felicit că i-am ordonat lui Béru să rămână la cumătra Soubise. Va putea să acționeze pentru cauza noastră, fiindcă, fie vorba între noi și o pereche de dinți în ordine de marș, e foarte probabil ca cei hotărâți să lichideze rețeaua să fie în drum spre Grangognant, unde cred că-l vor găsi pe Léopold.

Mama țapului a avut o idee grozavă să-i toarne gluma asta individei cu ochelari negri.

Din nou am de a face cu telefonista din Grangognant-au-Mont-d’Or. Mereu la fel de plăcută ca o criză de urticarie, fecioara asta bătrână. Îmi recunoaște nobilul glas.

— Hotărât lucru, țineți morțiș la acest 69! scrâșnește ea.

— Ca la ochișorii dumitale, frumoasa mea copilă.

— Fără familiarisme! ripostează funcționara.

— Nu-mi răni inima fragilă, o implor eu. N-o am decât pe ea ca să ajung cu bine la șaptezeci și patru de ani, cât mi-au mai rămas de trăit și ca să te iubesc.

— N-am mai avut de a face cu un asemenea palavragiu, mă asigură ea cu o voce îndulcită.

— Pentru că, până acum ți-au ieșit în cale doar oameni de rând, păpușă. Eu ți-am recunoscut imediat sufletul de elită. Ai o voce de înaltă frecvență cu un inversor codificat și caneluri concave. Într-una din zilele astea am să te pun să-mi verifici nivelul electrolitului. Am unul cu vedere la mare și cu evacuarea pe sistem hidraulic. Sunt sigur că o să-ți placă.

— Vrei să-ți spun ceva, face ea pe un ton lipsit de veselie: nu mă mai ameți!

— Să fiu vinișorul dumitale, e visul existenței mele.

— Până una alta, ripostează telefonista, 69 nu răspunde.

Dintr-odată îmi piere cheful de glume.

— Trebuie că-i o greșeală, iepurașul meu albastru!

— Eu nu mă înșel niciodată, scrâșnește demoazela. Şi scutiți-mă de toate aceste diminutive stupide.

— Bine, am înțeles, dar te implor, cum spunea Rainier, insistă.

— De treizeci de secunde tot insist!

— Treizeci de secunde nu înseamnă insistență. Continuă, draga mea prietenă, continuă și bunul Dumnezeu te va răsplăti.

Sunt în plină derută, copii. Îl cunosc pe Béru: nu-i o persoană strălucită, are un caracter de porc și altele și altele, dar când e vorba să se supună unui ordin, merită medalia din caramel moale creată de Dupont d'Isigny pentru recompensarea valorilor morale. Din moment ce i-am comandat să aștepte pe loc, el așteaptă. Dacă nu răspunde, înseamnă că nu poate răspunde.

Gândesc în viteză ca atunci când giroscopul meu vrea să-și dea silința. A trecut cam un sfert de oră de când tânăra s-a prezentat la Léopold. Or, e nevoie de o bună jumătate de oră ca să străbați drumul până la Grangognant. Încă n-a putut să ajungă până acolo. Dar oare, complicii ei nu vor fi fiind prin zonă? Nu sunt ei cei care l-au spânzurat pe valetul doamnei Soubise? Sosirea Grasului i-o fi deranjat de la treburile lor. Poate s-au ascuns și pe urmă, văzându-l pe Umflat că rămâne pe loc, îl vor fi neutralizat?

N-am încotro: trebuie să fac drumul până acolo în stil raliu! Îmi torn pe gât cafeaua în viteză: are un minunat gust de nămol. La Lyon, beaujolais-ul e de *first quality*, dar când e vorba de moka nu-i la înălțimea celei braziliene, trebuie s-o recunoaștem!

E opt și jumătate dimineața când ajung în dreptul vilei îmbrăcate în iederă. Mor acolo unde mă lipesc! Asta-i deviza iederei. Numai de nu și-o fi însușit-o și Grasu, așa ca într-o doară! Nicio mașină la vedere. Pustiu! Se aud cocoși cântând, gâște găgâind, câini lătrând, pisici miorlăind, porci grohăind, vaci (și boi) mugind, oameni înjurând. Soarele strălucește ca pe drapelul argentinian. Da, totul e liniștit, senin, călduț și tihnit, îmi părăsesc mașina pe un drum plin de hârtoape și o iau spre casă în vârful picioarelor. Pe peluză, două mierle sunt pe cale să facă dragoste. Un bondar mă atinge în zbor. Miroase a crini și a trandafiri altoiți..

Ajung până la ușa salonului. Prin geam îl zăresc pe valet agățat de funie.

Şi Béru ăsta, ce puturos, recunoașteți că ar fi putut să-l dea jos! Intru intimidat de bietul Gaston, care scoate limba la mine sardonic. Dau ocol livingului strigând:

— Béru!

Dar îmi răspunde doar liniștea deplină a naturii stinse.

Trec în camera alăturată: nimic. Atac atunci bucătăria și sângele meu îngheață ca pipiul unui condor pe parbrizul unui Boeing zburând la zece mii de metri altitudine. Maiestatea sa e într-adevăr aici! Zace cu brațele în cruce pe gresia din bucătărie. Pălăria îi acoperă fața. Cei care l-au răpus trebuie că au ținut să-i mascheze ultimul rictus. Îngenunchez alături de valorosul meu camarad. Mi-e inima strânsă de

o incomensurabilă durere. Poliția fără Béru, viața fără Béru, vinul roșu fără Béru! Nu, nu-i cu putință.

Ridic pălăria așa cum o bucătăreasă ridică de pe o cratiță capacul pentru ca să vadă dacă puiul arată bine. Un sforăit scapă de pe buzele groase ale Umflatului. Zăresc atunci o sticlă pântecoasă răsturnată alături de el. Şi mă prind cum stau lucrurile.

Fără o vorbă, umplu o oală cu apă rece de la robinet și o las să curgă peste fața stacojie a finului copoi. Își mișcă nasul ca un iepure, apoi se scutură și-și saltă un stor. Mă descoperă ca printr-o ceață pe care o ghicesc deasă. Las în continuare să curgă apa peste el. Atunci domnul începe să-și debiteze litaniile:

— N-ați mai terminat cu prostiile astea! Cine e copilul… Care…

— În picioare, animal abject! urlu eu, nebun de furie. Așa vă îndepliniți misiunea, inspector principal Bérurier? Prefer să vă spun imediat că veți fi degradat…

— Degradarea a și început, bombăne Enormul, care încet se trezește din beție. A început prin a-mi fi zdrobiți nervii, comisarule…

Umplu o nouă oală cu apă și i-o proiectez în mutră cu o rară violență.

Béru se sufocă, strănută și încearcă să scape în patru labe, cu popoul lui gras îndreptat spre mașina de gătit.

— Lasă că mi-o plătești tu, imbecilule! Îmi storc creierii din cauza ta, am și comandat o coroană și văluri negre, crezându-te pe lumea cealaltă, și musiu își permite să sforăie la ora opt dimineața! Ești numai bun să te închid la balamuc! Ăsta-i delirium tremens! Ești sigur că nu vezi făcând tumbe în aer niște lilieci!

— Lilieci nu văd, dar văd un mare tâmpit! urlă Maiestatea sa. Dacă n-am și eu dreptul să beau un gât de beaujolais chiar în țara lui de baștină, e cazul să demisionez. Şi pe urmă, să știi că nu-i deloc plăcut să priveghezi un tip care și-a confecționat un alt guler dintr-o funie de rufe! Drăguț tête-à-tête, n-am ce zice!

— Ai fi putut să-l dai jos!

— Ce părere ai, nu-s plătit să fac curățenie.

Încearcă să se ridice în două picioare, dar contragreutatea lui e prost reglată și nimerește într-un teanc de veselă murdară. Iată-l în elementul lui. Înjurând, Grasu își smulge bucățile de porțelan înfipte în popou.

În vreme ce el procedează la această delicată operațiune, soneria telefonului începe să zbârnâie. Şovăi un sfert de miime de secundă și mă duc să ridic receptorul. E plasat chiar sub picioarele lui Gaston. Şi pe el ar trebui să-l ridic.

O voce de femeie, plină de prospețime, glăsuiește:

— Reședința doamnei Soubise?

Îmi compun o voce de eunuc, ceea ce-mi este deosebit de dificil, și

răspund că da. Vocea suavă ciripește:

— Domnul Léopold a venit la dumneavoastră?

Nici măcar nu clipesc:

— Numai ce a sosit.

— I-aș putea spune două cuvinte?

— Din partea cui?

— E ceva personal.

— Rămâneți la telefon…

Las aparatul pe masa joasă. Mă trag înapoi și strig ca dintre culise:

— Domnule Léopold, vă rog! La telefon…

Poate că nu știți, dar am un dar (printre atâtea și atâtea altele) nemaipomenit să imit vocile. Încerc s-o imit pe cea ușor șuierătoare a lui Léopold, întrebând:

— Cine-i la telefon?

— Persoana n-a vrut să-și spună numele, ripostez eu cu timbrul de eunuc neobliterat.

Haios să porți o conversație în dublu exemplar, să pui întrebări și să dai răspunsuri, reconstituind două individualități. Apuc receptorul și, cu aproximativ vocea lui Léopold:

— Vă ascult…

Interlocutoarea se asigură de identitatea mea:

— Domnul Léopold?

— În persoană; cine-i la telefon?

— Numele meu n-o să vă spună nimic, răspunde tipa. Sunt o prietenă a lui Fred…

Las să treacă două secunde ca s-o fac pe omul surprins.

— Păi, fac eu…

— Trebuie sa vă văd de urgență…

— Unde sunteți?

— La Lyon.

— Numai ce am venit de acolo, răspund eu pe un ton încurcat.

— Ştiu, am trecut pe la dumneavoastră pe acasă. Trebuie să vă întoarceți neapărat…

— Dar…

— E teribil de important, vă rog să mă credeți! Ce spui, Charles!

— În acest caz…

— Fiți atent, reia tânăra, am să vă ies în întâmpinare. Mai înainte de a ajunge la Limonest, se deschide un drum spre dreapta, înțelegeți ce vreau să spun?

— Înțeleg.

— Luați-o pe acolo și mergeți până dați de-o pădurice. Am să vă aștept acolo.

— Cum vă recunosc? o întreb stingherit. Nu vă cunosc!

— Vă cunosc eu. Trece un timp.

— Veniți singur, nu-i așa?

— Bineînțeles, dar n-am să ajung acolo decât peste o oră.

— Procedați cât mai repede cu putință!

Şi închide. Béru își face intrarea clătinându-se.

— Mi s-a făcut greață, îmi spune el rușinat; aș bea un rachiu de Bourgogne, ca să-mi pun ordine în idei.

Se apropie de dulapul cu lichioruri și se servește.

CAPITOLUL X

Ochii Grasului seamănă cu două faruri de camion, vopsite cu miniu pe care o duzină de melci s-ar fi distrat de minune.

— Pari foarte bucuros dintr-odată, îmi spune el.

— Pentru că s-ar părea că treaba a început să carbureze, îl lămuresc eu.

Îi iau paharul din mână și-l arunc pe fereastră.

— Destul cu trasul la măsea, bețiv infam! Trebuie că ai un ficat care ar face o pubelă să verse.

Zicând acestea, apuc telefonul și-i cer telefonistei să-mi facă legătura cu poliția lyoneză. Capra deghizată în funcționar PTT iar mă recunoaște.

— Ia uite, ați venit în sat! îmi spune ea pe un ton sarcastic.

— Simțeam nevoia să respir același oxigen ca și dumneata, frumoasă necunoscută, a devenit ca o obsesie; dacă toate astea nu se termină printr-un mariaj între noi doi, înseamnă că zeii ne sunt potrivnici…

— Vorbiți! îmi ordonă ea sec.

Şi mă trezesc voce în voce cu vicesubgardianul Gradubide care face un „Alo!” mestecând cârnați.

— San-Antonio, dă-mi-l pe Javer!

Javer e răgușit de cât a urlat în nasul suspectului.

— Tocmai mă duceam să mă culc, îmi spune el cu un oftat.

— Omul meu e acolo?

— Da.

— Ce face?

— Ne-a umflat capul, cerându-ne din cinci în cinci minute permisiunea de a-i telefona maică-sii.

— Am nevoie de el. Trebuie să mi-l livrați de urgență la Limonest, știți pe unde vine?

— Cum să nu. Trebuie să-l aduc chiar eu?

— Nu merită deranjul, expediați-l cu vreun adjunct; dar cu toată discreția; dacă ați avea o furgonetă închisă ar fi grozav; e posibil?

— Avem așa ceva în parching.

— Bravo. Scoateți-i cătușele și spuneți-i să n-o facă pe nebunul că o să fie adus înapoi de urechi. Am să fiu în fața primăriei din Limonest. Ne-am înțeles?

— S-a făcut.

— Ce mai unelțești acolo? mă întreabă Béru cu un aer suspicios.

— Nu-ți mai bate capul și vino cu mine!

— Încotro?

— Pentru început o să trecem pe la școală, copiii trebuie că te așteaptă, au început orele...

***

În curtea școlii e circul de pe lume. O fiesta de *big days*. Copiii au pus stăpânire pe grupul școlar și au început să-l distrugă sistematic.

Bucățile de cretă sunt sfărâmate, se joacă fotbal cu buretele, băncile sunt îngrămădite unele peste altele și caietele au devenit găinușe sau escadrile de avioane. Pe scurt, *it is the haos* complet.

Sosind pe *strasse*, Grasu, pe care cheful de peste noapte și sarcasmele mele l-au scos din sărite, face o criză feroce.

— Ce mi-e dat să văd? bate din picioare Enormitatea sa furioasă peste poate. Se fac porcării în clasa mea! În douăzeci de ani de carieră nu mi s-a mai întâmplat așa ceva!

Se aruncă asupra pușlamalelor și lovește în dreapta și în stânga. Pumnii curg cu nemiluita. Mă simt obligat să intervin:

— Hei, ia-o mai ușor, Grasule, nu-i o armada de bluzoane negre, ci doar niște școlari nebunatici!

Intrigat, intru în clasa vecină. Aceeași agitație. Îl întreb pe unul mititel.

— Şi doamna ta?

— N-a venit azi.

— Ați văzut-o în dimineața asta?

— Nu, dom'le…

Cu inima strânsă de o groază cumplită, urc la locuința Rosettei. Ușa nu-i închisă cu cheia și nici n-am nevoie să fac apel la sesam pentru a intra. Nimeni! Totul e în ordine, patul făcut, dar nici urmă de Rosette!

Cobor. Timpul mă presează.

Adun toți copiii în curte și-i anunț că se pot întoarce acasă. Bucurie generală, urgent jugulată de o nouă rafală de pumni distribuiți de Béru.

— Să nu credeți că ați scăpat așa de repede! face Importantul. O să-mi conjugarisiți verbul „Am greșit că am făcut-o pe nebunul în absența domnului învățător". Şi, dacă n-o să fie bine scris, vă omor pe toți, bandă de pușlamale ce sunteți!

Ca un zbor de vrăbii. Într-o clipă școala rămâne pustie.

— Ai lungit o mutră… mi se adresează Grasu, ce nu-ți mai convine?

— Colega ta a dispărut.

— Fără glumă!

— Textual. De aici și până la a-i găsi cadavrul în vreun șanț nu-i departe. Niciodată n-am condus o anchetă în care plouă cu morți în așa hal, Béru. Asta nu mai e investigație, este epidemie de ciumă bubonică!

Intru în coridor și iau de acolo un topor sănătos, care servește la despicatul butucilor destinați încălzirii claselor.

— Ia-l în brațe și fă-te încoa!

— Ce să fac cu el? vrea să știe dragul și nobilul meu echipier.

— Ai să te deghizezi în tăietor de lemn, dragă. E destul să-ți scoți halatul ăsta gri, ca să intri instantaneu în pielea personajului.

După un sfert de oră, ajungem la Limonest. Îi explic lui Béru planul meu de acțiune.

— Un tip pe nume Léopold e „convocat” în pădurice pe care o vezi acolo, probabil pentru a fi lichidat.

— Şi are de gând să se ducă? se miră pe drept cuvânt Valorosul.

— *Yes*, domnule, dar fără să aibă habar de motivul acestei convocări silvestre.

— Tipul care trebuie să-l omoare se numește Silvestru?

Renunț să-i mai fac o explicare a textului. La ce bun, câtă vreme Béru are în cap tărâțe, o dată pentru totdeauna!

— Cum oamenii care-l așteaptă pe Léopold îl cunosc, nu putem să-l escortăm. Prin urmare, o să se ducă singur la întâlnire…

— Şi?

— Şi tu, deghizat în tăticul lui Degețel, cu toporul de aici, ai să-ți faci de lucru prin pădure, pentru a-ți justifica prezența, O.K.?

— Şi pe urmă?

— Pe urmă, ai să-ți căști ochii. Sper că ai la tine seringa lui Pravaz? [13]

Își scoate din teacă un Rasurel de 9 mm, încântător.

— Dar nu mai am gloanțe, mă avertizează Grasu, ieri-seară la cafenea am făcut un concurs de tir, trăgând în sticle goale.

Îi întind un încărcător complet pe care prietenul meu îl introduce în crosa armei.

— Dacă vântul o dă pe furtună, uzează de artilerie, altminteri continuă s-o faci pe bruta, ești dotat în acest sens… Şi acum, șterge-o!

Își îndeasă pe cap pălăria cu marginile drotate și o ia peste câmp cu toporul pe umăr, ca o deșcă bătrână (deșcă fără reproș!)[14].

Aproape de primărie, o cafenea. Ținutul ăsta e o binecuvântare: la tot pasul dai peste o cârciumioară.

Comand o sticlă de vin alb și-l savurez în așteptarea lui Léopold. Niciodată n-am băut o licoare atât de parfumată. Îți gâdilă plăcut gâtlejul. Un nectar!

Din patru pahare, sticla e goală. Mă simt reconfortat. Oboseala mi se atenuează, realitatea capătă niște contururi mai suple, îmi spun că poate Rosette n-o fi dat de belea. Absența ei o fi fost doar o întârziere. S-o fi dus să facă niște cumpărături și…

Dar în forul meu interior, simt că la mijloc e ceva putred. Aș da timpul care vă rămâne de trăit pentru a obține, cheia enigmei. O enigmă pe care sesamul meu e incapabil s-o deschidă! De ce naiba școala asta afurisită a ajuns fieful misterelor? Crime și dispariții! Fir-ar să fie! Ar fi trebuit să facem apelul în dimineața asta, să nu mai lipsească iar vreun copil! Ce-i drept, n-am avut timp să ne ocupăm de așa ceva!

Aici am ajuns cu panseurile mele, când o mașină veche 403, cu motor diesel, își face apariția făcând zgomot de batoză pe câmpul de luptă, virează scrâșnind și oprește în fața primăriei. Inspectorul Javer în persoană se apropie de mine.

— Drăguț din partea dumitale că ai venit la petrecerea dansantă, îi spun, malaxându-i cârnăciorii.

Clatină din cap foarte nobil. Pentru el datoria e mai presus de orice! Iată! Un martir al muncii! Într-una din zile i se va conferi o medalie atât de lungă că o să trebuiască să-și cumpere un mosorel ca să aibă pe ce s-o ruleze.

— Unde-i omul meu!

— În mașină!

— O.K., debarcați-l!

Își face apariția nenea Popold. E cenușiu și cam mototolit, cu ochiul galben și gura decolorată.

Îl pun în temă cu ceea ce se întâmplă, dar fără a-i împărtăși temerile mele.

— Ți-a telefonat cineva la Soubise. M-am dat drept dumneata. Era o femeie. Te așteaptă în crângul care se vede în apropiere.

— Ce să caut eu acolo? mă întreabă prizonierul meu, tulburat.

— Asta aș vrea să știu și eu. Puteți conduce o mașină sport?

— Şi eu am una.

— Atunci, ține aici cheile Jaguarului meu. Eu am să mă întind pe jos, pe locul mortului și o să trag peste mine prelata ca să mă ascund.

— Şi pe urmă?

— Ai să mergi până în dreptul pădurii și ai să aștepți. Să faci exact ce-ți va cere persoana respectivă, ai înțeles?

— Bine. Dar mă întreb…

— Şi eu mă întreb, Léopold. Vrei să bei ceva?

— Un rom mic, se bâlbâie el.

Părerea mea e că-i bine venit, nu, ce ziceți? îi comand un dublu Negrita pe care-l bea à la Béru: dintr-odată.

— Şi noi? mă întreabă Javer.

Îl iau cu mine spre fundul cârciumii. Printr-o fereastră larg deschisă se distinge un orizont armonios: pajiști înverzite, ogoare bătând în ocru, case din chirpici, acoperișuri cafenii, din țiglă.

Drumul indicat de misterioasa mea interlocutoare, șerpuiește alb prin verdeață în direcția pădurii.

— Totul se va derula în această pădurice! îi spun eu.

— Care tot? își permite să mă întrerupă Javer.

Îi arunc una dintre acele priviri feroce al căror secret, la noi, îl deține Bătrânu.

— Totul! repet eu. O să mergeți pe un alt drum, dincolo de pădure, ca să vă postați în sensul invers celui pe care o luăm noi, eu și Léopold. Dacă auziți împușcături, barați drumul și nu lăsați să treacă nicio mașină! Limpede?

— Am înțeles, domnule comisar.

— Hai, plecați imediat pentru că va trebui să descrieți un ocol destul de mare ca să înconjurați pădurea. Opriți la câțiva metri de lizieră, dar nu întrerupeți motorul, ca să puteți bloca șoseaua foarte repede în caz de nevoie.

— Şi dacă cineva încearcă să forțeze barajul?

— Presupun că sunteți înarmat?

— Da, mă rog…

— Şi, mai presupun că știți să trageți repede și bine. Ochiți de preferință la picioare. Pe curând. Ne reîntâlnim tot aici.

— Şi dacă nu se întâmplă nimic, până când trebuie să așteptăm?

— Până ce am să vă anunț chiar eu.

Ne despărțim. Mă alătur bietului Léopold. S-a făcut mic de tot pe marginea scaunului. Te duce cu gândul la un refugiat așteptând sosirea problematică a unui tren.

— Hai să mergem, iepurașule, îi spun. Şi chiar așa-i, aduce bine cu un iepure.

Un iepure căruia îi voi da drumul pe câmp deschis sub nasul vânătorilor!

CAPITOLUL XI

La drept vorbind, poziția mea nu-i chiar așa de inconfortabilă. Nici nu vă puteți da seama cât e de adânc habitaclul unui Jaguar. Stau cu picioarele complet întinse și mă sprijin de scaun. N-am strâns toate agrafele prelatei, astfel încât să-i pot ridica ușor capătul dinspre caroserie, și să văd ce se întâmplă în jur.

— Ce trebuie să fac? mă întreabă Léopold încetinind, am ajuns aproape de pădure.

— Se vede vreo mașină oprită?

— Nu, nimic…

— Bun, te oprești chiar la liziera copacilor și uiți că sunt aici. Niciun cuvânt, nicio privire, altminteri te deghizez în pateu de ficat.

Mai înaintează câțiva metri și se oprește. Așteaptă. De jos, îi văd mâinile nervoase bătând darabana în volan. Trece destul de multă vreme. Mi se pare cu atât mai lungă cu cât poziția mea nu-i dintre cele mai confortabile. Stăm așa mai bine de un sfert de oră!

— Nu se vede nimic? îl întreb pe drăgălașul Léopold.

— Nu, nimic…

Se aud lovituri de topor și știu că-i vorba de Béru care-și face de lucru. Dacă situația mai trenează, în locul pădurii o să ne trezim cu un teren de sport!

Brusc, aud zgomotul unui motor.

— Ce se vede? mă informez eu pe șoptite.

— O camionetă.

Vehiculul ajunge în dreptul nostru gâfâind. E plin de râsete și veselie. În trecere aud un băiat strigând:

— Hei! Priviți, copii: ultimul tip de Jaguar!

Apoi, uruitul motorului se estompează și liniștea se înstăpânește iar deasupra naturii.

Mi se întâmplă ceva fantastic, fraților: mă cuprinde un somn invincibil. A ajuns la capătul rezistenței, frumosul San-Antonio. Vasistasurile i se închid de la sine; i-ar trebui niște țărușe de camping ca să le poată ține deschise. Degeaba am încercat să-mi povestesc întâmplări teribile, somnul pătrunde în mine ca apa într-un paner cu salată. Văd o sarabandă de capete jucând o bătută în jurul Jaguarului meu. Uite-i pe Léo Soubise și pe Ambistrouyan, a apărut și Gaston-valetul și în cele din urmă Jérôme cu mutra scâlciată…

Se apropie și un tip cu beregata tăiată: învățătorul pe care nu l-am văzut niciodată și căruia i s-au pus amigdalele în vitrină, urmează copiii așteptați de părinții lor în fiecare secundă și, în fine, Rosette tânăra învățătoare plină de pistrui… încerc cu disperare să mă agăț de ei. Aș vrea cu orice preț să rezist… Dar sub prelata neagră care acoperă această parte a mașinii e întuneric. Mocheta de jos, moale… îmi răstorn puțin bietul meu cap pe spate și mă fură somnul. *Good night* vouă tuturor și dacă nutriți puțină stimă pentru mine, puneți deșteptătorul să sune la ora șase!

Probabil că am început să sforăi.

Mă aud sforăind. Nu intră în obiceiurile mele, dar de vină e lipsa de aer. Am impresia că merg în echilibru pe balustrada unei ferestre largi cât vitrina magazinului Printemps, situată la o sută de metri înălțime. Jos, totul e mărunt, meschin. O mână mare se apropie de mine; încerc să mă feresc, dar îmi pierd echilibrul și cad, cad la nesfârșit.

Mă trezesc brusc. Stau înghemuit pe fundul Jaguarului. Mâna

groasă cu dimensiuni ceva mai umane ca în coșmarul meu, e cea a lui Léopold. Acesta din urmă mă scutură de umăr.

— Atenție! face el cu o voce surdă strecurată printre dinți.

— Ce atenție? bâigui eu, abia revenindu-mi din coșmar.

— Ascultați! rostește simplu Léopold.

Întind urechea mai să-mi smulg pavilionul și percep un zgomot destul de bizar. Se compune din pârâituri, strigăte, lovituri înfundate… Totul vine din pădure.

Mă uit la ceas și constat cu o stupoare mare uite atât, pe înălțime, că așteptăm de peste douăzeci de minute.

Am impresia că viclesugul meu n-a fost bun de nimic. Indivizii, care l-au convocat pe Léopold, și-au dat seama de capcană. Poate că eram supravegheați cu binoclul? Cu toate astea, în pădure s-a declanșat hărmălaia asta. Dau la o parte prelata ca să mă eliberez și să aud mai bine. Strigătele și pârâiturile sunt din ce în ce mai zgomotoase. La un moment dat, cred că recunosc glasul de bas al nobilului Béru. O gimnastică, neavând nimic din cea suedeză se operează sub scufa mea de dantelă. Grasu a nimerit peste răufăcătorii care-mi pândeau „momeala”, iar acum se derulează bătălia de la Verdun, la scară redusă, doar la câțiva metri de aici.

„La mine, băieți, au venit dușmanii!” Ascultându-mi doar curajul nestăpânit, mă lansez afară din mașină.

— Urmează-mă! îi ordon imbecilului.

Se supune.

— Mai repede! urlu eu, mișcă-ți prostata, Léopold, n-ai să mai ai multă vreme ocazia să faci *footing* prin pădure.

Din păcate, boșorogul meu e departe de a fi un campion. Prea mult whisky, prea multe puicuțe, prea multe nopți albe! Gâfâie ca unul profesionist (gâfâitul nu aude numărul gâfâiturilor)15. Respirația lui șuieră printre lamele protezei cu articulație helicoidală.

O apuc pe o cărare, spunându-mi că am s-o semnalez la întreprinderea de Poduri și Şosele de îndată ce voi mai avea nevoie de ea. Alerg în direcția tărăboiului. Parcurg o sută de metri, pe urmă două sute, întorcându-mă din când în când ca să mă asigur că Popold se ține după mine. Își apasă coastele cu amândouă mâinile, *because* inima lui are tendința s-o ia razna. Uneori se împiedică de vreo creangă uscată sau își prinde piciorul sub o rădăcină, care nu vine din cer, și se prăbușește în mușchiul pădurii. Se ridică și începe iar să alerge ca vai de lume.

Trei sute de metri! Ajung la capătul pădurii. Şi mă opresc petrificat la vederea spectacolului care mi se oferă. Nu s-a mai văzut niciodată o luptă mai ciudată ca cea care se desfășoară în acest moment. Nu, niciodată, nici măcar în producțiile tehnicolor ale lui Metro Colgate. Béru, cu mânecile suflecate, înarmat cu toporul, o face pe toreadorul.

Se ferește de atacurile furioase ale unui mic tractor roșu, condus de un tip înalt cu o șapcă pe cap. Fără nicio îndoială, tipul vrea să-l distrugă pe Béru, să-l zdrobească, să-l facă una cu pământul în cele din urmă! Mașina agricolă s-a transformat în tanc. Seamănă cu o monstruoasă insectă pârâitoare, a cărei mobilitate e extraordinară.

Grasu e pe cale să dea jos cincizeci de kile de grăsime. Fuge, se răsucește, face salturi ca o capră. Precum Serge Lifar[16] în vremurile lui bune. E vânăt, lac de sudoare. Părul i s-a lipit de cupolă ca algele de o stâncă. Ori de câte ori reușește să evite tractorul, trage o lovitură de secure în mașinărie. Vopseaua acesteia își ia valea, robusta caroserie se deformează. Brusc, lama toporului mușcă dintr-unul din pneurile de pe spate. Se aude un pffuffff (dar mult mai tare), și tractorul eșuează. Conducătorul lui îl oprește, sare de pe scaun și se repede spre Béru. Acesta nu îndrăznește să facă uz de topor.

Consider oportun să intervin.

— Hei! strig eu, n-ați mai terminat bâlciul ăsta?

Antagoniștii, gâfâind, încremenesc. Mă apropii solemn ca justiția însăși.

Grasu devine virulent.

— L-ai văzut pe neisprăvitul ăsta care m-a luat drept iepure și încearcă să mă omoare?! Stăteam aici, liniștit ca Bâtisse, și munceam când neghiobul a început să dea peste mine cu porcăria lui de tractor și…

Ridic mâna în stil roman.

— Gura, Grasule!

Mă întorc spre campionul de curse pe teren accidentat.

— Cine ești dumneata? îl chestionez eu sever.

Își smulge șapca de pe cap și o folosește pentru a-și șterge craniul defrișat.

— Eu sunt proprietarul! râgâie omul cu tractorul.

— Ce proprietar?

— Proprietarul pepinierei!

Ne arată luminișul în care ne aflăm. Dar nu a ajuns luminiș decât în ultimele câteva minute. Pe jos se află prăbușiți arbori tineri. Conifere de esențe foarte variate.

— Priviți ce mi-a făcut ticălosul ăsta! se plânge proprietarul.

Béru explodează și ridică securea gata să taie (sau ridică tăișul gata să se folosească de secure)[17].

— Trebuie să înveți să te porți, neam de traistă! Nu-mi place când cineva îmi poartă sâmbetele, dar și mai mult nu suport lipsa de respect. În asemenea cazuri văd roșu.

— Continuă! mă adresez omului.

— O plantație de toată frumusețea, se plânge celălalt cu ochii plini de lacrimi, priviți puțin în ce hal a ajuns!

„Un adevărat masacru! Un adevărat carnagiu! Munca de cinci ani! Cedri deodora, pini nobilis glauca, palmieri pitici Lawasoniana, criptomeria japonica, ienuperi de diferite culori, larix decidua, picea excelsa, sciadopitys verticillata, squoiadendron giganteum, taxodium distichum, tuia plicata, tsuga canadensis…”

— Şi-a terminat rugăciunea, încuiatu’ ăsta? bombăne Grasu. Am tăiat toți copacii care erau mai mici. Doar nu era să mă apuc de cedri sau de plopi de cinci metri, să judecăm logic. Bine, dacă face atâta scandal, dă-i zece mii de franci și să-l nu mai aud!

— Zece mii de franci! urlă pepinieristul. Dar valorează cinci sau șase milioane!

Grasului iar îi sare țandăra.

— Ia ascultă, să nu ne iei drept niște imbecili! Costă cam prea scump vreascurile astea, explodează Enormul.

— Îmi asum eu toată răspunderea, îl asigur pe proprietarul pepinierei.

— Şi în privința tractorului?

— Chiar și pentru el. Iată legitimația mea, beneficiem de asigurări și…

Îmi închid gura, păstrând-o totuși deschisă. Ar putea părea paradoxal, totuși… Imaginați-vă că Léopold a dispărut. La începutul scenei, stătea la doi metri în spatele meu, dar nu-l mai văd.

— Unde a plecat omul meu? încep să urlu.

— Ramolitul care te însoțea? face Grasu.

— Da.

— L-am văzut că se retrăgea de-a-ndăratelea.

— Încotro?

— Într-acolo!

Încep să alerg cu tăietorul de lemne de elită pe urmele mele. Undeva în pădure, o pasăre își ia zborul scoțând strigăte sinistre. Optez pentru această direcție. Dar nici picior de Léopold. Ticălosul ne-a tras clapa.

— A trecut pe aici! observă Grasu, privește…

Îmi arată borseta bătrânului agățată de un rug de mure. Continuăm să explorăm și în jurul pădurii. Îmi spun că dacă nu pun mâna pe Léopold n-am să mai îndrăznesc în vecii vecilor să dau ochii cu Javer. Nu mi-ar mai rămâne ca alternativă decât să-mi trag un glonț în cap sau să mă îmbarc ca matelot la bordul unei nave cu pânze.

Am ieșit pe partea opusă a crângului și înaintea ochilor noștri se întinde un ogor imens, arat. Orizontul e gol. Nu încape nicio îndoială, fosila noastră se ascunde în pădure. Trebuie acționat! Şi acționat *quickly*, cum ziceau japonezii după ce învățaseră germana cu o guvernantă englezoaică. Începem amândoi să scotocim pădurea, care încotro.

Umflatul e cel care descoperă primul secretul.

— Ia vino încoace! mă strigă el.

— Ce-i?

— Păi, vino și uită-te…

Mă apropii de o movilită. În jur, numai rugi de mure. Béru îmi arată o deschidere printre plantele țepoase.

— Uite vizuina pe unde s-a strecurat vulpea.

Mă precipit. Efectiv, descopăr intrarea într-o subterană. Parcă am fi într-un film cu Fantomas de dinainte de război, dragii mei.

Sunt neputincios, aș vrea să vă văd în locul meu!

CAPITOLUL XII

Zdrențe de îmbrăcăminte atârnă în spini. Nicio îndoială: Léopold a trecut pe aici. Isteț, bătrânul ramolit! Încerc derutanta impresie de a fi încornorat așa cum Béru n-a fost niciodată. Fiindcă, ce să mai vorbim, aranjamentul cu păduricea, de unde începe (sau se sfârșește) o subterană cunoscută de țapul bătrân, nu-i doar o simplă coincidență. E vorba de o viclenie savant calculată și destinată a-i permite lui Léopold evadarea. La întâlnirea fixată nu se arătase nimeni, cea mai bună dovadă!

De data asta, pricep o seamă de lucruri, băieți. Poate o să-mi spuneți că era și timpul, dar mă rog, asta este, acum totul funcționează rotund.

Mă reped, aplecat în două, în canalul strâmt. Béru se ia după mine o bucată de vreme, dar șanțul și așa îngust, se îngustează și mai mult, iar bietul de el nu-și mai poate strecura brioșa. Începe să strige „așteaptă-mă, neam de comisar blestemat…” dar nu-i dau nicio atenție și nici măcar nu-i răspund.

E dificil, și ca să mă exprim mai exact, incomod să poți aprecia distanța când te deplasezi printr-o subterană, având ca unic ghid o mică lanternă făcută să cercetezi niște amigdale. Înaintez prin noroi cu o viteză redusă. O apă rece ca gheața îmi picură pe ceafă și uneori îmi pun mâna pe suprafețe vâscoase cum nu se poate mai neplăcute. Cu toate astea, după o bună bucată de vreme, plimbarea mea prin tenebre ia sfârșit.

Un oval de lumină apare în depărtare și crește pe măsură ce mă apropii. În cele din urmă, dau într-un drum bolovănos. Se văd urme de pneuri. Stropi de ulei murdăresc iarba fragedă de sub poala pădurii precum și urme de noroi lăsate de pantofi la fel de înnămoliți ca ai mei.

Cineva îl aștepta pe Léopold la ieșire. Şi acel cineva l-a îmbarcat pentru o destinație necunoscută. Îmi adun palmele în cornet și încep

să urlu: „Béru u u u u!”

Păsări speriate de acest nume își iau zborul în bătăi grele de aripi. Vocea Grasului se aude mai aproape decât aș fi presupus, socotind durata expediției mele.

— Sunt aiiiici!

Ne întâlnim. Împreună ne întoarcem la Jaguar.

— Şi acum? mă întreabă Umflatul luând loc.

— Copilul se prezintă din ce în ce mai rău.

— Individul ți-a dat plasă?

— *Yes*, domnule. Am să-ți spun un lucru: dacă nu pun mâna pe el într-o oră, n-o să-mi mai rămână decât să-mi expediez demisia și să mă retrag în Noile Hebride.[18]

— E pe undeva prin Pirineii Orientali? mă întreabă Grasu, mereu pasionat de geografie.

Gonesc până dau de Javer și de arcașii lui.

— Merge strună, îi arunc eu vesel. Dispuneți blocarea tuturor drumurilor din regiune. Omul nostru și complicii lui încearcă să ne scape, e splendid, o să punem mâna pe toată banda.

Cu aceste cuvinte, demarez în zgomotul asurzitor al celor șase cilindri încinși. Javer rămâne buimac. Ca și cum un smintit i-ar fi zis: „Strașnic, mi-a luat casa foc!” Trebuie că se miră de metodele revoluționare folosite de polițiștii parizieni.

În fine, n-are decât să gândească ce-o vrea și să se ducă să-și cromeze coccisul!

— Încotro? se informează Bérurier.

— La Lyon.

— Ce să căutăm acolo?

— Să facem o vizită unei doamne bătrâne…

Fiindcă ați înțeles perfect, în pofida atrofiei caracteristice a creierului vostru, că mă propulsez, așa cum mă vedeți, acasă la Léopold. Am vreo două cuvinte să-i spun mămicii lui. Două sau poate trei! Iată o persoană care nu-mi pare deloc catolică. Pentru că, de fapt, ea mi-a întins cursa. Ia gândiți-vă puțin, și cu atât mai rău dacă vă sare vreo bielă. Cu ocazia celei de a doua vizite făcute la Léopold, bătrâna mi-a spus că m-a recunoscut după voce, vă amintiți? Dacă mi-a recunoscut vocea, înseamnă că a auzit-o. Quod erat demonstrandum! Dacă a auzit-o și-a dat seama că i-am arestat plodul. O.K., nu? Mi-a brodat de mână istorioara cu tânăra purtând ochelari negri și folosind accente diferite pentru a mă intriga; și tot ea mi-a spus că o orientase pe tânără spre Grangognant pentru a mă trimite și pe mine acolo… Vă prindeți cum stau lucrurile? Ea a telefonat la Soubise, știind că eu am să-i răspund. Mi-a spus că voia să-l vadă pe Léopold și că-l cunoștea pentru a mă obliga să i-l expediez pe amicul nostru în carne și oase. A momit vulpea în această pădure pentru că știa că băiatul bătrân avea

să înțeleagă. Era sigură că el cunoștea subterana! A vrut să-i mai dea o șansă băiețașului. *Era singurul lucru care se putea tenta pentru a-l sustrage din ghearele poliției*! Iar ea ținea să-l ajute să evadeze pentru că știa că-l pândeau riscuri serioase. În clipa în care vă vorbesc, sunt gata să pariez asta contra ăleilalte că Léopold nu se limitase în a trafica droguri.

— Şi cine-i bătrâna doamnă la care faci aluzie? insistă Peremptoriul.

Îi aduc la cunoștință raționamentul meu. Nu pentru a-i lumina mintea veștejită, ci din nevoia de a-mi etala argumentele, enunțându-le.

Béru clatină din cap.

— Nu vreau să te acopăr de sargase, San-A. Dar consider că ar fi trebuit s-o umfli și pe bătrână împreună cu odrasla ei. I-ai fi luat la întrebări pe fiecare în parte și pe urmă le-ai fi confruntat declarațiile…

Se împăunează.

— Cel puțin, eu, Béru, aș fi procedat de această manieră.

***

Ajungem pe strada Gambetta și, ca prin minune, găsesc un loc minunat chiar în fața imobilului care mă interesează. Portăreasa stă în fața ușii și-i dă unei colege o rețetă de pateu de ficat. Mulțumindu-i, cealaltă se recompensează furnizându-i o rețetă de cârnăciori de porc. Béru, care a captat din trecere informația, o notează în carnețelul lui particular, cel pe care scrie chestii captivante, de un interes depășind cu mult cadrul securității naționale.

Portăreasa, care se uită la noi cu un interes susținut, îndrăznește să ne adreseze cuvântul:

— Tot la alde Léopold mergeți? mă întreabă ea.

— Da, mărturisesc eu.

— Nu-i nimeni acasă. Mama a plecat de mai bine de o oră…

— Cum a plecat?

— Cu o valiză…

Îi mulțumesc și-mi continuu drumul spre casă.

— Încotro, dragul meu? se neliniștește cerBérul.

— Am cheile, îi spun. Vin din partea prietenului meu Léopold ca să-i caut glotmușul polivalent pe care l-a uitat pe noptieră.

Ne urmăm ascensiunea imobilului. Nu mă chinuiesc mai mult ca data precedentă să deschid ușa, dimpotrivă, aș zice…

— Ce cauți aici, dacă ți s-a spus că nu-i nimeni acasă? se miră Monstruosul.

— Fă liniște, sclavule!

Intru și grăbesc drept spre camera mamei lui Léopold. Mobile cu uși deschise. Haine aruncate pe parchetul bine ceruit. S-ar putea să mă

înșel, dar am impresia că bătrâna și-a făcut valiza în graba mare.

Şi-a luat cu ea valorile, proteza de ceremonie, coronița din flori de portocal de la cununie și a pornit în goană să-i sară fiului în ajutor. Pentru o femeie bătrână și bolnăvicioasă, găsesc că a făcut dovada unei energii formidabile, nu sunteți de aceeași părere?

Cercetez sertarele comodei-mormânt, ceea ce are darul să-l distreze pe Colos.

— Zi adio, băiete! Nu-ți dai seama că a luat cu ea tot ce putea fi compromițător?

De cum rostește aceste cuvinte, răsună un soi de zgomot bizar. Ai zice că o pisică zgârie la ușă cerându-se afară. Ne uităm unul la altul, nehotărâți.

— Ai auzit? face el.

— Am.

— În graba ei o fi uitat de pisică!

— Oare?

Zgomotul începe din nou. Provine dintr-o cămăruță situată în fundul bucătăriei. Ușa n-are mai mult de un metru înălțime. O deschid. Întuneric beznă… înăuntru, câteva cartoane îngrămădite.

— Ia uită-te puțin! murmură Eminența sa.

Îmi arată niște găuri practicate în ușă cu un burghiu. Sunt recente, pentru că lemnul e alb și curat.

— Faci găuri ca astea pentru a permite unui animal să respire, mă asigură Béru ale cărui judecăți provoacă admirația mulțimilor.

— Ai dreptate, subliniez eu. Trebuie că-i vorba de un animal sălbatic fiindcă pute a grădină zoologică.

— Nu simt, se miră prietenul meu.

— Pentru că duhoarea ta e predominantă, îi spun dând afară cutiile de carton.

De cum am aruncat-o și pe ultima, zăresc cu emoție două forme lungite în fundul ascunzătorii. Plimb fasciculul lanternei, ceea ce-mi permite să descopăr că-i vorba de doi băieței legați și cu gura astupată. Micuțul meu camarad Béru o ia grăbit înainte și în elanul lui își izbește ceainicul de tocul ușiței. Fără să dea atenție pătlăgelei vinete care-i crește pe creștet, mă ajută să-i scoatem pe copii din acest sarcofag. Nu încape nicio îndoială: sunt elevii dispăruți. Îi recunosc după fotografiile lor publicate în presă. Sunt albi ca o piesă de lenjerie, care nu aparține lui Bérurier, bietele „loaze”. Ți-e mai mare mila! Clipesc amândoi din ochi, orbiți de lumina, atât de relativă a apartamentului. Le scot călușul din gură, în timp ce Grasu le taie legăturile.

O să mă credeți dacă ați vrea, cum spunea Béru, dar nu pot vorbi, pentru că emoția mă înecă. Același lucru se întâmplă și cu Umflatul. Lacrimi frumoase, mari cât ornamentele de cristal ale unei lustre de

subprefectură se rostogolesc pe obrajii lui năpădiți de barbă.

— Mulțumesc, dom'le, rostește doar unul dintre copii, când și-a redobândit libertatea mișcărilor.

— Tu ești Louis Dubois? îl întreb.

— Nu, celălalt. Eu mă numesc Jean Charron.

— Trebuie să-i pup, scumpii de ei! declară Grasu, strângând copiii în brațe cu putere.

— Nu-i sufoca, îl rog eu, și așa au dus destul lipsa aerului.

— Cine este domnul care ne-a îmbrățișat cu atâta dragoste? îmi șoptește Louis Dubois.

— Noul învățător din Grangognant, îl informez eu.

— Nu vă e foame? îi întreabă Grasu.

— O, ba da, dom'le, bătrâna ne dă numai lapte și pâine.

Îi ducem pe copii într-un bufet din apropiere unde le comandăm cârnăciori prăjiți și brânză.

— Cred că am să vă țin companie, afirmă institutorul. Emoțiile astea mi-au făcut o gaură în stomac.

În vreme ce trioul își recapătă forțele, eu telefonez la Grangognant. Dau mereu și întruna peste agresiva telefonistă care mă ia împrejur cu aceleași cuvinte:

— De data asta sunteți la Lyon! mi se adresează ea sarcastic.

— Dar inima mea a rămas alături de a dumitale, voce dulce, o asigur eu.

— O să vă mai continuați multă vreme turpitudinile?

— Până ce o să ți se facă milă de sufletul meu ajuns în zdrențe!

— Ați putea să-i dați drumul…

— De acord, aș putea, dar mi-ar plăcea așa de mult să stau lungit lângă tine, frumoasă andaluză cu sâni bronzați!

— Ați încetat să-mi mai debitați porcăriile la telefon, sau anunț jandarmeria?

— Este exact serviciul pe care intenționam să ți-l cer, Iubire. Informează jandarmeria că i-am găsit pe Louis Dubois și Jean Charron, cei doi școlari dispăruți. Să fie liniștite imediat familiile: sunt puțin cam palizi, băieții, dar bine sănătoși.

Şi închid, lăsând-o pradă stuporii.

***

— Niciodată n-am mâncat un cârnăcior așa de bun, ne asigură micul Dubois. Parcă ar fi avut cremă înăuntru…

— Chiar a avut! jubilează Grasu. Îți dai seama, San-A. Ce gust fin are băiatul? Rareori se întâmplă ca un puștiulică să aibă asemenea facilități gustative…

A venit momentul să-i pun pe copii să vorbească.

— Ia să vedem, le spun, povestiți-mi un pic ce și cum s-a întâmplat.

„Tu, Louis, ai dispărut primul, nu?”

— Da, dom’le.

— Ei bine, povestește-ne…

Se gândește, apoi, timid, șoptește:

— Mi-ați putea da încă un pahar cu vin alb?

— Uite aici, micuțule, ciripește Oroarea Bérurianã. Drăguț la vârsta lui!

Îi întinde un pahar pe care puștiul îl dă peste cap dintr-odată.

— Într-o seară, începe el, când mă întorceam de la școală, am întâlnit-o pe doamna Soubise, cântăreața, care se plimba cu bătrânul de aici din apartament…

După descrierea pe care mi-o face, îl recunosc pe Léopold.

— … „Ia zi, drăguțule, îmi zice ea, tu ai găsit cutia cu dopul de cristal?” „Da, doamnă”, îi răspund…

Simt că mi se defazează meningele. Iată că după capitolul Fantomas, e abordat capitolul Arsène Lupin19. Dopul de cristal! Ce-o mai fi și asta?

— E o bucată de sticlă, frumos tăiată pe care am găsit-o în coridor și dom’ învățător m-a pedepsit, ne lămurește Louis Dubois.

Insist pentru a obține o informație mai completă și o capăt:

— M-am așezat pe butucul pe care se taie lemne. În locul ăla dușumeaua e stricată. Ca să mă joc, până la urmă am scos o bucată de scândură. Şi atunci, am zărit în gaură ca un fel de pachet. Era învelit într-o bucată de ziar nemțesc. L-am desfăcut și am găsit o cutiuță din piele. Deschid cutiuța, înăuntru era dopul de carafă…

Nu știu dacă toate astea au asupra dumneavoastră același efect ca asupra mea, dar istoria cu dopul de cristal, care se grefează deodată asupra anchetei, mă pasionează.

— Şi pe urmă, puiule, continuă…

— Când ceilalți copii au plecat, dom’ învățător a venit să-mi dea drumul. I-am arătat ce găsisem. S-a mirat și mi-a zis că nu trebuie să le vorbesc celorlalți, că altminteri o să-mi dea opt verbe.

— Şi n-ai vorbit cu nimeni, micuțule? întreabă Grasu înduioșat.

— Ba da, face Jean Charron. A vorbit cu mine, că suntem prieteni.

— Dar numai cu el, certifică Dubois.

Simt că dacă las ghemul să se încurce, o să am nevoie de o igliță ca să dau de capătul firului.

— Stai, să nu ne grăbim, intervin eu; când te-a întrebat doamna Soubise dacă tu ai găsit dopul de carafă?

— A doua zi, când mă întorceam de la școală.

— Şi atunci, ce s-a întâmplat?

— I-a zis bătrânului din apartament să mă ia la plimbare cu mașina. Era un M.G. 1600 hard-top.

„Am crezut că o să dăm un ocol mic, dar el a luat-o pe drumul

Vacii moarte, și pe urmă pe lângă căsuțele Cocoșatului, și pe urmă pe colina Roblochon, și pe urmă pe lângă mlaștina Broaștelor și…”

— Pe scurt, conchide Bérurier, te-a dus la el acasă, nu?

— Da. La început mama lui s-a purtat frumos cu mine și-mi dădea mâncare bună…

— Cam ce, de exemplu? întreabă Grasu a cărui privire se aprinde luminată de interes.

Dar eu îl implor pe băiat să ne scutească de lista acelor feluri de mâncare rarisime. Béru e stăpânit de un anume resentiment și își șterge întristat buzele groase pe care începuse să strălucească saliva.

— Şi pe urmă, dragă?

— Îmi făceam sânge rău gândindu-mă la ai mei, dar tipul din apartament îmi răspundea că le telefonase. Nu era adevărat, fiindcă ai mei nu au telefon, la noi nu-i nici măcar apă curentă! Am început să mă revolt și atunci m-au legat… Asta-i tot.

— Nu mai știi nimic altceva?

— Nu, nimic… După două zile, cred, a venit și Jeannot… Asta-i.

— Acum e rândul tău, mă adresez lui Jeannot. Ție ce ți s-a întâmplat?

Jeannot abia aștepta semnalul meu ca să ia cuvântul. Şi lui îi place s-o facă pe vedeta. Își drege glasul.

— Oh! Eu am pățit-o la coana Soubise. Mă dusesem să-i duc ouă ca în fiecare săptămână. Şi pe urmă, a început să-mi vorbească de Loulou care dispăruse, întrebându-se ce spuneau oamenii de pe la noi. Şi pe urmă ce spuneau despre învățătorul nostru, care murise peste noapte. I-am zis că lumea nu știa ce să creadă, dar că eu eram sigur că toate astea se întâmplaseră din cauza dopului de carafă și că am să le zic jandarmilor dacă o să-i intereseze… Mi-a cerut să-i dau lămuriri în legătură cu dopul. I-am zis că ce mă făcea să cred că toate se trăgeau de la dop era că fusese învelit într-un ziar nemțesc.

Puștiul se întrerupe și, sesizând că paharul lui e gol, îl întoarce cu fundul în sus, afișând o mimică elocventă.

— Să mai cerem o sticlă, decide Grasu, ce-i drept vinișorul ăsta alunecă tare bine pe gât.

Dubois îl golește pe al său, plescăie din limbă și declară:

— Nu-i rău, dar e puțin cam aspru…

— Se drege el, îl asigură Bérurier.

— Se drege pe naiba, i-o întoarce Grangognezianul. Așa a fost anul.

Béru izbucnește într-un râs sănătos și-și trece mâna prin părul protejaților săi.

— Sunt de milioane, micuții ăștia, îmi spune radios, regret că n-am intrat în învățământ. Simt că am fi făcut un cuplu frumos toți trei.

Mă uit la el cu niște îndoieli nemăsurate: Grasu are de gând să facă o a doua carieră în domeniul pedagogiei? Faimoasele lui metode

bulgărești ar aduce, în mod cert, profunde modificări în învățământul primar.

Revin la oile mele (Jean Charron are, de altfel, părul creț).

— Şi ce s-a mai întâmplat pe urmă?

— Coana Soubise mi-a dat să mănânc niște bomboane care aveau un gust rău, și pe urmă am adormit, și pe urmă trebuie că m-au dus cu mașina până la Lyon, pentru că m-am trezit în dulapul unde ne-ați găsit.

Gata, acum au golit sacul. Un element interesant: faimosul dop de cristal. Iată ceva nou, care ar putea explica o groază de lucruri…

Mă întorc la telefon și cer pentru a nu știu câta oară Grangognant-au-Mont-d'Or.

— Chiar e adevărat că dumneavoastră ați găsit copiii? mă atacă telefonista. Părinții sunt aici și…

— Ai să-i pui imediat în legătură cu ei, frumoaso. Dar mai înainte, cum spun chinezii, aș vrea să-mi răspunzi la câteva întrebări.

„Erai la Grangognant în timpul Ocupației?"

— Aici m-am născut și n-am părăsit satul decât ca să-mi fac studiile la Lyon!

— Nu cumva într-un anumit moment al războiului nemții au ocupat școala?

— Nu, răspunde ea.

— Ești sigură?

— Natural…

Tace brusc și scoate un strigăt ușor.

— Ba da, ce proastă sunt! În momentul în care au început să piardă războiul, când friții erau în plină debandadă, școala a servit de spital cam vreo opt zile. Îi îngrămădeau acolo pe răniți în așteptarea camioanelor sanitare care făceau naveta…

— Asta-i tot ce voiam să știu, o asigur. Nu întrerupe legătura, inimioaro, am să aduc copiii la telefon.

Îmi murmură:

— Spuneți-mi…

— Da, iubirea mea?

— Aș vrea să vă cunosc.

— Fezabil, o liniștesc. Trebuie să stăm de vorbă cu capetele liniștite.

Îi strig pe vajnicii copii din Grangognant și țin un consiliu de pace cu Béru. Am impresia că și-a luat beția de la capăt. Cât am stat eu la telefon el a mai comandat o sticlă de vin alb. Am ajuns la a șasea și mutra Umflatului pare a fi luminată ca de neon.

— Mi-a reușit esențialul, îi spun, am găsit copiii.

— Folosești un singular care-i mai singular ca pluralul la care am și eu dreptul! comentează meticulos Grasu. Îmi permit să-ți atrag

atenția, dacă memoria ți-a intrat la apă, că au fost doi cei care i-au eliberat pe copii!

— Liniște, gândesc!

Dă să protesteze, dar în cele din urmă renunță și își toarnă de băut.

— Acum, pentru ca gloria mea să reînceapă a străluci ca nouă, trebuie să pun mâna pe Léopold, pe maică-sa și pe complice.

— Nu crezi că sticleții lyonezi i-au și prins până în prezent?

— M-ar mira. Oamenii ăștia sunt foarte isteți, dovadă că au reușit să mă înșele chiar și pe mine. Am fost gata să împărtășesc diavolul fără spovedanie, și pe urmă ai văzut ce mi-a făcut imbecila aia de bătrână…

— Ce crezi că ar putea fi, după tine, dopul ăla de carafă? sughiță Alexandre-Benoât-Bérurier.

— Fără îndoială nu un dop de carafă!

— Un diamant?

— Probabil. În orice caz, un obiect de o mare valoare. Pe care-l deținuse un neamț. Dintr-un motiv „X” a vrut să-l ascundă cât s-a aflat în școală. Presupun că era rănit. Trebuie să fie pansat, și să-și lase hainele… Nu vrea ca obiectul să fie găsit asupra lui. Şi atunci, îl ascunde. Pe urmă este evacuat sau moare fără să-l mai poată recupera… Ce părere ai?

— Mi se pare, hâc… că ar sta în picioare! râgâie Béru.

— Ceea ce tu n-ai mai putea face, în halul în care te văd!

— Îmi faci iluzii? protestează Enormul. Ştii bine că nu-mi place când se incinerează anumite lucruri apropo de sobrietatea mea.

Mă ridic.

— Ocupă-te de copii, Grasule. Mă întorc imediat.

Răpitorul San-Antonio se duce la portăreasa familiei Popold.

Dama e tot în fața ușii de la intrare, dar și-a schimbat partenerul. Îi explică noii interlocutoare cum să-i reușească rulada de vițel. Ea pune în cratiță o căpățână întreagă de usturoi. Dă aromă și nu face rău. Soțul ei nu poate suferi usturoiul. A fost în Vietnam și s-a întors de acolo cu un stomac „să te uiți prin el”, pretinde portăreasa.

Mă opresc câteva scrupule să intervin într-o conversație atât de captivantă, dar, datoria înainte de toate, și risc! Îmi aruncă o privire abia deranjată de un ușor strabism.

— Dragă doamnă, o abordez eu, mi-ați spus mai adineaori că mama bunului meu prieten Léopold a plecat cu un geamantan?

— Așa-i, îmi răspunde regina scării.

— O aștepta cineva?

Portăreasa mă măsoară din cap până în picioare, pe urmă de la picioare până la cap, cu o atenție care-mi încrețește părul de la subraț.

— Nu, de ce?

— Trebuie că a luat un mijloc de locomoție, presupun? La vârsta ei

și cu o valiză nu putea să ajungă prea departe…

— De ce? face valoroasa mea interlocutoare.

— De aia! îi explic eu în detaliu.

— Ah! bun, admite ea.

Revin asupra problemei, cum zicea un matematician, prieten de-al meu:

— A luat troleibuzul?

— Nu, n-a cotit spre stație.

— Pe unde a plecat?

— Pe acolo…

Îmi arată o străduță care pleacă din Gambetta și merge în bie.

Încuviințez.

— Mulțumesc, că mi-ați arătat drumul, dragă doamnă, bunul Dumnezeu o să vă răsplătească.

Vecina, care avea să beneficieze de rulada de vițel, se apleacă spre părul cărunt al portăresei și-i șoptește ceva în tubulatură. Portăreasa o aprobă și mă strigă:

— Hei!

Execut ceea ce se numește în limbaj teatral „întoarcere”.

— De ce vrei să știi atâtea și să nu plătești nimic, tinere?

— De aia, bătrânico!

— Ah! bun! aprobă bătrânica…

***

O iau pe străduța indicată de portăreasa Léopoldiană. E mică. Nu portăreasa: strada. Şi miroase la fel de rău ca portăreasa. E un soi de aortă umbroasă în care plutesc duhori de cuvă și de vegetale putrezite. Dacă ar fi avut cu o sută de metri mai mult, ar fi fost sfârșitul lumii. Şi nu țin să vă epatez: nu-i o stradă e o fundătură. Nu găsiți suspect că o femeie bătrână, care intenționează să fugă, o apucă pe o fundătură cu valiza și dispare? Ce-i drept, cu un creier ca al vostru, aidoma unei ciuperci deshidratate, nimic nu vă mai poate surprinde. Poate omul să vă povestească toate prostiile că nici măcar n-ați clipi. Niște veritabile pâlnii, asta sunteți, fiilor. Şi tocmai pentru asta vă iubesc așa de mult. Cu unii ca voi, nu-ți rămâne decât să torni!

Ajuns în capătul fundăturii mă opresc, obligatoriu, neavând încă puterea să trec printr-un zid de optzeci de centimetri grosime. Un dogar voinic ca Béru, în cămașă albastră, cu un șorț de piele și brațe care trebuie că au circumferința de un metru, e pe cale să-și treacă mâna printre două doage ca să astupe gaura unui butoi. Are un fizic atrăgător și niște mustăți pe oală. Îl abordez:

— Sunteți de multă vreme aici?

— În curând împlinesc cincizeci și patru de ani, răspunde meșterul de doage.

— Vreau să zic astăzi.

— De vreo șase ore.

— N-ați văzut cumva o femeie bătrână cu o valiză?

Își retrage mâna din gaura butoiului, și-o trece peste fruntea joasă unde se încârlionțează un păr arămiu-alb și-și mângâie un rid care ar putea să reprezinte marea pe un desen de școlar.

După părerea mea, dacă acest domn ar avea patru ani ar fi teribil de deștept pentru vârsta lui; numai că el are cincizeci și patru, și e mare păcat.

— O femeie bătrână? repetă el.

— Cu o valiză, îl completez.

Am impresia că ciocanul lui nu-i nici mai tare, nici mai greu decât capul. Seamănă cu un butoi. Iar inteligența lui are forma unui cerc.

— Poate că da, rostește în cele din urmă.

Zdrobit de efortul depus, se așază gâfâind pe o putinică și scoțând din buzunarul ventral o bucată de batistă neagră de tabac, își șterge sudoarea agoniei care-i înrourează fruntea.

— Unde s-a dus? întreb eu, precaut să nu-i provoc o tromboză perfidă.

Se adună în el însuși, se coagulează, se unifică, se concentrează, se întreabă, și-și răspunde:

— La ambulanțele Cassegrin.

Şi degetul lui păros începe să strălucească în soare ca o omidă.

Îmi arată o poartă de fier pe care fuseseră pictate o cruce albastră și o rațiune socială pe care rugina a reușit să le uniformizeze.

Omul meu e gata să leșine, atât a fost de intensă concentrarea lui. Bravo! Îmi las mâna pe umărul lui lac de sudoare. Patria îi va fi recunoscătoare. Sper ca sacrificiul lui să nu fie zadarnic.

Mă reped spre Cassegrin.

O curte interioară mai sumbră decât proiectele unui ucigaș plătit. Un hangar mărginit de un neg cu geamuri pe care stă scris cuvântul birou… Şi în spatele geamului, un tip în halat gri, cu o beretă pe cap. Citește *Progresul*, rubrica decese[20].

Își coboară cu regret tipăritura ca să se uite la mine pe deasupra decesului prematur al unui anume Poilfart, mort de ciroză, și binecuvântat de biserică, precum toți lyonezii.

Îi adresez un frumos surâs Cadum, dar amabilitatea mea nu-l determină să mă ia în brațe.

— Domnul? mă întreabă el bănuitor.

— Doamna Léopold, fac eu, vă zice ceva?

Își încruntă sprâncenele pe sub bereta din pânză.

— Adică?

Îi prezint legitimația. O ia, o privește și pe față și pe dos, apoi o lasă pe biroul lui de parcă ar fi fost vorba de o carte de vizită

obișnuită, pe care intenționează s-o păstreze pentru colecția personală.

— Li s-a întâmplat vreo nenorocire?

Îmi iau documentul.

— De ce? fac eu.

— Pentru că sunteți de la poliție.

— Nu văd niciun raport.

Domnul Cassegrin aprinde o țigară învelită în hârtie. Flacăra fumegândă a brichetei distruge patru centimetri din țigară, dintr-odată, și un miros grețos se răspândește în „birou”.

— Dacă sunteți de la poliție, înseamnă că li s-a întâmplat ceva.

— Cui?

— Lor.

— Care lor?

— Lor!

Vă las douăsprezece secunde și trei zecimi ca să apreciați frumusețea și eficacitatea unui asemenea dialog. Gata? Mulțumesc!

— Vă vorbesc de doamna Léopold, repet eu.

— Iar eu vă vorbesc de doamna Léopold, plus de mașina mea și de șoferul care o conducea…

— Ce șofer?

— Un prieten al doamnei Léopold. Eu nu aveam șoferi disponibili. Rabougry e bolnav, iar Duraton a plecat la Metz după un preot bolnav.

— Și?

— Şi doamna Léopold, pe care o cunosc din vedere și care ținea cu orice preț să-și ia fiul din Villefranche unde a avut un accident, a închiriat o ambulanță. O conducea unul dintre prietenii ei.

— Au depus niște bani, presupun?

— Bineînțeles.

— Şi ați notat identitatea prietenului?

— La ce bun?

— Vreau numărul de înmatriculare al vehiculului.

— S-a întâmplat ceva?

— Încă nu, dar e mai bine să fii prevăzător, eludez eu întrebarea.

Scoate o fișă dintr-un clasor de lemn și mi-o prezintă. Citesc că mașina în cauză e un Dodge vechi transformat în ambulanță. Iau numărul și-i cer permisiunea lui Cassegrin să dau un telefon. Mi-o acordă contra sumei modice de cincizeci de centime! Îi dau o efigie a Mariannei[21] cizelată, și sun la poliție.

Javer sosește chiar în clipa în care sun eu. Telefonista îmi spune să am răbdare câteva minute, pentru a-i lăsa timp inspectorului să ajungă în birou.

— Vă ascult!

După glasul lui îmi dau seama că s-a săturat de mine până-n gât și că-mi poartă aceeași tandrețe ca pentru o duzină de broaște râioase închise în partea cangur a slipului său.

— Chiar mă întrebam ce s-a întâmplat cu dumneavoastră, bombăne el. Léopold al nostru a șters putina după câte am putut să înțeleg, nu?

— *Yes*, domnule. Dar nu vom întârzia să punem mâna pe el. Iată numărul de înmatriculare al ambulanței la bordul căreia călătorește în acest moment! Alertă la toate polițiile rutiere. Pun pariu pe două sticle de beaujolais contra vieții doctorului Schweitzer, imprimată pe foiță, că băieții noștri încearcă să fugă în Elveția. Mai ales în regiunea Saint-Julien-en-Genevoix trebuie păzite drumurile…

— Imediat, domnule comisar.

— Apropo, am găsit copiii…

— Ce! pufnește Javer.

Închid, omul cu bereta e îngrijorat.

— Ce mai e și cu afacerea asta? mă întreabă el.

Bat ușor în *Progresul* lui.

— Să nu pierzi ediția de mâine, ai să găsești acolo toate amănuntele, lista alergătorilor angajați în cursă și numerele pe care le poartă, pe spate. Şi n-o să te coste mai scump ca de obicei.

Cu acestea îl părăsesc și o iau pe strada Vauban. De pe acum mă simt fortificat.

CAPITOLUL XIII

Așezat la biroul lui Javer, examinez o hartă a Franței (Stat din Europa Occidentală. 551.255 km^2. 50 de milioane de locuitori. Capitala, Paris) făcându-mi un calcul rapid. Am pierdut un timp în bistroul de pe strada Gambetta interogându-i pe copii. Am pierdut și cu portăreasa și cu dogarul care-și strecura mâna printre două doage ca să astupe gaura unui butoi și cu patronul ambulanțelor fără șofer, care citea de moartea lui Poilfart în *Progresul* din Lyon. În total, cam o sută de minute. Dacă familia Léopold a luat-o spre Elveția, nu-i prea departe de Geneva. Javer, cu mâinile în buzunare, cu pleoapele mai grele decât obloanele de fier ale unui magazin, încearcă să se uite la mine, clătinând din cap.

E învins de oboseală, bietul om. Nu dispune el de rezistența unuia ca San-Antonio, comisar de renume mondial; polițist de elită; bărbatul care înlocuiește *the butter*.

Ridic receptorul și-i cer telefonistei să-mi facă legătura cu ambulanțele Cassegrin. Se execută.

Îmi răsună în ureche vocea subțiratică a omului cu bereta.

— Cine-i la aparat? întreabă el.

— Comisarul de mai adineaori. Aș vrea să știu dacă rabla dumitale posedă un triptic sau un carnet de trecere prin vamă.

— Dodge-ul, nu. Am doar unul, însă pe altă mașină.

— Mulțumesc.

— Stați puțin, aș vrea să știu…

— De ce femeile blonde au… Nu pe mine trebuie să mă întrebi așa ceva, domnule Cassegrin, ci pe un specialist în sistemul capilar.

Închid. Javer a adormit. Localul poliției e liniștit. Îmi ridic picioarele pe birou, cum fac detectivii privați americani în romanele polițiste, în vreme ce la umbră sunt 40 de grade, iar palele ventilatorului de birou agită un aer lipicios…

Îmi spun că în curând am să-mi imit vizaviul. În biroul alăturat un sticlete cântă „Lasă-mi inima să plângă dacă nu mă mai iubești”, acompaniindu-se cu rigla gradată. Se scurge astfel un sfert de oră. Şi pe urmă soneria telefonului începe să zbârnâie. Ridic mai înainte ca Javer să aibă timp să-și salte de patru milimetri pleoapa stângă (cea mai agilă). E jandarmeria din Nantua. Au descoperit mașina. Dar ambulanța a evitat barajul, luând-o pe un drum lateral. Gonește urmărită de motocicliști… Trag un strigăt de victorie care reușește să-l trezească pe Javer. Las receptorul în furcă, cum se spune prin romanele în care telefonul trage de pagini în loc să tragă de timp.

— Ei? orăcăie colegul meu dintre Rhone și Saone.

— Ei, aici s-au întâlnit atenienii, declar eu, ca să-i demonstrez dimensiunea umorului meu. Sunt la Nantua, am prevăzut corect!

— Şi vă duceți acolo?

— Păi, n-aș vrea să ratez finalul.

Bietul polițist oftează.

— N-aveți două locuri în mașina dumneavoastră?

***

Cred că pot să vă asigur că lui Javer i-a pierit somnul. Cu două sute la oră e o necesitate care se uită, dacă pot să zic așa. Javer are nasul turtit, pomeții aplatizați, buzele răsfrânte, urechile lipite de tâmple și cămașa cu guler desfăcut (ținuta în vigoare a tuturor polițiștilor lyonezi) mai deschisă ca porțile catedralei de la Madeleine pentru cununia baroanei du Prose. Îi dau să înghită kilometri cu lingura mare. Uneori, mai articulează:

— Am impresia că prea vă asumați multe riscuri, domnule comisar!

— Dumneata ți le-ai asumat, venind cu mine, îi răspund invariabil.

O oră mai târziu ajungem în Nantua, patria știucii umplute. Ştiuci aș putea frige pe capota Jaguarului meu. I-am scos untul, săracul!

Grăbim spre Jandarmerie. Aici domnește o mare animație. Mașinile poliției vin și pleacă, motocicliștii pleacă și vin. Suntem puși la curent: lucrurile s-au modificat de curând. Iată ce s-a întâmplat: ambulanța nu

putea rivaliza în viteză cu bolizii motocicliștilor. Unul dintre aceștia a depășit-o și s-a oprit de-a curmezișul drumului, dar șoferul de pe ambulanță a lovit în plin și motociclistul se află acum în lumea drepților. Casca i-a fost găsită într-un măr, cu capul în interior. Al doilea polițist a deschis focul! Un adevărat rodeo! Probabil că a ciuruit rezervorul ambulanței, fiindcă a apărut pe șosea o dâră de benzină. Ambulanța a intrat într-o casă de odihnă care găzduia o colonie de copii surdo-muți.

Polițiștii au primit întăriri și au asediat casa. Dar bandiții au trimis un plenipotențiar: o asistentă socială care-i avea în grijă pe copii. Dacă nu sunt lăsați să fugă, omoară toată puștimea!

Asta-i situația la ora actuală.

— Veniți cu mine, îi spun lui Javer, trebuie să avem o explicație cu ei.

***

O casă banală, destul de mare, într-o vâlcea din apropierea unui lac. Văd ambulanța oprită în fața porții. Totul pare liniștit în interior. Fără prezența polițiștilor care o împresoară, n-ai fi băgat-o în seamă.

O domnișoară fermecătoare, într-un halat alb plânge H-O de lacrimi. E responsabila micilor surdo-muți. Îi las cuvântul:

— Tocmai serveam masa copiilor, când am auzit un zgomot de frâne. Ușa casei s-a trântit de perete și patru persoane au dat năvală înăuntru.

— Patru? mă mir eu.

— Doi bărbați și două femei. Bărbații erau înarmați. Ne-au amenințat. Copiii plângeau de frică, a fost groaznic.

Începe iar să hohotească. Îi stă bine.

E înaltă, blondă, bine făcută. Provine dintr-o familie consacrată actelor de binefacere. Mi-ar plăcea s-o inițiez în misterele mădularului retractil și al castanelor jucăușe.

— M-au întrebat dacă nu am o mașină. Le-am spus că posed o furgonetă 403. Se pregăteau să iasă când a venit poliția. A avut loc un schimb de focuri. Unul dintre cei doi bărbați, care părea să fie șeful, mi-a spus să ies pentru a le anunța polițiștilor că, dacă aveau de gând să ia casa cu asalt, vor omorî toți copiii. Sunt sigură că sunt în stare s-o facă…

Îi cer să mi-i descrie pe acești oameni. Îi recunosc pe Léopold și pe isteața lui mamă, și apoi pe cântăreața de la *Mistigri*, cea care a șters putina după asasinarea lui Ambistrouyan. Cât despre șef, potrivit spuselor ei, e un bărbat înalt, brunet, foarte frumos, cu ochi negri și pielea smeadă.

Degetul meu mic, care-i cel mai dat naibii dintre toate degetele mici pe care le cunosc, îmi șoptește că individul în chestiune trebuie

să fie faimosul Fred.

Căpitanul jandarmeriei mă consultă:

— Ce facem, domnule comisar?

Exact ceea ce se întreba și domnul comisar.

— Aveți o porta-voce?

— Țineți aici…

Duc la gură aparatul și mă pun pe strigat:

— Hei, Léopold! Spune-le camarazilor tăi să-și deschidă bine urechile și să asculte ce am să le zic!

Îmi dreg glasul pentru a facilita dicția domnului comisar.

— Circul vostru nu face nici două parale și n-aveți decât de pierdut. Nu jucându-vă de-a Fort Alamo o să scăpați din situația asta grea. Nu faceți decât să vă agravați cazul. Deci, să-mi ieșiți afară unul după altul cu mâinile împreunate deasupra capului. Vă dau trei minute, exact cât îi trebuie unui ou să fiarbă! Ne-am înțeles?

Tăcere. Toată lumea e crispată. Domnii jandarmi se abțin să gândească, pentru a nu face zgomot. Brusc, ușa casei se deschide și încă o tânără în halat alb apare strigând:

— Nu trageți! Nu trageți!

— E colega mea, ne informează duduița distinsă și plângăcioasă.

Şi a doua pare să fie terorizată.

Sughițând, ne transmite încă un mesaj al bandiților.

— Nici gând să se predea, sunt gata să treacă la acțiune. Şi acum, ei sunt cei care ne dau trei minute ca s-o luăm din loc. După acest răgaz, vor arunca pe fereastră cadavrul unui copil, ca să ne demonstreze de ce sunt în stare.

Ai crede că visezi, nu-i așa? Nu știam că se pot întâmpla asemenea lucruri!

Cele două dudui în halate albe se țin de noi.

— Fie-vă milă de copii! Sunt așa de drăgălași! Ticăloșii o să ia câțiva cu ei ca ostatici. Admiteți, băieți, că situația nu-i deloc veselă. Mă apasă o teribilă responsabilitate, așa cum mă vedeți! Ce-i de făcut? Să-i pun la încercare? Să aștept ca să văd dacă au tristul curaj de a-și îndeplini programul? E prea riscant. Pe de altă parte, să depunem armele și să-i lăsăm s-o șteargă, ar fi incompatibil cu demnitatea noastră de polițiști. Atunci? Afacerea asta e axată pe copii. După ce i-am eliberat pe elevii din Grangognant, le riscăm pielea micuților surdomuți din Nantua!

Impasibil, Javer își privește ceasul.

— S-a și scurs un minut, rostește el.

Îmi masez capul. Doar o sută douăzeci de secunde și nenorocirea se va produce. O problemă care-ți pătează conștiința până la sfârșitul zilelor.

— Unde este mașina 403 a dumneavoastră? întreb șoricelul alb.

— În garajul din spatele casei.

Hotărârea mea e luată.

— Nu vă ocupați de mine, îi spun lui Javer. Exact peste un minut, să le spuneți ticăloșilor că e O.K. Şi dați ordin jandarmilor să se retragă.

Cu acestea, mă iau de mână și mă prefac că plec cu mașina mea.

Parcurg o distanță suficientă ca să nu pot fi văzut și-mi las mașina pe marginea drumului. Apoi dau ocol proprietății și, cățărându-mă, ajung la garajul a cărui ușă e deschisă. Furgoneta e aici, liniștită, la discreția oamenilor. Mă pitesc în fundul garajului și, ghemuit în spatele aripii stângi a vehiculului, aștept, cu revolverul în mână. Ca întotdeauna în cazurile periculoase, inima mea bate normal și mă simt calm și rece. Nu-i momentul să încep să tremur.

Se aud pași afară. Apare un cortegiu ciudat.

Léopold, ținând un copil în brațe. Îl urmează mama, înarmată cu un pistol mare și trăgând după ea valiza, apoi vine cântăreața de la barul *Mistigri*, purtând un al doilea copil și în fine tipul brunet. Acesta nu cară niciun copil ci o mitralieră. Şi atunci înțeleg că domnișoarele din colonie subestimau realitatea afirmând că individul era în stare de orice. E destul să-i vezi ochii ca să te convingi. San-Antonio face un calcul rapid. Își spune că momentul intervenției lui încă n-a sosit. Trebuie să aștepte.

— Puneți un copil în față și unul în spate! ordonă tipul cu mitraliera.

Léopold și cântăreața execută ordinul. Se apleacă fiecare dintre ei spre o portieră pentru a depune prețioasa sarcină pe banchete. Îmi spun: „E rândul tău, San-A.”, ochesc și apăs pe trăgaci. Revolverul îmi saltă în mână. Detonația produce un zgomot cumplit. Dintr-acolo, parcă am auzit un strigăt. Mama lui Léopold e cea care pleacă în concediu. În spatele ei, mitraliera strănută urât. O rafală de proiectile perforează furgoneta și ciuruiește cărămizile garajului. Un glonț îmi zgârie urechea stângă, încep să-mi pierd sângele fierbinte, dar nu și sângele rece. Aștept sfârșitul salvei, apoi vine rândul meu să trag.

E o manieră ca oricare alta să dai restul. Îmi golesc tot încărcătorul. Brunetul înalt încasează în burtă, în piept, în cap. Nu mai e un om, a ajuns o armonică. Se năruie peste bătrână. Dar nu mi-am terminat încă munca artizanală. Ies din ascunzătoare pentru a mă ocupa de ceilalți doi. Tânăra nu-i înarmată, îmi dau seama dintr-o privire și mă descotorosesc de ea cu o lovitură de picior, deloc elegantă, trasă în stomac. Dimpotrivă, amicul Léopold și-a și scos pistolul. Mă ia la ochi. În zece milionimi de secundă îmi spun că magazia mea e goală și că nu mai am timp să introduc alt stoc. Şi atunci, ce-i de făcut?

N-aveți de unde să știți cu ce viteză gândesc în anumite cazuri. În comparație cu gândurile mele, lumina se târâie ca un olog printr-un

asfalt proaspăt turnat.

Realizez că portiera e întredeschisă. Mă las peste ea exact în clipa în care Léopold își descarcă arma. Simt cum gloanțele îmi gâdilă spinarea. Şi pe urmă? Închizându-se, portiera a prins pulpana hainei dementului ăsta. Face un salt spre spate, dar rămâne blocat. E rândul meu să-i demonstrez că cinci degete bine strânse constituie un pumn în perfectă stare de funcționare.

Capătă unul sub bărbie și începe să tușească niște stele curgătoare. Îi mai administrez: șase upercuturi, două directe și patru croșeuri, toate cum nu se poate mai proaspete, de-ai zice că-s noi! Léopold atârnă de portieră. În furgonetă, copiii strigă „ajutor” cu mâinile, ceea ce creează un interesant joc de umbre pe zidul din fund, fiindcă soarele luminează din plin.

Notați-l pe San-Antonio învingător prin k.o. pe tabelele Federației de box, dragele mele!

Sosesc și polițiștii să vadă ce se întâmplă.

Şi văd.

CAPITOLUL XIV

Prăbușit în localurile jandarmeriei, Léopold se decide să vorbească aidoma unui gastronom profesionist, invitat la masă de Raymond Olivier.[22] Moartea mămicii lui i-a zdrobit nervii. A ajuns o zdreanță, o cârpă, un nimic.

Adevăratul lui nume nu-i Léopold, ci Va Dehsichün. Nume celebru în analele poliției. Odinioară, mama lui ținea toate bordelurile rău famate din Anvers și avusese multe și vestite scandaluri cu poliția belgiană. S-a retras la Lyon pentru că Lyonul seamănă cu Bruxelles. Dar progenitura ei, în loc să renunțe, s-a lansat în traficul cu droguri, așa cum îmi spusese. Şi negoțul lor ar fi fost prosper dacă Loulou Dubois n-ar fi făcut acea surprinzătoare descoperire a dopului de carafă, în coridorul școlii. Mirat de obiectul găsit și fără să știe că era vorba de ceva prețios, institutorul i-l arătase doamnei Soubise. După cum gândea el, o artistă ieșită la pensie trebuia să se priceapă la pietre. Bătrâna îl diagnostică imediat: un diamant excepțional, unul dintre cele mai frumoase din lume, de o valoare aproximativă de două sute treizeci și trei de milioane patru sute șase mii șapte sute douăzeci de franci, șaptezeci și cinci.

Imediat îi încunoștință pe prietenii ei în ale drogului. Ambistrouyan și Léopold intrară în contact cu institutorul căruia îi propuseră să-i cumpere diamantul. Dar învățătorul era un om cinstit. De vreme ce obiectul găsit de Dubois avea o valoare, voia să-l predea autorităților și le aduse la cunoștință că joia viitoare intenționa să meargă la Lyon

în acest scop. Atunci *Soubise's boys* hotărâră să dea lovitura cea mare. Oamenii aceștia nu se ocupau doar cu vânzarea drogului, de care uzau și abuzau. Erau o bandă de dezaxați, trăind într-un circuit închis format din orgii și stupefiante (în pudră). Începură prin a-l răpi pe băiatul care descoperise piatra, știind cât sunt de vorbăreți copiii. Apoi, în noaptea următoare, se duseră la școală ca să pună mâna pe diamant. Institutorul le opuse o rezistență sălbatică și atunci îi tăiaseră beregata.

Léopold asudă în picături mari. Simte nevoia să prizeze ceva și își pierde șirul.

— Şi pe urmă, îl ajut eu, ați descoperit că un alt băiețel era la curent cu existența pietrei și că ar putea să vă încurce rău socotelile. Ați hotărât să-l răpiți și pe el. Ce urmăreați?

— Așteptam sosirea lui Fred. El era cel care trebuia să vândă diamantul acesta excepțional. Piatra aparținea unei bogate familii israelite și, în timpul Ocupației, un ofițer nazist și-o însușise.

Léopold îmi aruncă o privire rugătoare.

— Spuneți-mi, mama trebuie că avea o cutie plină cu pliculețe într-unul din buzunare, n-ați vrea…

— Nici pomeneală! După ce ai să termini de vorbit, stimabile.

Mămica lui îi dădea drogul așa cum dai o bomboană de supt unui copil care și-a cremuit bine încălțările. Resemnat, îngână:

— Ce vreți să mai știți?

— Motivul tuturor acestor crime…

— Tuturor acestor crime? Dar Ambistrouyan nu l-a omorât decât pe institutor. N-am mai ucis pe nimeni altcineva!

— Îți bați joc de mine?

Îi prezint pumnul pe care-l deghizez în mână de om cinstit, prezentându-mi degetele pe măsura enumerării.

— Şi pe Ambistrouyan, ia spune, cine l-a lichidat?

Dă să protesteze, dar eu îl reduc la tăcere cu o palmă energică.

— Şi pe coana Soubise? Şi pe Jérôme? Şi chiar pe Gaston, valetul?

Își cască larg ochii puchinoși.

— Dar vă jur că noi nu suntem amestecați în aceste crime, nici Fred, nici Maryska, nici eu! Ambistrouyan l-a ucis pe învățător, asta da… Dar mai mult nimic!

În orice caz, în privința bumbăcelii încă n-am terminat. Îi mai votez o subvenție de urgență. Își scuipă unul dintre ultimii premolari care i-ar mai fi putut aduce niscaiva servicii.

În acest moment intră Javer ținând sus o cutiuță mică din piele neagră. O deschide și-mi arată plin de amabilitate piatra pe care o conține.

— Am descoperit diamantul, domnule comisar. Numitul Alfredo Galvani îl avea în buzunar…

— Bravo!

Dar îmi pasă mie de piatra asta ca de prima mea misadă călduroasă. Ceea ce mă tulbură e vehemența cu care a negat Léopold.

— În fine, rostesc eu, nu a fost Ambistrouyan cel care mi-a aruncat ieri grenada în clasă?

— Ce grenadă? se miră imbecilul, nu sunt la curent…

— N-o fă pe prostul, frumosule, te paște pericolul să treci pe pâine soldățească; și pâinea asta ai s-o mănânci într-un sicriu!

— Dar vă asigur…

— Să ne întoarcem la Lyon, decid eu, stăm acolo de vorbă cu capul odihnit, cum zicea Ludovic al XVI-lea.

***

Polițiștii din Ain ne împrumută o mașină mai spațioasă ca Jaguarul meu, și ne întoarcem la bază. În trecere, arunc un ochi în bistroul unde mă aștepta Bérurier și cei doi elevi. Patroana mă informează că au plecat cu părinții, veniți după ei cu mașina primăriei.

În cazul acesta, sunt sigur că o să se încingă o beție de pomină în seara asta în simpaticul sat din departamentul Rhône-ului. Seniorul Bérurier, zis Grasu, zis Nătărăul, zis Baronul chefliu, zis Maiestatea sa e pe cale să-și demareze ciroza. Vai de cel care ar încerca să-i reziste!

Îl trimit pe Léopold la răcoare și trec s-o interoghez pe Maryska, dizeuza fără voce, dar n-are mai multă ca pe estrada de la *Mistigri*, sărăcuța de ea.

— Sunt complet nevinovată, afirmă ea. Nu știu nimic.

— De ce ai șters-o după asasinarea lui Ambistrouyan?

— Mi-a fost frică. Cred că n-o să mă acuzați acum că l-am ucis eu? Eram doar împreună în dormitorul de sus când s-a întâmplat…

— Şi ce-ai făcut după aia?

— Am mers. Eram ca nebună. Şi pe urmă, m-am dus să-i cer sfatul lui Léopold. Dar numai ce-l arestaseți… Mama lui mi-a zis că trebuia să încercăm ceva pentru a-l elibera. Ea l-a prevenit pe Fred și pe urmă am recurs la ambulanță…

— Tu ai fost cea care m-a sunat la Soubise, prefăcându-te că vorbeai cu Léopold?

— Ei și? Ce rău e în asta?

— O să-ți explice jurații!

Ușa se deschide și intră Javer, alb ca foaia de compunere a unui elev puturos. Îmi aruncă diamantul pe birou și-mi spune:

— E fals!

Sar în sus imediat.

— Ce spuneți?

— L-am arătat unuia dintre colegii mei, care se pricepe. A început să râdă că noi l-am putut crede autentic. Atunci, m-am dus la

bijutierul de pe strada Lafayette: e o imitație, domnule comisar. Un adevărat dop de carafă!

Încep să mă satur până-n gât de toată afacerea asta. Toți protagoniștii sunt morți sau arestați, iar noi nu putem vedea mai limpede ca la început. M-am săturat, sunt pe punctul de a mă prăbuși, zdrobit de oboseală. Totul mi se învârtește dinaintea ochilor, iar contemporanii mei au niște mutre greu de privit.

— Mă duc să trag un pui de somn în primul hotel care o să-mi iasă în cale, îi spun lui Javer.

— De ce nu veniți la mine, îmi propune el, locuiesc în Broteaux și soția e plecată în concediu…

— N-aș putea să vă refuz!

O încredințăm pe Maryska domnilor de la arest și coborâm. Chiar în clipa în care eram pe punctul să ieșim pe ușă, telefonistul ne interpelează:

— Mergeți la Grangognant în legătură cu noua crimă, domnilor?

Mă uit la el mai fleșcăit ca treizeci și șase de prăjituri care au traversat Sahara cu capul descoperit.

— Ce crimă?

— A fost ucis noul învățător. Numai ce i s-a găsit cadavrul într-un șanț cu scursuri de prin grajduri. Sugrumat, bietul om!

CAPITOLUL XV

E de față secretarul primăriei, preotul, primul adjunct, al doilea adjunct, consilieri municipali, căpitanul pompierilor, locotenentul pompierilor, sublocotenentul pompierilor, adjutantul pompierilor și Pompierul din Grangognant. Suntem adunați în hambarul unde se află pusă la adăpost pompa împotriva incendiilor, care n-a mai fost scoasă de la 14 iulie anul trecut. Pe jos, o prelată verde, umflată serios. De sub ea apar doi pantofi. Toată lumea e reculeasă, tăcută, impresionată. Îi fac semn pompierului să ridice un colț al prelatei. O briză rău mirositoare plutește în local. Hotărât lucru, bietul meu Béru a avut parte de un sfârșit tare trist. Totuși, un sfârșit destul de logic după viața pe care a dus-o: să piară într-un canal cu scursuri, mi se pare aproape firesc.

Prelata e dată la o parte și mă aplec…

DAR NU-l BÉRURIER!

Nu l-am mai văzut niciodată pe domnul întins aici, umflat și puțind, cu un nas proeminent și cu ochii închiși.

— De ce ați spus că era noul învățător? protestez eu.

— Păi, se bâlbâie secretarul primăriei, din cauza actelor, priviți… Avea în buzunar o legitimație profesională.

Legitimația a fost pusă la uscat pe o placă de sticlă. Deși cerneala s-a spălat, se poate totuși citi: Albert PENSOME, institutor.

Mă aplec asupra cadavrului ca să-l văd mai bine. Nu, de o mie de ori nu! Ăsta nu-i Pensome care a venit să-și ia postul în primire și pe care eu l-am trimis acasă! Şi atunci?

Ei? Ce mi-ați putea răspunde, șobolani bolnavi ce sunteți? V-a pierit graiul, recunoașteți!

Şi mie! Dacă acest mort e într-adevăr Albert Pensome, fotografia de pe legitimație fiind o dovadă, atunci, cel care a venit să-l înlocuiască era un impostor! Oh! Dar.. Oh! Dar…

Pe ulița principală a satului răsună o cântare de beţiv:

„Ne unește mai mult sifilisul decât patul conjugal.”

Glasul lui Béru. Ies împreună cu toți ceilalți și vedem sosind un cortegiu surprinzător: Bérurier purtat în triumf de către părinții elevilor... Un Béru apoplectic... Un Béru radios, triumfător, incitant! Copiii de școală merg în urma lui, purtând drapele sau ramuri. O zăresc în mulțime pe micuța Rosette din Lyon, mai pistruiată ca oricând. Mă reped spre ea.

— Unde, Dumnezeu, ai fost în dimineața asta, păcătoaso? Am crezut că ai fost răpită și am tremurat pentru tine…

Rosette roșește ca o roză peste care a dat urticaria.

— Am lăsat un bilet pe sub ușa colegului meu ca să-l anunț că plec la Lyon să caut, oh… să caut, oh…

— Ce să cauți?

— Toalete pentru interior. Ca să-ți plac, se bâlbâie ea aruncându-se în brațele mele.

Acum Grasu a început să urle *Cei trei meșteri mari*. A șterpelit eșarfa de primar. Ziariști de la *Progresul* și de la *Dauphiné* au sosit numai ce și-l trag în poză. Nu-i el oare, bravul, neînfricatul, el care mereu merge înainte și niciodată nu dă înapoi, nu-i el cel care i-a găsit pe copii și i-a redat familiilor?

— Unde ați plecat, domnule comisar? mă întreabă Javer.

— La Lyon. Cred că am priceput cum stau lucrurile…

— N-am putea dormi un pic pe aici, eu… eu…

— O să trageți un somn în mașină.

— Cu viteza cu care mergeți, nu-i cu putință. În fine… Am început să cunosc pe dinafară blestematul ăsta de drum.

Niciun fir de iarbă care-l mărginește nu mi-e străin. În trecere, melcii îmi fac semn cu cornițele și viespile la fel.

***

— Trebuie să-ți dau o veste proastă, Maryska.

Femeia își înalță capul și ochii ei rătăcesc și scotocesc în adâncul sufletului meu, în căutarea unui adevăr de care se teme.[23]

— Omul tău e mort. Eram gata să punem mâna pe el și el a opus rezistență; atunci unul dintre polițiști, mai nervos și care apasă repede pe trăgaci l-a răpus. Acum i se cuvine o frumoasă piatră tombală, albă în întregime, ca o casă spaniolă.

— Ce tot bateți câmpii! face ea.

Dar a pălit și glasul i s-a alterat.

— Ăsta-i adevărul. Va trebui să vii pentru recunoașterea cadavrului deși nu-i prea plăcut la vedere omul tău.

Îi brodez un portret teribil de asemănător cu persoana care voia să se dea drept Pensome și care a dispărut. Nu știu, bineînțeles, dacă e mort sau viu – țin să precizez pentru cei mai naivi dintre voi – dar ceea ce mă interesează sunt mărturisirile individei.

Merge, fraților! Şi încă merge extrem de bine. Maryska se năruie brusc, pierită de durere la gândul că omul ei e mort. A fost prea lacomă. Trecându-i pe la ureche zvonul descoperirii făcute la școală, l-a pus în temă nu pe omul ei, așa cum am crezut inițial, ci pe fratele ei. Acesta din urmă a încercat să se dea drept învățătorul nou-numit. În acest scop, l-a neutralizat pe cel autentic, strângându-l de gât și aruncându-l într-un șanț cu scursuri.

Scena s-a derulat la Belinbeline pentru că la Grangognant-au-Mont d'Or nu-i gară. O dată săvârșită ticăloșia, fratele Maryskăi s-a prezentat la școală mândru ca un patron de bar-tabac. Numai că Rotunjimea sa și eu însumi eram deja gata la datorie.

Individul a rămas prin preajmă pentru a ne supraveghea mișcările. Când m-a văzut mergând la Soubise, s-a prins că eu eram pe drumul cel bun și că banii le treceau pe sub nas. Atunci a deschis ostilitățile, aruncându-mi mai întâi o grenadă; apoi, față de ineficiența atentatului său, încercând să pună mâna pe diamant.

El e cel care a omorât-o pe Soubise, fiindcă ne urmărea. El cel care i-a telefonat lui Ambistrouyan la bar, spunându-i că vrea să-l vadă din partea lui Fred. Celălalt a spus O.K. Dar, când fratele cântăreței a venit și l-a găsit pe armean în pielea goală legat cu cătușele de radiator, i-a propus următorul târg: îl eliberează în schimbul diamantului. Ambistrouyan i-a indicat unde era ascuns diamantul și frățiorul n-a avut nimic mai grabnic de îndeplinit decât să-l reducă la tăcere definitiv. Incomparabila bijuterie avea o valoare reală, informație culeasă de la persoane competente, ridicându-se la două sute treizeci și trei de milioane patru sute șase mii șapte sute douăzeci de franci, cincizeci. Mai adineaori i-am supraevaluat costul când v-am spus – și-mi cer scuze cu toată umilința – că făcea două sute treizeci și trei de milioane patru sute șase mii șapte sute douăzeci de franci, șaptezeci și cinci!

Diamantul se afla la reședința din Grangognant a doamnei Soubise. Fratele cântăreței, un criminal dement (ce oroare!), a plecat să-l caute

acolo. Gaston, valetul, l-a prins în flagrant delict și asasinul l-a strangulat cu o funie și pe urmă l-a atârnat de lustră. Se afla la locul faptei când am sunat eu. El a fost cel care mi-a răspuns, dându-se drept Gaston. El mi-a spus să rămân la aparat după care a plecat gândind că sinuciderea servitorului n-o să fie pusă la îndoială și că telefonul meu ar fi motivat-o. Isteț individul, nu? Ești șmecher foc la vârsta asta.

— Ia spune-mi, frumoaso, mă adresez eu cântăreței, nu cumva ai uitat pe cineva?…

— Pe cine? se bâlbâie ea, tulburându-se.

— Cum pe cine, pe amicul Jérôme. La el te-ai dus să cauți refugiu după ce ai fugit de la *Mistigri*, nu? I-ai spus că Ambistrouyan a fost lichidat; față de cât erai de înnebunită, a crezut că tu erai autoarea și a vrut să te dea pe ușă afară; atunci, pierzându-ți mințile, i-ai tras cu un ciocan în cap. De unde ai luat ciocanul?

— De pe scara lui, imobilul era în reparații…

— Fermecătoare natură!

Brusc, mi se face lehamite s-o mai bat la cap. Acum, arestarea frățiorului și recuperarea diamantului veritabil nu era decât o chestiune de ore. Trebuie să mă duc să sforăi puțin, în timp ce serviciile poliției se vor pune în mișcare. Îi mai spun doar:

— Tu ai fost aia care i-ai dat piatra falsă lui Léopold?

— Da. Le-am spus că o găsisem la Ambistrouyan. Ca să le inspir încredere și să-i permit fratelui meu să câștige timp. Îmi era frică să nu se ducă Fred la Soubise acasă și să-l întâlnească pe Luciano…

Femeia scoate un strigăt.

— Ce-i cu dumneavoastră, domnule comisar?

Ce să fie, domnul comisar a căzut lat. Sforăie în fotoliul inspectorului Javer.

CONCLUZIA

Dorm o zi, o noapte, încă o zi și încă o noapte.

Şi pe urmă, îmi fac apariția la Grangognant pentru a-l recupera pe Béru și a ne pregăti plecarea la Paris.

Ferestrele clasei sunt larg deschise, și aud glasul fidelului meu colaborator care trâmbițează:

— Bébert, dacă n-ai să citești corect, ai să capeți drept pedeapsă un picior în fund și de conjugat douăsprezece verbe: „Nu-s în stare să citesc ce-i scris pe o etichetă.”

Atunci timbrul subțiratic al elevului se face auzit:

— Vinurile de Rocher, balsam pentru stomac.

Béru are pedagogia în sânge!

Simt o mângâiere pe gât.

— Scumpule, aud ciripind în urechea mea dreaptă.

— Rosette, susur eu, gata să fac o nebunie, mai înainte de a mă întoarce *at home*.

Mă întorc.

Dar nu-i Rosette ci telefonista din Grangognat. O damă de doi metri, ca o scândură, cu dinți de lemn, ochelari ca niște hublouri, un ten cirotic și varice.

Pe scurt, bine conservată pentru cei o sută de ani ai ei!

Sfârşit

Notes

[←1]
Vezi: *Lupul deghizat în bunicuță*. (n.a)

[←2]

Pierre Dupont (1821-1870) – autor de cântece rustice (Boii) și al Cântecului muncitorilor 1846. (n.tr.)

[←3]

Azil de bătrâni pentru actori. (n.tr.)

[←4]

Ar părea greu de înțeles, dar faceți o verificare şi veți vedea că ține. (n.a)

[←5]

În regiunea lyoneză, o cupă înseamnă o sticlă de 46 cl. capacitate. (n.a)

[←6]

Eduard Herriot (1872-1957) – om politic francez, primar al Lyonului, președinte al partidului radical. (n.tr.)

[←7]

Diminutiv dat de lyonezi bulevardului Republicii, artera principală a Lyonului. (n.a.)

[←8]

Vin de butuc renumit. (n.tr.)

[←9]

Sadi Carnot (1796-1832) – fizician francez. (n.tr.)

[←10]

Mătuşa Cottivet este un personaj folcloric, cu accentul molatic şi cântat, al cărei vocabular abundă în termeni dialectali lyonezi. (n.a.)

[←11]

Închisoare din Lyon.

[←12]

Expresia „a rămâne paf” a început să mă exaspereze. Am decis atunci să o înlocuiesc, cu permisiunea dumneavoastră (1 bis) cu un nume de prăjitură.

[1bis] De altfel şi fără permisiunea dumneavoastră. (n.a)

[←13]

Charles Gabriel Pravaz (1791-1853)— medic ortopedist francez, inventatorul seringii hipodermice. (n.tr.)

[←14]

Ştiu, dar din moment ce mă amuză… (n.a.)

[←15]

Când depășesc măsura, mergeți de mă așteptați direct la paragraful următor. (n.a.)

[←16]

Serge Lifar (1905-1986) – dansator şi coregraf francez de origine rusă. (n.tr.)

[←17]

Alegeți şi trimiteți-mi înapoi formula neutilizată. (n.a)

[←18]

Arhipeleag din sudul Pacificului. (n.tr.)

[←19]

Arsène Lupin, gentelman-cambriolor, personaj creat în 1905 de către Maurice Leblanc.

[←20]

Un adevărat lyonez îşi începe întotdeauna lectura ziarului cu rubrica deceselor. Continuă cu cea a „mulţumirilor”, apoi cu pagina de sport şi termină, dacă mai are timp, cu articolele de fond. (n.a)

[←21]

Marianne, porecla Republicii Franceze, reprezentată printr-un bust de femeie, pe cap cu o bonetă frigiană. (n.tr.)

[←22]

Raymond Olivier (1909-1990) – bucătar francez, renovator al artei culinare, îşi difuzează ştiinţa în celebre emisiuni televizate. (n.tr.)

[←23]

Să fii obosit aşa cum sunt eu obosit şi să izbuteşti o exprimare într-o manieră atât de aleasă, înseamnă ceva, nu?